

HUUTAVAN ÄÄNI

Gospel-CD-levyn tuotantoprosessi

Petri Ranta

Opinnäytetyö, syksy 2010

Diakonia-ammattikorkeakoulu,

Diak Länsi, Pori

Sosiaalialan koulutusohjelma

diakonisen sosiaalityön suuntautumis-

vaihtoehto, Sosionomi (AMK) +

diakonin virkakelpoisuus

Uskon, että hengellisen musiikin epäkiitollisena tehtävänä on myös toimia huutavan äänenä erämaassa ja jonkinlaisena profeettallisena pasuunana tai herätyskellona tässä ajassa, jossa perinteinen kirkon julistus on niin ympäröityä ja hampaatonta. Sitä gospel on parhaimmillaan ollutkin. (Simojoki 2007, 245.)

Pekka Simojoki, gospelmuusikko

TIIVISTELMÄ

Ranta, Petri. Huutavan Ääni -gospel-CD-levyn tuotantoprosessi. Pori, syksy 2010, 80s., CD-tallenne, 6 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Diak Länsi, Pori. Sosiaalialan koulutusohjelma. Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön lähtökohtana oli 10 gossellaulun sanoittaminen ja säveltäminen sosiaalityön ja diakoniatyön aihepiiristä. Näistä lauluista tuotettiin Huutavan Ääni -gospel-CD-levy, jonka erityispainotuksena oli Johannes Kastajan sanoma mielenmuutoksesta ja parannuksen tekemisestä. Opinnäytetyön aineiston muodostaa kolme laulua, jotka analysoidaan gosselmusiikin ja diakoniatyön viitekehysten avulla.

Opinnäytetyö oli toiminnallinen produktio, jonka toteutuksessa keskityttiin gospel-CD-levyn tekemiseen ja valmistusprosessin kuvaukseen. Opinnäytetyön kirjallisessa osassa tutkittiin gosselmusiikin historiaa ja metatasoa peilaten niitä levyn lauluihin. CD-levyn laululyriikka jaoteltiin aihepiireittäin kolmeen kategoriaan, joista kustakin nostettiin esille yksi laulu. Laululyriikkaa analysoitiin metatason, diakonian ja Johannes Kastajan julistuksen valossa.

Gospel-CD-levyn tuotantoprosessi oli monisyinen kokonaisuus, joka piti sisällään useita käytännön työvaiheita laulujen kirjoitushetkestä kansien painamishetkeen asti. Tuotantoprosessin onnistumiseen vaikutti keskeisellä tavalla ammattitaitoisten työntekijöiden saumaton ryhmätyöskentely.

Gospelhistorian tarkastelu osoitti, että gosselmusiikin sanoma on ankkuroitunut vallitsevan yhteiskunnan epäkohtiin. Gospel on tuonut hengellistä lohdutusta ja ollut huonoosaisten ja syrjittyjen puolella. Kirkon diakoniatyö on työskennellyt samalla tavoin. Eriarvoisuuden keskellä molemmat ovat toimineet huutavina ääminä.

Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa käsitellyistä gossellauluista löydettiin runsaasti metatasolle kuuluvaa laululyriikkaa. Laulujen analysointi osoitti, että gosselmusiikin, diakoniatyön ja Johannes Kastajan sanoman yhdistävä tavoite on johtaa ihmiset evankeliumin vaikutuspiiriin. Tässä vaikutuspiirissä ihmiset voivat toimia Jumalan rakkauden välikappaleina.

Produktion laulujen tarkastelu osoitti, että gosselin ja diakonian tulee kiinnittää erityistä huomiota sanoman selkeyteen ja ymmärrettävyyteen. Sanoma tulee kiteyttää sellaisiksi sanoiksi, kuviksi ja teoiksi, joihin tämän päivän ihmiset voivat tarttua. Gospelartistien ja diakoniatyöntekijöiden tulee kulkea etujoukoissa uudistamassa ja muuttamassa uskonnollista kuvakieltä. Kristinuskoon liittyvät symbolit ja metaforat tulee kyetä yhdistämään ihmisten arkitodellisuuteen lauluissa niin, että niiden symboliikka auttaa kuulijaa mielenmuutoksessa kohti diakonian ydintä.

Opinnäytetyön tuotosta voidaan hyödyntää diakonia- ja sosiaalityön työvälineenä mm. oppilaitoksissa, lastenkodeissa, vanhainkodeissa, seurakuntien leireillä ja tapahtumissa.

Asiasanat: produktio, hengellinen musiikki, gospel, metataso, laululyriikka, diakonia, metanoia, Johannes Kastaja

ABSTRACT

Ranta, Petri. Gospel CD-Record. 80p., 6 appendices, a compact disc. Language: Finnish. Pori, Autumn 2010. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Work. Degree: Bachelor of Social Services + Deacon.

Starting point of the thesis was to write lyrics and compose 10 gospel songs on subjects concerning social work and church social work. A compact disc of gospel music called *Huutavan Ääni* (Screamer's Voice) was produced on the basis of these songs. Special emphasis was on John the Baptist's message about change of mind and repentance. The data of the thesis consist of three songs that are analyzed with the help of the frame work in gospel music and church social work.

The thesis was an operational production. The implementation concentrated on making a gospel CD-record and describing the process. The history and meta-level of gospel music were researched in the written part of the thesis. The history and meta-level were reflected in the songs in the record. The song lyric poetry was divided into three categories according to the subjects. One song out of each category was looked at closer. Song lyricism was analyzed according to meta-level, church social work and the preaching of John the Baptist.

It was a complicated wholeness to make the CD-record. The work contained many practical stages from writing the lyrics to the printing of the cover. The professional staff and seamless teamwork made the process succeed.

The review of the history of gospel music showed, how the message of gospel music got anchored in disadvantages in prevailing society. Gospel music has given spiritual consolation. It has taken sides of the disadvantaged and discriminated. Church social work worked in the same way. Both of them operated as a screamer's voice in the middle of inequality.

Plenty of meta-levelled lyrics was found in the gospel songs in the written part of this thesis. The analysis proved that gospel music, church social work and the message of John the Baptist have common goal to lead people to gospels where they can act as messengers of God's charity.

Meta-level examination showed, that gospel music and church social work should especially concentrate on the clearness and intelligibility of messages. The message should be crystallized into such words, pictures and acts that people could nowadays understand. Gospel artists and church social workers should together modernize and transfigure religious figurative language. Symbols and metaphors associated with Christian faith should be able to be connected with people's real lives.

The output of this thesis can be made good use as a tool in social work and church social work.

Keywords: production, spiritual music, gospel music, meta-level, lyrics, church social work, metanoia, John the Baptist

SISÄLTÖ

1	GOSPELMATKA STUDIOON: 25-VUOTISJUHLALEVY	6
2	PRODUKTIOPROSESSIN TAUSTA, TAVOITTEET JA TUOTOS	8
2.1	Toimijat ja yhteistyötahot	8
2.2	Tavoitteet ja tuotos	8
3	KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY JA TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS	9
3.1	Metataso ja metafysiikka laulunsanojen taustalla	9
3.2	Laululyriikka	14
3.3	Metanoia: mielenmuutos	16
3.4	Tutkimuskysymys huutavan ääni -metatasona	17
4	GOSPELMUSIIKIN HISTORIAA JA NYKYVAIHEITA	18
4.1	Puuvillapeltojen ääni: negrospirituaalit	18
4.2	Orjalaulujen salakielinen koodisto	19
4.3	Herätyksen ja hurmoksen musiikkia: holyblues	20
4.4	Gospelin synty	22
4.5	Uusi kristillinen musiikki: Contemporary Christian Music	23
4.6	Suomi-gospel	24
5	HUUTAVAN ÄÄNI -LAULUT: DIAKONIA, GOSPEL JA METATASO	29
5.1	Huutavan ääni: Vaivaisukko Bartimeus ja kirkon diakonia	29
5.2	Huutavan ääni: Ruokaa! Juomaa! -laulu ja Johannes Kastajan julistus	30
5.3	Huutavan ääni: laulut diakonian, gospelin ja metatason näkökulmasta	34
5.3.1	Jumalan taisteluasu -laulu (kategoria 1: parannus, usko ja vastuu)	34
5.3.2	Ajelulla-laulu (kategoria 2: kärsimys, pelko ja kuolema)	41
5.3.3	Kevät-laulu (kategoria 3: armo, toivo ja hyvä elämä)	47
6	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	54
	LÄHTEET	60
	LIITTEET	65

LIITE 1: CD-levyn tuotantoprosessin kuvaus: Aikataulut, resurssit, tärkeimmät toimenpiteet, henkilöt ja työnjako

LIITE 2: Hauhonselän laiturilla: CD-levyn takakannen kuvan metasanoma

LIITE 3: Pori-Tampere: CD-levyn takakannen sisäpuolen kuvien metasanoma

LIITE 4: Suoraa huutoa: CD-levyn laulujen huudot

LIITE 5: Virsi kulkee: Jumalan taisteluasu -lauluun, Ajelulla-lauluun ja Kevät-lauluun liittyviä virsien säkeistöjä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon 1986 virsikirjasta

LIITE 6: Huutavan Ääni: CD-levyn laulujen sanat ja raamatunkohdat

1 GOSPELMATKA STUDIOON: 25-VUOTIS JUHLALEVY

Huutavan Ääni -produktion keskeisin lähtökohta on sanoittaa ja säveltää 10 hengellistä laulua diakonia- ja sosiaalityön aihepiiristä sekä työstää niistä gospel-CD-levy. Produktion laulujen erityisteema on Johannes Kastajan sanoma ja julistus mielenmuutoksesta sekä parannuksen tekemisestä. Laulujen tarkoitus on toimia eri aihealueiden herättelevinä huutavina ääнинä sekä Raamatun sanan pohjalta nousevina tienviittoina ja toivon näkökulmina.

Laulujen sanojen kautta pyrin antamaan vastauksia diakonis-sosiaalisen ajattelun pohjalta nouseviin kysymyksiin: Mitä minun pitäisi tehdä lähimmäiseni puolesta? Kuka voi auttaa ja puolustaa ihmistä? Mitkä ovat diakoniatyöntekijän työvälineet? Mitä työntekijä voi tehdä kaiken kärsimyksen, epätoivon, pahuuden ja vääryyden keskellä? Mistä löytyy vähäosaisille ja masentuneille ihmisille toivon, lohdutuksen sekä armon näköala? Mistä voi löytyä kiitos, ylistys ja miten olisi hyvä elää? Laulujen sanoitusten avulla pyrin käsittelemään mitä on rukous, kärsimys, kuolema, toivo, uskontoistelu ja lähimmäisenrakkaus.

Produktion keskeisinä käsitteinä ovat gospel, metatasa, laululyriikka, diakonia sekä Johannes Kastajan käyttämä käsite metanoia (mielenmuutos). Produktiossa käytettävää gospel-sanan käyttöä voidaan perustella sillä, että se viittaa evankeliumiin, ilosanoman eli gospelin levittämiseen. Gospel on sanana niin iskostunut suomalaisten yleiseen tajuntaan, ettei tässä produktiossa ole yritetty korvata sitä jollain kuvaavammalla, mutta sekavuutta aiheuttavalla sanalla. (Könönen & Huvi 2005, 8.) Produktiossa gospelin liittäminen diakoniaan on varsin luontevaa, koska gospelilla näyttäisi olevan huomattavan paljon samanlaisia vaikuttimia kuin diakonialla. Diakonisessa sosiaalityössä ja gospelissa tuetaan heikompia ja sorrettuja asemaa sekä halutaan olla heidän puolellaan. Diakonia ja gospel puolustavat heikompia ja syrjittyjä sekä luovat yhteyttä ihmisten ja Jumalan välille.

Tutkimuksen alussa selvitän teoreettista viite-kehystä metatasoa sekä muita produktioon liittyviä käsitteitä. Tämän jälkeen kuvailen gospelmusiikin historiaa ja nykyvaiheita suhteessa produktion lauluihin ja työprosessiin. Tutkimuksen pääkohteena analysoin kolmea produktion laulua huutavan ääni -teeman valossa sekä reflektoin lauluissa ilmenevää metatasoa. Metatason kuvaukseen peilaan teoreettisessa viitekehyksessä olevia asioita koskien sosiaali- ja diakoniatyötä sekä gospelmusiikkia. Lopuksi pohdin produktion tuloksia ja teen niistä johtopäätöksiä. Levyntyöstämiseen liittyvät aikataulut, tehtävänjaon kuvauksen, levynkansien kuvien metasanoman analysoinnin, laulujen huutavat äänet, kolmen laulun teemoihin liittyvät virsien säkeistöt sekä CD-levyn laulujen sanat ja raamatunkohdat olen liittänyt opinnäytetyön liiteosioon.

Ajatus produktiosta ja diakonis-sosiaalisen gospellevyn tekemisestä syntyi opiskelujen alussa syksyllä 2009. Produktio olisi luonteva tilaisuus koostaa ja taltioida omat diakonis-sosiaaliset gospellaulut laulut levyille muidenkin kuunneltaviksi. Olen tehnyt gospellauluja vuodesta 1985 alkaen. Näitä lauluja olen esittänyt eri gospelkoonpanojen kanssa. Monet keskeneräiset laulut ovat jääneet myös pöytälaatikkoon odottamaan otollista hetkeä jatkotyöstöä varten. Tämän opinnäytetyön laulut ovat syntyneet vuosien 1987 ja 2010 välisenä aikana. Lauluja on muokattu, koostettu ja sovitettu matkan varrella useaan kertaan. Useimmat laulut ovat saaneet lisäsäkeistöjä ja tarkennuksia opiskelujen kuluessa. Levyn tuotantoprosessi on tarjonnut mahdollisuuden tutkia, minkälaisia laulutekstejä on tullut vuosien varrella kirjoitettua. Tästä työstä ja sen tuloksista toivon olevan pitempiaikaista hyötyä itselleni ja ennen kaikkea gospelmusiikkia kuunteleville ihmisille. Toivottavasti levyn laulut herättelevät, puhuttelevat, synnyttävät jotain uutta ja rohkaisevat. Olkoon tämä produktio ja gospelmatkani 25-vuotisjuhlalevy ”huutava ääneni” diakonia- ja sosiaalityön puolesta.

2 PRODUKTIOPROSESSIN TAUSTA, TAVOITTEET JA TUOTOS

2.1 Toimijat ja yhteistyötahot

Produktion tarkoituksena oli tuottaa 10 gossellaulun CD-levy diakonia- ja sosiaalityön käyttöön. Produktion pääasiallisesta sävellys-, sanoitus- ja sovitus- ja tuottajatyöstä vastasi Petri Ranta. Laulujen äänitys- ja miksaustyön tekivät Mikael Tuominen ja Mikael Karjalainen. Levyn kansilehtien suunnittelun ja toteutuksen toteuttivat Mikael Karjalainen ja Petri Ranta. Levylle pyydettiin mukaan vierailevia muusikoita soittamaan kosketin- ja rytmisoittimia sekä laulamaan taustalaulua. Produktion pääasiallisena kohderyhmänä ovat seurakuntalaiset, seurakunnan työntekijät sekä sosiaalityötä tekevät ihmiset.

2.2 Tavoitteet ja tuotos

Vastaavanlaista diakonia- ja sosiaalityön aihepiiriin tuotettua CD-produktioita ja samantyyppisellä teoreettisella viitekehyksellä varustettua tutkimusta ei ole tehty aikaisemmin.

Produktion pääasiallinen lyhyemmän aikavälin tavoite on tuottaa uusia gossellauluja seurakuntien, kristillisten järjestöjen ja yhdistysten diakonia- ja nuorisotyön käyttöön. Tuotosta voidaan hyödyntää sellaisenaan virikemateriaalina, diakonien, nuorisotyön ohjaajien ja sosionomien koulutuksessa, seurakuntien hartauksissa, koulujen ja oppilaitosten päivänavauksissa yms. Tulevaisuudessa laulukokonaisuus on mahdollista jatko työstää esitettäväksi esim. soitinyhtyeen kanssa.

Opinnäytetyön teoreettiseen viitekehykseen liittyvästä käsitteiden tutkimisesta ja laulu-lyriikan analysoinnista saattaa olla tulevaisuudessa hyötyä vastaavanalaisten produktioiden reflektoinnissa.

3 KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY JA TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS

3.1 Metataso ja metafysiikka laulunsanojen taustalla

Kreikankielinen sana meta tarkoittaa alku- tai etuliitettä, joka määrittää jotain toista sanaa (Hallila 2006, 31). Iso sivistyssanakirja määrittelee meta-sanan merkitsevän takana, jälkeen ja kanssa (Koukkunen 2005, 210). Ojan mukaan kielitieteessä ja semiotiikassa meta-alkuiset käsitteet viittaavat kieleen, joka on tietoinen omasta luonteestaan ja rakentumisestaan ja joka kiinnittää lukijan huomion itseensä ja lukemisen prosessiin. (Oja 2004, 7.) Hildénin mukaan meta-sana tarkoittaa sisällön tai asian siirtämistä toiselle tasolle kuin mitä ilmaisulla yleensä ymmärretään (Hildén 2005).

Metataso viittaa Hallilan mukaan yleensä siihen, että jonkin tason yläpuolella on perspektiiviltään tätä ylemmän näkökulman taso. Usein oletukseen metatasosta kuuluu, että siinä tapahtuva toiminta on jollakin tapaa tietoisempaa ja reflektiivisempää kuin tasolla, joka on metatason alapuolella. (Hallila 2006, 32.)

Siitonen mainitsee, että ymmärtämisen oikeellisuuden kuin tulkinnan pätevyydenkin mittapuut määrää itse ymmärrettävä ja tulkittava asia eivätkä niinkään ymmärtävä tai tulkitseva henkilö tai hänen aikakautensa tai yhteisönsä. Siitonen pitää ymmärtämisen ja tulkittamisen taitoa perustavanlaatuisempina kuin tietokykyä. Hän perustelee sitä niin, että tietäminen edellyttää tiedetyn ymmärtämistä ja tiedon ilmaiseminen edellyttää tiedetyn tulkittamista tietyksi merkitysisällöksi. (Siitonen 2001, 41–43.)

Musiikkiteos tulkitaan yleensä esittämällä sitä, joko soittaen tai laulaen. Myös lyriikkaa voidaan esittää lausunnan muodossa ja baletti tulkitsen musiikkia tanssin avulla. Vakiintunutta tulkintatapaa kutsutaan standarditulkinnaiksi ja esitettyjen tulkintojen kokonaisuus antavat mallin tuleville tulkinnoille. Siitonen painottaa tulkinnan olevan etenevä prosessi, jossa jo tulkittu voi toimia myöhemmin tulkittavana. Tulkittaminen sisältääkin tulkitsijan, tulkittavan, tulkitsevan, yleisön ja asiayhteyden. (Siitonen 2001, 47–57.)

Tulkinnan käsitettä voidaankin pitää hyvin moniselitteisenä. Musiikkikappale tulkitaan esittämällä se. Tekijän ja tulkitsijan merkitys ovat sanojen ”tekijä” ja ”tulkitsija” nojalla subjektiivisia asioita. Tekijän toiminnan konteksti poikkeaa usein tulkitsijan toiminnan

kontekstista. Myös tekijän alkuperäinen luomus on usein eri versio hänen teoksestaan kuin se versio, jota tulkitaan. (Siitonen 2001, 56–57.) Tämä pitää paikkansa myös tämän produktion levytysprosessissa. Levyille äänitetty tulkinta on aivan erilainen kuin alkuperäinen sanoitus ja sävellys.

Musiikkiteosta luodessa tekijä on kiteyttänyt havaintonsa ja ajatuksensa tiettyyn asuun, jolla on oma tekijästä riippumaton merkityksensä. Tekijän merkitys on siis myös aina tekijän merkitys – hänestä ja hänen ajattelustaan irronnut kokonaisuus. Tulkittavan luonne puolestaan sitoo tulkitsijaa. Siitosen mukaan tulkitsijan oman aikakauden ilmaisuvälineistö ja henkinen ilmapiiri antavat edellytykset sille tavalle, jolla tulkitsija voi esittää tulkittavalle antamansa merkityksen. (Siitonen 2001, 56–57.)

Laulunopettaja ja psykologi Numminen mainitsee, että musisoidessa opitaan monipuolisia taitoja myös ns. metatasolla. Näitä ovat hänen mukaansa mm. keskittyminen, analysointi ja kekseliäisyys. (Numminen 2009.) Keskittymistä, analysointia ja kekseliäisyyttä tarvittiin tämänkin produktion musiikillisessa sekä tuotannollisessa loppuunsaattamisessa. Musiikin ja laulujen monenlaiset sovitushaasteet ja tuotannolliset ratkaisuvaihtoehdot aina masterointivaiheen loppuun asti antoivat itsereflektion kautta uusia opittuja taitoja sekä menetelmiä. Keskeisimpänä näistä taidoista oli omien musiikillisten rajojen etsiminen ja löytäminen.

Uskonnollisessa kielenkäytössä ja sanonnoissa tarkastellaan asioita usein arkikieltä syvemmällä tasolla, jota kutsutaan metafysiikaksi. Metafyysikka tarkoittaa sitä, että siirrytään tarkastelemaan sanonnan tuolla puolen olevia asioita, eli se pyrkii tutkimaan materialistisen todellisuuden takana olevaa syvemmällä ja toisenlaisilla keinoilla kuin tiede käyttää. Metafyysisiä asioita ei voi tieteellisesti tutkia tai analysoida. Ne ovat kokemuksen takaisia ja aistikokemuksen ylittäviä. (Vornanen 1991, 408; Koukkunen 2005, 210.)

Fiktio ja metafyysikka

Laulujen sanoissa käytetään usein fiktiota sisältävää kerrontaa. Hallilla lainaa Hosiaisuusluomaa, joka määrittelee fiktion seuraavasti: sepitteellinen kirjallisuus; mielikuvituksen perustuva kirjallisuus; kirjallisuus, joka kuvaa kuviteltuja, keksittyjä henkilöitä, tapahtumia ja paikkoja; sanataide, kaunokirjallisuus; sepite; kuvitelma. Hallilan mukaan lyriikan ja draaman lisäksi kirjallisuuden yhtenä pääalajina voidaan pitää proosaa eli fik-

tiota. Fiktioin käsitteellä voidaan yleisesti tarkoittaa myös sepitteellistä kertomusta ”fiktiivistä maailmaa”, joka ei ole totta eikä valhetta. (Hallila 2006, 31–38.) Tällä perusteella Ajelulla-laulun teksti liittyy fiktion sepitteelliseen maailmaan. Kuvitteellinen tarina ei ole totta eikä valhetta. Mutta ovatko laulun sanat myös metafiktiota?

Hallila määrittelee metafiktioin olevan fiktiota, jonka objektina on fiktio, toisin sanoen fiktiota fiktiosta. Hänen mukaansa metafiktio ja fiktio eivät ole tarkasti erotettavissa toisistaan. (Hallila 2006, 31–38.) Ajelulla-laulussa siirrytään maanpäällisistä vaaranpaikoista, materiaalisen todellisuuden taakse taivaan kultakadulle. Tämä tehdään metaforisesti autolla ajaen. Laulussa liikutaan siis tietäntyyppisellä metatasolla, jossa tarkastellaan kohdetta perspektiiviltään ylemmältä tasolta, kuin kohde on. (Hallila 2006, 31–38.) Tiettyssä mielessä laulussa onkin löydettävissä myös fiktiota, joka esitetään fiktion sisällä. Tässä mielessä voidaan analysoida laulun olevan myös metafiktiota.

Meta-argumentointi ja metafora

Meta-argumentointi on Tikkasen mukaan tavanomaisia faktoja, teorioita ja arvoja koskevaa väittelytasoa ylemmällä tasolla tapahtuvaa argumentointia. Tämän produktioin kannalta on mielenkiintoista, kuinka Tikkanen sisällyttää meta-argumentoinnin esimerkkeihinsä paljon kristilliseen viitekehykseen liittyviä asioita. Hän sijoittaa meta-argumentoinnin piiriin myös gospelmusiikin. (Tikkanen i.a.)

Laulujen sanoituksissa käytetään usein metatasoon kuuluvia metaforia. Niitä käytettiin myös tämän produktioin lauluissa.

Metafora on kielikuva eli trooppi, jossa jotain verrataan johonkin muuhun mielekkäällä tavalla (Idström 2009, 52). Idströmin ja Kosken mukaan metaforan semanttisena kaavana voidaan pitää: X on ikään kuin Y, suhteessa Z (Idström 2009, 52; Koski 1992, 13–14). Idströmin mukaan metafora on kuvaannollisesti tulkittava ilmaus, jossa kuvaannollisuutta ei kuitenkaan selitetä ’kuin’ sanalla. Näin tapahtuu esimerkiksi vertauksessa: ’tyhmä kuin saapas’ tai ’hidas kuin etana’. (Idström 2009, 52.)

Uusi sivistyssanakirja määrittelee metaforan olevan vertaukseen perustuva lausekuvio, jossa sanaa tai lausetta käytetään kuvaamaan aivan toista, kuin mitä se tavanomaisesti kuvaa (Vornanen 1991, 408). Kielikuvat ovat tulleet kieleen niin, että uudelle käsitteelle

on annettu jollakin tavalla motivoitu nimitys, tai siten, että olemassa oleva käsite nimitetään uudelleen. Esimerkkeinä tästä voidaan pitää sanoja: tietokone, puhelin, valokuva ja elokuva (Idström 2009, 55; Salo 2009, 227).

Symboli, vertaus ja allegoria

Uskonnoissa ja myös gospelmusiikin teksteissä on silmillä nähtävien kuvien lisäksi keskeisiä metaforiin läheisesti liittyvät symbolit eli sanalliset vertauskuvat ts. kuvakieli. Uuden sivistyssanakirjan mukaan symboli on lähtöisin kreikan kielen sanasta symbolon eli merkki. Se tarkoittaa tunnusmerkkiä tai tunnuskuvaa, kuvaa tai elettä tms., jolla havainnollistetaan jokin ajatus tai aate. (Vornanen 1991, 594.)

Lempiäinen toteaa symboleiden olevan uskon äidinkieltä, koska uskontojen puhe on ainakin yhtä paljon kuvia kuin sanoja. Kristillisten vertauskuvien keskeisin lähde on Raamattu. Se on täynnä kuvakieltä, sekä sanallisia vertauskuvia että kertomusten muotoisia symbolisia tapahtumia. Kirkollisessa elämässä Raamattu voi olla symboli esim. kastejuhlassa kastepöydällä. (Lempiäinen 2002, 17, 31, 37, 81.)

Martlingin mukaan on olemassa sanaton kieli, jossa ei tarvita sanoja. Se on usein tärkeämpi ilmaisukieli kuin sanat, joita ihmiset keksivät ja yrittävät muotoilla. Tällaiseen sanattomaan kieleen kuuluvat merkit ja symbolit. Sanoilla ilmaistava kuva voi Martlingin mukaan avata oven sanattomaan todellisuuteen, jossa ajatus voi edetä sanojen häiritsemättä ja vaatimatta muotoiltuihin sanontoihin. Symboli antaa muodon ikuisen ja kaatoavaisen yhteydelle. (Martling 1989, 7, 10–11.)

Vanhassa testamentissa kirjoittajat käyttivät runsaasti vertauskuvia. Esimerkiksi Jumalasta kertoessaan kirjoittajat vertaavat häntä voittoisaan soturiin, auringon kirkkauteen, kuninkaaseen ja isään. Ollilaisen mukaan Uudesta testamentista voidaan löytää vertauksia vain Jeesuksen puheesta. Jeesus puhui paljon vertauksin ja hyödynsi niissä taitavasti oman aikansa arjesta kuulijoille tuttuja kuvia. Jeesus myös muokkasi Vanhasta testamentista tuttuja kuvia paremmin omiin tarkoituksiperiinsä sopiviksi. Näin Jeesus pystyi sanomaan jotain uutta ja tärkeää siitä, mitä tuo uudenlainen kuva edusti. Jeesuksen vertausten sisäinen maailma perustui ensimmäisten kuulijoiden maailmaan ja ensimmäisen vuosisadan yhteiskuntaan. Ajallisen ja kulttuurisen etäisyyden vuoksi vertauksia voi olla vaikea ymmärtää. Niinpä vertausten aukot, selittämättä jäävät tapahtumat, henkilöt

on pyrittävä täyttämään, jotta niiden sanoma tulisi esille. (Ollilainen 2009, 9, 13–14, 19).

Ollilainen osoittaa vertauksen tarkan määrittelemisen olevan varsin hankalaa. Vanhassa testamentissa vertaukseksi käännetty laajamerkityksellinen hepreankielinen sana *mashal* voi tarkoittaa sananpartta, sananlaskua, arvoitusta, ennustusta tai varoittavaa esimerkkiä. (Ollilainen 2009, 19–20.) Kyseistä sanaa käytetään myös tekstistä, joka muistuttaa allegoriaa eli kuvaannollista ja vertauskuvallista esitystä (Ollilainen 2009, 20; Vornanen 1991, 32). Esimerkiksi Jeesuksen vertauksissaan käyttämät kielikuvat esiintyvät Vanhassa testamentissa tietyssä merkityksessä. Jeesuksen juutalaiset kuulijat ymmärsivät, että vertauksen kuvaama tapahtumaketju ei kuulu yksin vertaukseen. Sillä on sanottavaa myös vertauksen ulkopuolella sen vanhatestamentillisen taustan ansiosta. Tällöin vertaus pitää sisällään allegorista ainesta. (Ollilainen 2009, 29.)

Metateksti, metapuhe ja non-verbaalinen viestintä

Metatasolla olevaa tekstiä ja kirjoitusta kutsutaan metatekstiksi. Metateksti tarkoittaa tekstin sellaisia sanoja ja ilmauksia, joissa tekstin laatija viittaa omaan tekstiinsä tai omaan kirjoittamiseensa. (Laihanen 2006.)

Ihmisten arkiset puheet kertovat sekä paljon enemmän että paljon vähemmän kuin on tarkoitus. Tällaisia arkipuheen taustalla piileviä merkityksiä eli piiloviestejä kutsutaan metapuheeksi. Ihmisten välisen kanssakäymisen parantaminen edellyttää sen tajuamista, miten metapuhe sumentaa ja katkoo ihmisten välistä viestintää. Metapuheessa käytettäviä sanoja, fraaseja ja sanontatapoja ja piilomerkitsejä on lukuisia. Nierenbergin ja Caleron mukaan puhuttua sanaa on olemassa ainakin kolmella merkitystasolla 1) se mitä puhuja sanoo, 2) se mitä puhuja uskoo sanovansa ja 3) se mitä kuulija uskoo puhujan sanovan. (Nierenberg & Calero 1980, 5–9, 31.)

Verbaalinen viestintä viittaa pelkkiin sanoihin ja kielellisiin rakenteisiin. Jo äänensävyt, nouseva ja laskeva intonaatio, äänenkorkeus, aksentti, rytmi jne. ovat non-verbaalia viestintää. Samoin kasvojen ilmeet, keholliset eleet, asennot, ryhti, liika, ruumiin koko, muoto, ulkonäkö, sijoittuminen tilassa toisiin pidetty fyysinen välimatka jne. viestittävät asioita non-verbaalisti. Mehrabianin mukaan 7 prosenttia tunteistamme ja asenteistamme välittyy sanojen välityksellä, äänensävyn perusteella välittyy 38 prosenttia ja muun

sanattoman viestinnän välityksellä 55 prosenttia. Näin peräti 93 prosenttia informaatiosta esim. gospelkonsertti tilanteessa välittyy non-verbaalisti. Kuitenkin sanat ovat helpompia hallita, sitten tulee äänensävyyn hallinta ja kaikkein vaikeimpia hallittaviksi ovat ilmeet ja eleet. (Karvonen 1997, 149.)

3.2 Laululyriikka

Salo määrittelee laululyriikan käsikirjassa, että nykyään lyriikka tarkoittaa suunnilleen samaa kuin runous yleensä. Salo kiteyttää lyriikan seuraavasti:

Alkujaan lyriikka tarkoitti laulua, mikä johtui lyyrasta, kreikkalaisesta soittimesta, jolla runoilija säesti esitystään. Lyriikka oli lyyran, joskus myös kitharan tai luusta tehdyn huilun, auloksen säestyksellä esitettyä laulua. Esittämistavan mukaan se oli joko yksiäänistä soololyriikkaa (melos) tai kuorolyriikkaa (khoros.) Melos keskittyi musiikkiin ja tekstiin, rakkaus-, suru- ja kehtolauluihin, khoroksessa mukaan liittyi aina myös tanssi. Nykyään runot kirjoitetaan ensisijaisesti luettaviksi ja lausuttaviksi, ja ne pyrkivät tavoittelemaan puheen poljentoa ja rytmiä. Runous on itsenäistynyt ja etääntynyt alkuaikojensa esittämistavoista ja musiikista. (Salo 2006, 35–37.)

Kuitenkin runossa ja laulutekstissä on paljon yhteisiä piirteitä. Ne ovat molemmat pienen tilan taidetta, jonka yksityiskohdat ovat molemmissa tekstilajeissa merkityksellisiä. Ne ovat monimerkityksisiä, kuvallisia tekstejä eli ikään kuin ladattua kieltä. Suhteessa musiikkiin Salo päättelee niiden olevan täysin erilaisia. (Salo 2006, 35–37.)

Antiikin lyriikka, lauluteksti, ei ole Salon mukaan koskaan kadonnut, vaan se antoi nimensä kirjoitetulle runolle. Siksi nykyään puhutaan laululyriikasta, kun tarkoitetaan laulun sanoja. Laululyriikka yksinään on puolivalmis tuote, se on osa laulun kokonaisuutta, jonka muita osatekijöitä ovat melodia, harmonia, rytmi, muoto ja esitys. Salon analysoinnin mukaan:

Laululyriikka on aina suhteessa musiikin rytmiin ja metriikkaan, sen tehtävä on sulautua melodiaan tai iskeä sen kanssa kipinää, kommentoida musiikkia ja luoda siihen kontaktia. Laululyriikka kirjoitetaan ensisijaisesti kuultavaksi, ja sen rakenne ja laajuus on suhteessa sävellykseen ja ymmärtäminen suhteessa esityksen selkeyteen ja pituuteen. Se lähestyy puhetta ja sitä kautta retoriikkaa. Laululyriikka elää ajassa, on hetken taidet-

ta, ja vaatii säkeiltä mieluiten selkeyttä. Laululyriikka perustuu musiikin ja sanojen yhteisvaikutukseen, se sitoo musiikkiin kielellisiä sisältömerkityksiä ja itseensä musiikillisia merkityksiä ja toteutuu yhdessä musiikin kanssa myös kielellisen ymmärryksen takana. (Salo 2006, 45–46.)

Salo painottaa laululyriikan olevan täysin oma kirjoittamisen lajinsa. Hän päättelee, ettei kaikki nykyrunous ole laulullista, mutta kaikki hyvä laululyriikka on myös runollista. (Salo 2006, 45–46.) Laulun Salo määrittelee laululyriikan käsikirjassaan näin:

Laulu on kielen ja melodian maaginen liitto. Se ei ole runo, se ei ole musiikkia. Se toimii muodon, melodian, rytmin, harmonian ja soundin sekä kielen merkityksen harmaalla alueella, tunteen ja ajatuksen välimaastossa. Musiikki lähestyy kieltä ja alkaa sitoa itseensä musiikillisia merkityksiä, ja samoin kieli lähestyy musiikkia ja alkaa sitoa itseensä musiikillisia merkityksiä. Niiden yhteisvaikutuksesta syntyy laulu. (Salo 2006, 42.)

Metalyriikka ja metalaululyriikka

Lauluteksti on siis laululyriikkaa. Mutta milloin runo eli lyriikka on metalyriikkaa tai tästä johtuen lauluteksti eli laululyriikka metalaululyriikkaa? Ojan mukaan, jotta runo olisi metalyyristä ja metalyriikkaa, niiden tulee viitata tavalla tai toisella rooliinsa taiteellisena objektina. Metalyyrissä runossa viitataan esimerkiksi lyyriseen inspiraatioon, runon luomisprosessiin tai kirjallisuuden luomisen sosiaaliseen kenttään. Kun runossa on tai sen osassa esitetään esteettinen konstruktio (lauserakenne) tai luomus, voidaan puhua metalyyrisyydestä. Samoin viittaukset toisiin taiteen lajeihin, kuten kuvataiteeseen ja musiikkiin sisältyvät metalyyriseen alaan. Samaa määritelmää voidaan soveltaa myös laululyriikkaan ja metalaululyriikkaan. Oja nostaa tutkielmassaan esille Hildebrandin, joka käyttää metalyriikkaan liittyen termiä ”runoiljaruno”. Hän käyttää termiä sellaisista poetologiseen lyriikkaan (ei fiktiivisiin metateksteihin) kuuluvista runoista, jotka voivat viitata sekä runoilijan idealisoituun kuvaan, että johonkin tiettyyn historialliseen henkilöön. (Oja 2004, 7–11.) Tämän perusteella voidaankin kysyä voiko gospel-sanoitusten laululyriikka olla metalaululyriikkaa, jos sanoittaja-lyyrikko viittaa idealisoituun kuvaan parannuksesta, mielenmuutoksesta sekä historialliseen henkilöön Johannes Kastajasta ja Jeesuksesta? Näinhän tapahtuu produktion laulussa Johannes Kastaja. Tällä perusteella kyseisen laulun lyriikkaa voidaan kutsua metalaululyriikaksi.

Johannes Kastaja

Erämaassa kulkee mies yllään puku karvainen. Hänen kasvoillaan on katse rakkauden. Hän huutaa ihmisille: ”Tehkää parannus, Sillä taivasten valtakunta on tullut... lähelle!”.

Johannes Kastaja me muistamme sinua. Sinä saarnasit parannusta tähän kurjaan maailmaan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin päällä maan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin... päällä maan.

Johannes kastoi myöskin Jeesuksen. Silloin taivaasta laskeutui alas kyyhkynen. Jumala sanoi: ”Tämä rakas poikani on. Häneen olen mielistynyt... Hän rakas poikani on!”

Johannes Kastaja me muistamme sinua. Sinä saarnasit parannusta tähän kurjaan maailmaan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin päällä maan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin... päällä maan.

Johannes joutui viimein vankilaan. Vihdoin oppilaansa saapui Hälle kertomaan: ”Jeesus on Messias, nyt ei tarvii odottaa. Jeesus on Messias, nyt ei tarvii...enää odottaa”

Johannes Kastaja me muistamme sinua. Sinä saarnasit parannusta tähän kurjaan maailmaan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin päällä maan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin... päällä maan.

Oja toteaa, että tutkijan on vaikeaa löytää puhtaita alaluokkien edustajia kuten esimerkiksi primaarisia metarunoja. Metalyyrisyys pitäisikin Ojan mukaan määritellä aina kulloisenkin tutkimuksessa käytettävän aineiston pohjalta. (Oja 2004, 11–17.)

3.3 Metanoia: mielenmuutos

Giertzin mukaan Johannes Kastajan käyttämä kreikkalainen sana metanoia tarkoittaa sananmukaisesti ”mielenmuutosta” tai ”uutta ajattelutapaa”. Giertzin mukaan parannus sanan heprealainen vastine tarkoittaa täyskäännöstä. Suomalaisessa kielenkäytössä esiintyy myös sana ”kääntyminen”. (Giertz 1990, 30.) Hildenin mukaan metanoia on kreikankielinen sana, joka useimmiten käännetään suomeksi elämänmuutokseksi. Kyse on siis mielenmuutoksesta ihmisessä. Sana metanoia johtuu sanoista meta ja nous. Noia loppupääte johtuu sanasta nous, joka tarkoittaa mieltä. Metanoia tarkoittaa siis mielenmuutusta joksikin aivan uudeksi tajuumisvälineeksi, kuin se on tähän mennessä ollut. Metanoia tarkoittaa ikään kuin eräänlaista siirtymistä korkeammalle tajuntatasolle. Hildénin mukaan Saarisalon Raamatun hakuteos kertoo, että Vanhan Testamentin van-

himmassa käänöksessä Septuagintassa sanaa on käytetty kahdella eri tavalla; toinen on katua (muuttaa mieltä) ja toinen on kääntyä johonkin uuteen. (Hildén, 2005.)

Kaikki meta-alkuiset sanat kuvaavat Pöystin mukaan jonkinlaista muutosta. Monet näistä ilmaisevat ihmismielen muutosprosessin erilaisia vivahteita. Muutos onkin Pöystin mukaan kristinuskon keskeisimpiä asioita. Meta-alkuiset verbit kertovat siitä, mikä muuttuu. (Pöysti 2003, 1.)

Produktion lauluista Huutavan ääni kuvaa suoraan tätä Johanneksen julistamaa mielenmuutosta ja uutta ajattelutapaa:

Huutavan ääni (Joh. 1:23, Luuk. 3:4-6, Jesaja 40:3)

Minä olen ääni, joka huutaa autiomaassa: Tasoittakaa Herralle tie! Tasoittakaa Hänelle polut! Tulkoot mutkat suoriksi. Louhikot tasaisiksi teiksi! Kaikki saavat nähdä Jumalan pelastustyön. Tasoittakaa valtatie meidän Jumalallemme! Täytyykööt notkot. Alentukoot huiput. Mäet madaltukoot. Vuorien louhikot tasoittukoon! Kaikki saavat sen nähdä: Herran kunnia ilmestyy.

3.4. Tutkimuskysymys huutavan ääni -metatasona

Produktion tietoperusta ja teoreettinen viitekehys nousee gospelmusiikista, diakonisesta sosiaalityöstä, Johannes Kastajan parannussaarnasta sekä huutavan ääni -metatasosta. Eri aihealueita kuten esim. usko, kuolema ja armo peilataan kolmen laulun osalta teoreettiseen viitekehykseen. Keskeisinä käsitteinä ovat metataso, gospel, diakonia ja Johannes Kastajan käyttämä käsite metanoia (mielenmuutos). Meta-tasolla tarkoitetaan tässä yhteydessä hengellisessä musiikissa käytettävää kristillistä retoriikkaa, joka tarkoittaa, että tieteellisesti todistettujen faktojen lisäksi hengellisissä lauluissa vaikuttaa monesti myös ylempi metataso, kuin mitä ilmaisulla yleensä ymmärretään (Tikkanen i.a.).

Tutkimuskysymyksenä ja tehtävänä on selvittää, minkälaisia metatason ilmauksia löytyy produktion lauluista.

4 GOSPELMUSIIKIN HISTORIAA JA NYKYVAIHEITA

4.1 Puuvillapeltojen ääni: negrospirituaalit

Läntisestä Afrikasta kuljetettiin orjia Pohjois-Amerikkaan 1500-luvulla, ensin portugalilaisten, sitten espanjalaisten, englantilaisten, ranskalaisten, tanskalaisten ja lopulta amerikkalaisten toimesta. Orjien perinteet ja traditiot murrettiin ja heidän esittämänsä musiikki pyrittiin vaientamaan. Orjanomistajat kielsivät afrikkalaisten soittimien ja laulun käytön. (Könönen & Huvi 2005, 11–12.) Nämä kiellot eivät kuitenkaan estäneet orjien itseilmaisua. Puuvillapelloilla työskennellessään he alkoivat laulamaan. Näin syntyi omalaatuinen lauluperinne negrospirituaalit eli neekeriorjien hengelliset laulut, joissa oli sekoittuneena afrikkalaisia ja amerikkalaisia vaikutteita. (Parviainen 1983, 47–48.)

Alun alkaen orjat esittivät lauluja tanssien ja rummuttaen (Parviainen 1983, 47–48). Pian rummutus kuitenkin kiellettiin, koska orjanomistajat pelkäsivät, että sillä viestitettäisiin kapinaan liittyviä salaisia sanomia (Hilamaa & Varjus 2000, 16). Silti laulujen omaperäinen syke ja rytmi jäivät jäljelle. Jumalanpalveluksissa orjat eläytyivät musiikin rytmiin voimakkaasti. Näin tanssi sai vastineensa. Koska rummutus oli kiellettyä, sai kättentaputus vastata rummutusta. Orjien musiikissa oli myös monia muita ominaispiirteitä. Laulua elävöitettiin glissandoilla eli eräänlaisilla liukuvilla äänillä, kurkkuaänillä ja falsetilla eli kimeillä, kurkunpäästä lähtevillä sävelillä. (Parviainen 1983, 47–48.)

Pohjois-Amerikkaan tuotaessa orjista tehtiin kristittyjä ja heidän lauluistaan tuli kristillisiä lauluja. Kirkko oli ainoa paikka, jossa heidän sallittiin kokoontua ja kokea yhteenkuuluvuutta. Kristillinen usko saikin orjien keskuudessa suosiota. Kertoihan uusi usko siitä, että Kristuksessa kaikki olisivat vapaita. Tämän seurauksena puuvillapelloilta alkoi kuulua kristillistä sanomaa sisältäviä lauluja, joiden rakenne noudatteli perinteistä afrikkalaista esilaulaja-vastaustyyliä. (Könönen & Huvi 2005, 12–13.)

Produktiossani tällaista afrikkalaista esilaulaja-vastaus tyyliä edustaa laulu Rohkaisun sana. Laulussa jäljitellään kättentaputuksilla, samoin kuin perinteisissä negrospirituaaleissa, rummutusta, joka tuo lauluun pelkistetyn rytmin. Laulun tausta-ajatuksena on siirtyä mielikuvituksen avulla nykyajasta 1800-luvun pohjoisamerikkalaiselle puuvilla-

pellolle ja ottaa sieltä lauluun tyyli ja tunne. Puuvillapelloilta siirrytään ajassa taaksepäin Luukkaan evankeliumin kuvailemaan Johannes Kastajan aikaan ensimmäiselle vuosisadalle. Luukkaan evankeliumista ja Jesajan kirjan kirjoituksista muokaten sävelsin laulun, jossa Johannes Kastaja huutaa esilaulajana seurakunnalle rohkaisun sanoja ja ohjeita. Johanneksen sanat ovat hyvin konkreettisia ja lähimmäisen rakkauden sekä diakonian periaatteiden mukaisia. Näihin ohjeisiin seurakuntalaiset vastaavat kaikuna, ikään kuin samalla vahvistaen, että näin he haluavat elämässään toimia.

Rohkaisun sana

(Esilaulaja:)

(Srk kaikuna:)

**Herra johdattaa laumaa.....Herra johdattaa laumaa
jonka on omakseen hankkinut.....jonka on omakseen hankkinut
Paimenen lailla Hän kaitsee.....Paimenen lailla Hän kaitsee
Omin käsin sen kokoaa.....Omin käsin sen kokoaa
Karitsoita Hän kantaa.....Karitsoita Hän kantaa
Emolampaita ohjailee.....Emolampaita ohjailee**

**Ei Hän väsy ei uuvu.....Ei Hän väsy ei uuvu
Herra on ikuinen Jumala.....Herra on ikuinen Jumala
Hän antaa heikoille voimaa.....Hän antaa heikoille voimaa
Herra väsyneen virvoittaa.....Herra väsyneen virvoittaa
Jolla on kaksi paitaa.....Jolla on kaksi paitaa
Antakoon sille, jolla ei oo.....Antakoon sille, jolla ei oo
Amen.....Amen.....Amen.....Amen.....**Amen.....** Amen.....
Amen...Amen**

**Jolla on vielä ruokaa.....Jolla on vielä ruokaa
Antakoon sille, jolla ei oo.....Antakoon sille, jolla ei oo
Älkää vaatiko liikaa.....Älkää vaatiko liikaa
Ei enempää kuin säädetty on.....Ei enempää kuin säädetty on
Älkää ryöstäkö keltään.....Älkää ryöstäkö keltään
Vaan tyytykää jo palkkaanne.....Vaan tyytykää jo palkkaanne
Amen..Amen ..Amen .. Amen..**Amen.....Amen.....Amen.....Amen..** (2X)
Herra johdattaa laumaa.**

4.2 Orjalaulujen salakielinen koodisto

Negrospirituaalien eli orjalaulujen keskeinen aihe oli orjien kaipuu pääsystä Luvattuun maahan (Parviainen 1983, 47–48). Orjalaulujen tekijät kätkivät laulujen sanoihin salaisia merkkejä ja symboleja. Näillä merkeillä kuvattiin Luvattua maata eli Jumalan taivas-

ta, mutta samalla myös orjien vapautusta, sorrettujen armahtamista, mustien ja valkoisten tasa-arvoa ja parannusta. (Könönen & Huvi 2005, 12–14.)

Orjalaulujen sanat Jordan-virrasta ja lähestyvistä junasta tarkoittivat sekä uskonnollista symboliikkaa, että orjien salakielistä merkkikoodistoa. Jordan-virta tarkoitti salakielessä etelän orjavaltioiden ja pohjoisen vapaisten valtioiden välistä Ohio-jokea, jonka toiselle puolelle pääsyä toivottiin samalla tavoin kuin pääsyä taivaalliseen Jerusalemiin. Lähestyvä juna oli symboli tulevasta taivaallisesta vapaudesta ja samalla myös merkki junasta, jolla salamatkustettiin pohjoiseen ja vapauteen. Jotkut tutkijat ovat väittäneet orjalaulujen olleen pelkästään yhteiskunnallista salakieltä. Könönen ja Huvi päätyvät kuitenkin perustellusti siihen, että orjalauluista on vahvasti löydettävistä myös selkeää hengellistä kuvausta ja ilmaisua. Orjana ja ihmisenä olo kurjissa olosuhteissa sai aikaan vahvasti hengellistä kuvausta vaikeasta elämäntilanteesta. (Könönen & Huvi 2005, 12–14.)

Orjalauluissa maanalaiseksi rautatieksi (The Underground Railroad, UGRR) kutsuttiin rautatietä, jota pitkin orjat pakenivat pohjoiseen. Orjalaulujen salaiset ohjeet paljastivat, kuinka tuo pohjoiseen kulkeva rautatie löytyy. Lisäksi niissä annettiin neuvoja siitä, miten voi löytää orjavaltiot orjuudesta vapaista valtioista erottavalle Ohio-joelle. Pakomatkan viimeisenä haasteena oli hengenvaarallinen hyppy junan vaunuihin (”chariots”). Orjalauluista mm. *Swing Low, Sweet Chariot* ja *The Gospel Train* kertovat suoraan näistä pakomatkan vaiheista. (Könönen & Huvi 2005, 12–14.) Produktion lauluista tällaisena voidaan pitää kappaletta *Ajelulla*. Kyseisessä country-tyylisessä kappaleessa laulun inspiraatiolähteenä toimineen *Gospel Train* -laulun juna on vaihdettu autoon.

4.3 Herätyksen ja hurmoksen musiikkia: holyblues

Negrospirituaalit olivat orjuudesta vapautumisen ja ikävöivän taivaskaipuun lisäksi myös voimakkaasti hengellisen herätyksen ja hurmoksen musiikkia. Hengellistä herätystä syntyi 1800-luvun jälkipuoliskolla erityisesti uusien kirkkokuntien kuten baptistien ja metodistien joukossa. Juuri nämä kirkkokunnat olivat kaikkein innokkaimpia ottamaan entisiä orjia omiin seurakuntiinsa. Näissä seurakunnissa laulettiin, tanssittiin ja ilmaistiin iloa toisin kuin vanhoissa perinteisissä kirkkokunnissa. Toisinaan laulu ja negrospirituaalien esittäminen yltyi hurmokselliseksi laulamiseksi ja tanssimiseksi.

Negrospirituaalien ja gospelin historia onkin paitsi yhteiskunnallisen vapautumisen, myös hengellisen hartauden ja herätyksen historiaa. Nämä laulut ja niiden sanoma mullistivat koko länsimaisen musiikkimaailman. Niiden vaikutuksesta syntyi täysin uusia musiikkityylejä. Orjuuden myötä ei siis muuttunut pelkästään orjien, vaan myös orjanomistajien musiikki. Samoista afroamerikkalaisista juurista kehittyivät mm. jazz ja blues 1800-luvun lopulla. Varsinkin bluesilla oli mustan väestönosan tuntojen tulkkina samanlainen tehtävä kuin hengellisillä lauluilla: kertoa kertomuksia, joita ei voinut muuten ilmaista. Bluesiin liitettiin hyvin vahva negatiivinen leima, koska sen kertomia maallisia tarinoita alettiin mieltää vastakohtaksi spirituaalien ja gospelin hengellisille tarinoille. Monet bluesartistit ottivat kuitenkin ohjelmistoihinsa myös hengellisiä sävelmiä. Yksi gospelista käytetty nimitys holy blues (=pyhä blues) perustuikin juuri bluesin ja spirituaalien yhdistämiseen. (Könönen & Huvi 2005, 12–15.)

Produktiossani holy bluesia edustaa laulu Särkynyt ruoko. Kyseisessä mollibluesissa olen pyrkinyt yhdistelemään maalliseen elämään liittyviä epätoivon, synkkyyden, avuttomuuden, epäonnistumisen, toivottomuuden ja voimattomuuden tuntemuksia Raamatun Jumalan lohdullisiin lupauksiin. Jumala viestittää Raamatussa lohdutuksen ja toivon sanomaa, ettei särkynyttä ja murtunutta ihmistä ole unohdettu kärsimyksissään yksin.

Särkynyt ruoko

Kun olet joutunut epätoivoon ja vaipunut synkkyyteen.
Heitit viimeisen lanttisi kaivoon ja toivoit yhä uudelleen.

Sinä tunnet avuttomuuden. Olet voimaton, turha selittää.
Jos vielä saisit tilaisuuden, alkaa alusta tahtoisitko yrittää?

Särkynyttä ruokoa Hän ei muserra. Sen lempeästi nostaa kädelleen
Hiipunutta liekkiä Hän ei sammuta. Ei yksin jätä lastaan pimeyteen.

Tartu tuohon oljenkorpeen. Hän haavat sitoo sua lohduttaa.
Saat nousta jälleen toivonpurteen et ole yksin, sua Isä kuljettaa.

Särkynyttä ruokoa Hän ei muserra. Sen lempeästi nostaa kädelleen.
Hiipunutta liekkiä Hän ei sammuta. Ei yksin jätä lastaan pimeyteen.

4.4. Gospelin synty

Gospelin syntyminen tapahtui pitkälti georgialaiseen saarnaajan ja kirkkourkurin pojan, barrelhouse- ja bluespianisti Thomas A. Dorsey (1899–1993) ansioista. Dorsey alkoi kirjoittaa hengellisiä lauluja liittäen niihin jazzin ja bluesin poljennon. Dorsey palasi vuonna 1921 kokemansa voimakkaan hengellisen herätyksen jälkeen takaisin baptisti-seurakuntaansa ja julkaisi uudenlaisia lauluja maallisilta teiltään oppimallaan tyyllillä. (Könönen & Huvi 2005, 15–17.) Näin Dorsey myötävaikutuksesta puuvillapelloilla raataneiden orjien negrospirituaalit yhdistyivät 1920–1930-lukujen vaihteessa blueslaulajien holy bluesin kanssa ja syntyi uusi musiikkityyli, gospelmusiikki (Hilamaa & Varjus 2000, 18).

Thomas A. Dorsey kirjoitti noin 800 gossellaulua ja teki tunnetuksi monia solisteja kuten Willie Mae ja Mahalia Jackson. Merkittävää oli uuden musiikillisen ilmaisun lisäksi se, että gospel oli muuttunut hyväksytyksi myös muualla kuin kirkossa. Gospelin isäksi kutsuttu Dorsey järjesti myös ensimmäisiä maksullisia gospelkonsertteja ja perusti kaupallisen levy-yhtiön musiikkinsa jakelijaksi. Näistä seurasikin syytteitä gospelin kaupallistamisesta. Voimakkaalla solistin korostuksellaan Dorsey väitettiin aloittaneen myöhemmälle gospelkulttuurille ominaisen, mutta kristinuskon perimmäisen sanoman näkökulmasta kyseenalaisen gosseltähtien esiin nostamisen. Uusi gospelin soundi innoitti muitakin kuin Dorseyta ja se levisi ympäri 1930-luvun laman runtelemaa Yhdysvaltoja. Hengelliselle musiikille oli sosiaalisista syistä jälleen samanlaista tilausta kuin etelän puuvillapelloilla aikanaan. Syntyi uusia tähtisolisteja, duettopareja, trioja, kvartetteja ja kuoroja antamaan hengellistä lohdutusta työttömyydessä ja köyhyudessa elävälle kansalle. (Könönen & Huvi 2005, 15–17.)

Dorsey elämänvaiheet ovat inhimillisyydessään varsin puhuttelevia. Kristityn elämä on vastaavanlaista arkista työtä ja puurtamista lama- sekä nousukausien läpi nykypäivänäkkin. Produktioni laulussa Vastoinkäymisiä kuvaan kristityn joutumista kokemaan elämänsä aikana kärsimystä ja epäonnistumisia. Kristittyjen ihmisten elämä ei muutu synnittömäksi ja täydelliseksi. Gossellauluissakaan ei saisi tarjota kuulijoille katteettomia ”kaikki muuttuu” lupauksia ja fraaseja. Välttämättä ihan kaikki ei muutukaan. Köyhän köyhyys ei poistu. Työttömyys ei muutu työllisyydeksi. Sairas ei paranekaan. Alkoholismi, väkivaltaisuus ja muut riippuvuudet voivat vaikuttaa perheen elämään katumisien ja anteeksipyyntöjen jälkeenkin. Sen vuoksi ihmiset tarvitsevat vastoinkäymisissään

toisten ihmisten apua sekä Jumalan Pojan antamaa anteeksiantoa, mielenrauhaa, ja rakkautta.

Vastoinkäymisiä

Vastoinkäymisiä reitin varrella. En kulje kultakujaa, on sydän karrella.
Ristiriitaisia käyttöohjeita. Ota niistä selvää ilman auttajaa.

Koneisto samaa jauhaa. Maailmanpyörä pauhaa.

Kärsimäänkö tänne meidät luotiinkin? Kuin taljajousen jänne
tiukalle vedettiin. Ei riitä päivän tunnit, ei arkipäivän työ.
Yökaudet, sunnuntaitkin armoton kello lyö.

Koneisto samaa pauhaa. Maailmanpyörä pauhaa.

Kärsimyksen alla sielut kaipaavat. Uupuneet kaikkialla. Luojaansa huutavat: ”Armahda Herra meitä, muista Sanaasi! Rauhallasi peitä, vie valtakuntaasi...” Kaipaamme mielenrauhaa. Sieluumme rakkautta. Jumalan Pojan rauhaa. Ikuista valkeutta.

4.5 Uusi kristillinen musiikki: Contemporary Christian Music

Vähitellen varsinkin 1940-luvulla gospel alkoi piirtyä äänenä levytysstudioissa myös vinyyliekolle ja saavutti näin entistä suuremmat kuulijakunnat. Radiokanavilla oli gospelin ilosanoman levittäjänä Yhdysvalloissa iso merkitys ennen television valtakautta. Lamasta ja maailmansodasta toipuneeseen maahan syntyi valtava ja rahakkaaksi räjähtänyt gospelkulttuuri sekä omia radiokanavia. Televisio osoitti 1950-luvulta alkaen jonkin verran kiinnostusta gospelille esittäen sitä jazzfestivaaleilta ja kabareista välitettynä. Gospel ei enää toisen maailmansodan jälkeen ollut syrjittyjen ja alas painettujen musiikkia, vaan osa amerikkalaista showbisnestä. 1980-luvulla se muuttui lopullisesti miljoonien dollarien liiketoiminnaksi saavutettuaan ylikansallisten levy-yhtiöiden hyväksynnän. Trendi on jatkunut 2000-luvulle saakka, sillä vuosituhannen vaihteessa monet merkittävät levy-yhtiöt perustivat omat gospellevymerkkinsä. Hankittujen voittojen on arvioitu olevan 1980-luvulla 180 miljoonaa dollaria ja 1990-luvulla jo 500 miljoonaa dollaria. Pelkästään gospelista ei kuitenkaan voida puhua, sillä kristillinen rytmimusiikki on etsiytynyt kaikkien musiikkityylien lähteille. Uuden kristillisen musiikin nimitys Yhdysvalloissa onkin nykyään Contemporary Christian Music (CCM). Uudempaa gos-

pelperinnettä edustavat mm. Take 6, Amy Grant ja Michael W. Smith sekä kaikkien aikojen suosituin kristillinen rockyhtye Petra. (Könönen & Huvi 2005, 17.)

Oman gospelhistoriani ja produktion musiikin ja sanoman taustavaikuttimena olevista ulkomaalaisista gospelbändeistä on yksi 1980-luvun merkittävimmistä gospelrock bändeistä, vieläkin toiminnassa oleva, Jerusalem. Vuonna 1984 Tampereen Tekulla järjestetty Jerusalemin konsertti jätti niin voimakkaan musiikillisen ja hengellisen vaikutuksen, että pian konsertin jälkeen ostin ensimmäisen sähkökitarani ja vahvistimeni ja aloin säveltämään omia gospellauluja. Produktion lauluista kyseisestä Jerusalem-bändistä ammennettua suorasaanaista ja kohti käyvää gospeljulistusta sekä hardrock vaikutteista riffipohjaista musiikkia edustaa laulu nimeltä Auta!

Auta!

Totisina katsellaan mies nuori sitoo hirttosilmukkaa. Totisina kuunnellaan, kun perheen isä hakkaa lapsiaan. Totisina seurataan, kun syöpä rikki repii ruumiista.

Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua!!!

Totisina vaietaan, kun hauta umpeen surren laitetaan. Totisina kuunnellaan, kun haudan luona virttä veisataan.

Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua!!!

Totisina uskotaan mies viaton kun ristiinnaulitaan. Totisina uskotaan mies viaton kun ristiinnaulitaan. Totisina uskotaan mies viaton kun ristiinnaulitaan.

4.6 Suomi-gospel

Suomalaisesta gospelmusiikista puhuttaessa käytetään yleisesti nimitystä Suomi-gospel. Könönen ja Huvi perustelevat termin käytön oikeutusta seuraavasti:

Gospel tarkoittaa tiukasti, musiikillisesti katsoen amerikkalaista, negrospirituaaleista ammentavaa musiikkia, jota sellaisenaan kuulee Suomessa harvoin. Suomi-gospelista on käytetty hengellisen nuorisomusiikin käsitet-

tä, mutta ilmaus on aikansa elänyt, sillä nykyiset rytmilliset hengelliset laulut tavoittavat kaikki lapsista harmaantuviin hapsiin. Sen sijaan sana Suomi on hyvä liittää mukaan, silloin kun puhutaan kotimaisesta hengellisestä rytmimusiikista. (Könönen & Huvi 2005, 8.)

Gospelmusiikki sai ensikosketuksensa Suomessa 1800-luvun lopulla, jolloin ruotsalaisten herätyslaulukirjojen laulut alkoivat levitä maassamme. Ensimmäinen suomennettu perinteinen gospel, *Weljet armaat lähdettekö* (Say, brother will you meet us on Canaan's happy home), julkaistiin Suomen Lähetysseuran Matkalauluja-kirjassa vuonna 1869. (Saarinen & Haikarainen 2002, 312–313.)

Saksalaisen Martin Schneiderin laulusta *Danke tuli* Juhan Forsbergin kääntämänä eräs ensimmäisiä uuden hengellisen musiikin lauluista Suomen kirkon piirissä (Könönen & Huvi 2005, 28). Forsberg kokosi Suomen ensimmäisen gospelyhtyeen, joka sai nimensä harjoitustilan seinätiilistä: *Gutzeit Singers* eli Hyvän Ajan laulajat (Saarinen & Haikarainen 2002, 313; Pajamo & Tuppurainen 2004, 579; Parviainen 1983, 14). Muutamia vuosia myöhemmin Mikko Heikka ja Heikki Laitinen kiinnostuivat sosiaalisista ja kolmannen maailman asioista ja toivat akustisilla lauluillaan Suomi-gospeliin uuden, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja 1960-luvun yhteiskuntaeettistä sanomaa kuuluttavan perinteen (Könönen & Huvi 2005, 31; Haikarainen 2004, 79–80).

Hengellisen musiikin uudesta aallosta muodostui pikkuhiljaa osa seurakunnan musiikkielämää. Tätä Haikaraisen ”seurakuntamusiikin löytölapseksi” määrittelemää musiikkia ryhdyttiin seurakunnissa kutsumaan gospelmusiikiksi. (Haikarainen 2004, 79–80.)

Heikki Laitinen nousi yhdeksi Suomi-gospelin alkuvaiheen merkittäväksi hahmoksi. Hän suuntasi puheissaan ja lauluissaan erityisen huomionsa siihen, millaisessa moraalissa kristityt elivät ja miten he huonompiosaisia kohtelivat. Varsinaisena Suomi-gospelin syntymävuotena voidaan Könösen ja Huvin mukaan pitää vuotta 1966, jolloin syntyi suomen vanhin edelleen toiminnassa oleva gospelbändi *Pro Fide* (uskon puolesta). *Pro Fiden* musiikissa yhdistyivät herätyskristillisten laulut ja moderni popmusiikki. Yhtyeen päähuomio ei kohdistunut niinkään musiikkiin, vaan sanoman julistamiseen. (Könönen & Huvi 2005, 32, 35.)

Suomen Raamattuopisto ja Pro Fide -yhtye ovat vaikuttaneet myös omaan gospelhistoriaani. Pro Fide oli yksi merkittävä seurakuntanuori aikaisista suosikkigospelbändeistä. Hämeenkyrön seurakunnan nuorisotoiminta oli 1980-luvun puolessa välissä saanut merkittävästi vaikutteita herätyskristillisyydestä ja erityisesti Suomen Raamattuopistolta. Herätyskristillisiä arvoja edustavan Pro Fiden ja samoin kuin Kankaanpäästä kotoisin olevan The Road -yhtyeen selkeä julistus sekä henkilökohtaisten todistuspuheenvuorojen käyttö tekivät minuun suuren vaikutuksen (Huttula 1986, 42; Heinonen 2001, 5). Kyseiset yhtyeet toivat lauluissaan ja puheissaan gospelin ilosanoman julki suoraviivaisen selkeästi ja ymmärrettävästi. Vastaavanlainen painotus näkyi myös ensimmäisissä gossPELLAUluissani ja ensimmäisen gospelbändini The God's Storm -yhtyeen toimintatavoissa.

Vuonna 1967 Heikki Laitinen ja Sataset-yhtye lauloivat ja soittivat ensimmäistä kertaa Suomi-gospelia Mikko Heikan sanoittamalla EP vinyylilevyllä ”Uuden sanoman satamaan” (Könönen & Huvi 2005, 35; Saarinen & Haikarainen 2002, 313). Vähitellen Suomi-gospel levisi ympäri Suomea ja uusia kokoonpanoja perustettiin. Könönen ja Huvi korostavat Tampereen erityisen vahvaa asemaa Suomen gospelkaupunkina 1970-luvun alusta lähtien:

Syy oli selvä: gospel kuului siellä kiinteästi evankelis-luterilaisten seurakuntien alaisuuteen ja musiikkitoiminta sai taloudellista tukea. Tampereen kirkollisesta gospelmyönteisestä ilmapiiristä kertoo se, että 1971 seurakunnat luovuttivat yhdelle Suomi-gospelin kummisedälle Seppo Lindellille Kyttälän nuorisotalosta toimitilat äänitysstudiota varten. (Könönen & Huvi 2005, 47–48.)

Gospelmyönteinen ilmapiiri vaikuttaa Tampereen seurakuntien nuorisotyössä vielä 2010-luvullakin. Huutavan ääni production levy äänitettiin seurakuntien taloudellisella tuella Kyttälän nuorisotalon kellarissa. Samassa gospelhistoriallisesti merkittävässä rakennuksessa missä Seppo Lindell piti äänitysstudiota 1970-luvulla. Useat keskeiset gospelvaikuttajat, kuten rokkipapiksi kutsuttu Tarvo Laakso ja Suomi-gospelin grand old maniksi mainittu Jaakko Löytty, ovat äänittäneet ensilevyjään Kyttälässä. (Laakso 2006, 88; Rusama 2007).

Suomi-gospelin merkkitapauksena voidaan pitää vuotta 1974, jolloin Jaakko Löytyn Asioista joista vaietaan -esikoislevy ilmestyi. Levyllä Löytty hylkäsi vaikeaselkoisen kaanaankielen, puhui nuorten omasta kokemusmaailmasta ja puki kaiken rosoiseen

rockmusiikkiin. (Pajamo & Tuppurainen 2004, 316–317; Pyrhönen 1986, 32–33.) Näihin päiviin saakka Jaakko Löytty on vaikuttanut Suomi-gospelin huutavana äänenä ja tehnyt yli 700 lauluja sekä julkaissut 19 levyä (Pajamo & Tuppurainen 2004, 316–317).

Suomi-gospelin merkittäviin henkilöihin kuuluvat myös Anna-Mari Kaskinen ja Pekka Simojoki (Könönen & Huvi 2005, 76). Heidän vuonna 1981 tekemästään afrikkalaisesta gospelmessusta tuli hyvin suosittu Suomessa ja suomalaisen gospelmusiikin tavaramerkki myös ulkomailla (Lamminen & Erkkilä 2003, 254). Simojoen ja hänen Exit-yhtyeensä merkitys on Suomi-gospelille myös merkittävä. Exit oli ensimmäisiä suomalaisia gospelyhtyeitä, jotka yhdistivät rockmusiikin ja kristillisen sanoman. Exit on kiertänyt Suomea yli 20 vuotta ja esiintynyt yli 800 konsertissa ja myynyt gospellevyjä yli 80 000 kappaletta. Yhtye julkaisi uusimman eli 14. äänitteensä ”Armo tuli kylään” keväällä 2010. (Heikkinen 2010.)

Viimeisen kymmenen vuoden aikana gospelmusiikin piiriin on tullut paljon uusia esiintyjä, bändejä ja muusikoita. Samalla välimatka on umpeutumassa ja raja-aidat ovat maldaltuneet suhteessa sekulaaripuolen vaikutteisiin ja artisteihin. (Huvi 2006, 4.) Nykyään sekulaaripuolelta lähteneet laulajat pitävät gospelkonsertteja, kirkkokonsertteja ja tekevät virsilevyjä. Hengellisyys ja gospel ovatkin nykyään yleisesti varsin hyväksytyjä asioita. Suomen tuotteliain rock-muusikko Kari Peitsamokin tunnustaa Kristuksen pelastajakseen ja armon, kultaisen säännön sekä kirkon arvot – lähimmäisistä ja varsinkin heikompiensa huolehtimisen tärkeäksi. Tämä kuuluu myös hänen useissa gospelrock-aiheisissa kappaleissaan kuten Jesus gonna win, God spoke to me ja Social worker’s blues. (Villa 2009, 10-11.)

Suomi-gospelilla vaikuttaisi marginaaliasemastaan huolimatta pyyhkivän melko hyvin. Suosion keskellä onkin hyvä kysyä, välittääkö gospel nimensä mukaisesti ilosanoman ihmisille ymmärrettävällä tavalla. Pekka Simojoki käsittelee tätä tärkeää kysymystä pohtiessaan gospelmuusikon ja kirkon tehtävää:

”Tällaisessa työssä on tärkeää pitää tuntosarvet eli tilannetaju ja kyky kohdata ihmiset ihmisinä eikä ylhäältä päin. Ellemme me kristityt opi puhumaan ihmisten kieltä, niin että he sen ymmärtävät, ei ole ihme että kirkot tyhjenevät. Uskon, että kun puhutaan tämän päivän kieltä, virta kääntyy ja ihmiset tulevat kuulolle. Onko niin, että kysyntä ja tarjonta eivät meidän kirkossamme kohtaa? Meillä on leipä, mutta tarjoammeko sen liian kuivana kääntynä? Meidän kirkkojemme suuri kysymys onkin tänään,

onko meidän tehtävämme edustaa tiettyä kulttuuriperinnettä vai onko meidän tehtävämme välittää evankeliumi, ilosanoma, gospel ymmärrettävästi tämän ajan ihmisille! Seurakunnan tehtävä ei ole olla mikään vanhan musiikin museo vaan meidän tehtävämme on tavoittaa tämän ajan ihmiset evankeliumilla! Oleellista on, että gospelbändillä on jotain sanottavaa. Meillä on nimittäin maailman paras asia välitettävänä ja siinä on gospelin voima. Sen takana on seistävä sataprosenttisesti. Sitä on katu-uskotavuus. (Simojoki 2007, 209, 215, 230.)

Suomalaisen hengellisen nuorisomusiikin, Suomi-gospelin uranuurtaja Heikki Laitinen painottaa ymmärrettävyydestä sitä, kuinka tärkeää on tehdä työtä hengellisen arkistamiseksi ja arkisen hengellistämiseksi. Hänen mukaansa jokaisen ihmisen elämään kuuluu hengellinen ja maallinen puoli, ja se tulisi tuoda näkyville myös musiikissa ja muusikoudessa. (Linfors i.a.; Kotiranta 2008; Suomen kansanmusiikkiliitto i.a.)

Vuonna 2010 Suomi-gospelia voi kuulla lukuisten gospeläänitteiden lisäksi useissa gospelkonserteissa ja gopeltapahtumissa, kuten esim. Evankelisilla Musiikkimessuilla Helsingissä, Ristirockissa Tampereella, Maata Näkyvissä -festareilla Turussa, Vappugospelissa Kouvolassa, Joensuun gopelfestivaaleilla sekä Oulugospelissa. Lisäksi Suomi-gospelia voi kuunnella Radio Deistä, nettiradioista ja kaapeliyhteyksien avulla satunnaisesti TV7:sta. Internetistä löytyy myös Suomi-gospelia myyviä kristillisen musiikin erikoisliikkeitä kuten esim. Maanalainen Levykauppa. Gospellevyjien arvosteluja ja gospelartistien haastatteluja voi lukea kristillisistä viikkolehdistä kuten Kotimaa, Sana ja Fleim. Suomi-gospelin uuteen sukupolveen voi tutustua keikkojen lisäksi myös vuosittain Keuruulla järjestettävissä Gospelin SM-kisoissa. Vuonna 2010 Gospelin SM-kisat voitti energisestä ja iloisesta lavameiningistä kiiteltä ja akustisiin soundeihin luotava Idän Ihmeet (Hakala 2010, 64-65).

5 HUUTAVAN ÄÄNI -LAULUT: DIAKONIA, GOSPEL JA METATASO

5.1 Huutavan ääni: Vaivaisukko Bartimeus ja kirkon diakonia

Levyn kannessa ja CD:n etiketissä kuvattua vaivaisukko Bartimeusta voidaan symbolisesti pitää Suomen vanhimpana yhä toimessa olevana diakoniatyöntekijänä. Sokea Bartimeus on seissyt anova käsi ojossa ainakin 1700-luvun alusta Johannes Kastajalle omistetussa Hauhon kirkossa. Levyn kansikuvissa se toimii diakonian huutavana äänenä 310-vuotisella kokemuksella huhtikuisen jumalanpalvelusväen keskellä (Leppo 1967, 138; Santaholma 2001, 148).

Bartimeus ja Suomen muut vaivaisukot kuuluvat maailmanlaajuisesti ainutlaatuisena ilmiönä kristillisen palvelutyön eli diakonian historiaan ja nykypäivään. Vaivaisukot ovat keränneet uhrilahjoja osattomille köyhille ja vaivaisille vuosisatojen ajan. Niiden muodossa köyhäinhoito on saanut inhimilliset kasvot. Vaivaisukot liittyvät merkittäväällä tavalla myös yhteiskunnan sosiaalityön historiaan. (Santaholma 2001, 5–8; Lempiäinen 2002, 80–81.)

Vaivaisukkojen inhimillisten piirteiden, kuten puujalan tai side jalassa vaivalloisesti keppiinsä nojaavan sotainvalidin kuvaaminen oli järkevää, koska näin ne houkuttelivat ihmisiä suurempaan armeliaisuuteen. Vaivaisukkojen metatasolla vaikuttava vertauskuvallinen puhuttelevuus onkin paljon merkittävämpi kuin yksinkertaisten karujen vaivastukkien aikana. Tämän symbolisen näkökulman ymmärtäminen olikin aikoinaan hyvin tärkeää. Turvattomien orpolasten, vanhusten, vammaisten sekä asunnottomien huolto oli yhteiskunnan varhaisina aikoina pitkälti toisten ihmisten armeliaisuuden varassa. (Santaholma 2001, 5; Leppo 1967, 7–15.)

Käytännössä seurakunnat vastasivat köyhistä 1700-luvun lopulle ja Suomessa aina 1860-luvulle asti. Samoin kirkkojärjestyksessä säädettiin sairaaloiden järjestämisestä ja ylläpidosta. 1900-luvulla diakonia laajeni ja kehittyi entisestään. (Mäkinen 2002, 188.) Erityisesti kirkko ja sen diakoniatyö nosti profiiliaan syrjäytymisen, köyhyyden ja nälän torjumisessa 1990-luvun laman myötä. Silloin leipäjonoista tuli 1990-luvun laman uhrien vertauskuva ja ikoni. Kirkko kehitti uusia yhteiskunnallisia auttamisen muotoja kuten

ruokapankit, joilla vastattiin ihmisten nälkään. (Mäkinen 2002, 9; Malkavaara 2002, 298–300.)

Kristillisen opin mukaan diakonia on kristilliseen rakkauteen pohjautuvaa avun antamista, joka toteutuu vuorovaikutuksessa ja kirkon yksilökohtaisesti, ryhmissä ja vapaaehtoistyön kautta toteutuviissa työmuodoissa. Evankelis-luterilaisen kirkon kirkkojärjestyksen mukaan diakoniatyön tarkoituksena on auttaa erityisesti niitä, jotka tarvitsevat eniten apua ja joita kukaan muu ei auta. (Saari, Kainulainen & Yeung 2005, 131–133; Finnlex.fi i.a.; Latvus & Elenius 2007, 16.)

Diakonian määritelmiä tutkittaessa nousee puhuttelevana esille Eleniuksen ja Latvuksen metatasoon liittyvä kiteytys:

Ei ole sattumaa, että diakonian ja koko kristillisen lähimmäisenrakkauden ikoniksi muodostuu kertomus toista uskoa tunnustavasta samarialaisesta, joka toimii Jumalan rakkauden välikappaleena, Kristuksesta mitään tietämättä. Tärkeintä on apua tarvitsevan ihmisen hätään reagoiminen. Kuka tahansa meistä voi toimia, tietämättäänkin, Jumalan rakkauden välikappaleena. (Latvus & Elenius 2007, 282.)

Kirkolla ja luterilaisella sosiaalietiikalla on edelleen merkittävä rooli oikeudenmukaisuuden, tasaamisen ja solidaarisuuden ihanteiden ylläpitäjänä (Mäkinen 2002, 9, 20). Hannu Mustakallio painottaakin kirkollisen diakoniatyön roolin merkittävyyttä sosiaali-eettisten ongelmien, yhteiskunnan epäkohtien ja eriarvoisuuden äänenä aina näihin päiviin saakka. Se on nostanut esille työttömyyteen, nälkään ja henkiseen hätään liittyviä kysymyksiä. (Mustakallio 2002, 216; Mäkinen 2002, 16–18.)

5.2 Huutavan ääni: Ruokaa! Juomaa! -laulu ja Johannes Kastajan julistus

Ihmisten hyvinvoinnin ja pahoinvoinnin keskellä nousee kysymyksiä: Onko ihminen ensisijaisesti omaa, perheen, sukulaisten, ystävien ja saman yhteisön hyvinvointia tuijottava henkilö, joka ei kykene ajattelemaan kaukaisempien muukalaisten hyvinvointia? Onko ihminen kadottanut kotiteatterilaitteiden kaiutinrivistöjen välissä ja av-laitteittensa kauko-ohjain rivistön ääressä inhimillisyyden ja empatian? Onko yksilölle annettu ai-

nutlaatuinen kyky toimia pyyteettömästi kadonnut? (Saari, Kainulainen & Yeung 2005, 11, 14–15, 29–30, 73).

Näistä suomalaisen ja kansainväliseen diakoniaan liittyvistä pohdinnoista ja kysymyksistä kertoo laulu Ruokaa! Juomaa! Laulussa pyritään tuomaan esille huutavana äänenä sitä räikeää epäkohtaa, että maapallolla tuhlataan käsittämättömiä summia asevarusteluun ja muuhun toisarvoiseen. Roskalavoille heitetään syömäkelpoista ruokaa samalla kun ihmiset ovat nälissään ja janoissaan. Pentti Lempiäinen kiteyttääkin osuvasti, että yhteiskunnassa, jossa toiset ihmiset heittävät syömäkelpoista ruokaa roskeen ja toiset ihmiset näkevät nälkää, on jotain pahasti vialla (Lempiäinen 2002, 327).

Kun reflektoin tämän laulun merkityksiä (syyskuussa 2010), on Pakistanissa meneillään järkyttävä tulvakatastrofi. Katastrofin kerrotaan olevan vuoden 2004 tsunamia sekä Pakistanin ja Haitin 2005 maanjäristyksiä huomattavasti vakavampi. Se vaikuttaa suoraan jopa 18 miljoonan ihmisen elämään. Tulvaveden alle joutuneet ihmiset, tuhoutuneet asumukset, uhkaavat taudit, käymälöiden puute, hyönteiset, tuhoutunut sato, nälkä ja puhtaan juomaveden puute saavat tv:n kaukosäätimen käyttäjän hiljaiseksi. (Unicef i.a.; Kirkon Ulkomaanapu i.a.; Helsingin Sanomat HS.fi uutiset, 9.8.2010.) Samaan aikaan amerikkalainen Newsweek-lehti julistaa verkkosivuillaan, että Suomi on maailman paras maa, kun otetaan huomioon koulutus, terveys, elämänlaatu, taloudellinen dynaamisuus ja poliittinen ympäristö (Newsweek i.a.). Ruokaa! Juomaa! -laulun sanoman äärelä herää kysymys, näkyykö tämä parhaan maan status myös suomalaisten halussa ja tahdossa auttaa kärsiviä parhaimmalla mahdollisella tavalla?

Ruokaa! Juomaa!

Eilen luin lehdestä asevarustelusta, joka kiihtyy aina vaan. Yli tuhat miljardia euroa koneisiin. Totta tosiaan: Näillä rahoilla vois poistaa koko nä-länhädän päältä maan. Mutta ohjuksia lisää! Kilpajuoksu jatkuu ainiaan! Ainiaan!

Tänään tuli teeveestä lännenfilmi, joka Oscargaalassa palkittiin. Kuuluttaja kertoi, että rahassa siitä kakssataa miljoonaa maksettiin. Minä siihen mietin että: ”Onpa iso summa rahaa pistetty viihteeseen!” Mutta elokuvia täytyy saada, jottei ihmiset vaipuis synkkyyteen. Synkkyyteen. Synkkyyteen.

Anna ruokaa! Niille, joilla ei oo leipää! Anna juomaa, niille joiden kai-voissa et veden pintaa nää! Anna leipää! Niille, joilla ei oo ruokaa! Anna vettä, niille jotka janoon muuten yksin kuolla saa!

Meillä on ruokaa, meillä on juomaa. Meillä on koti ja aatteet. Meillä on terveys, meillä on rahaa. Meillä on kengät ja vaatteet. Meillä on kaikkea riittämiin ja ruokaakin roskeen vain heitetään. Hei! Miksemme jo vihdoin huomais heitä, joilla ei oo yhtään mitään! Ei oo yhtään, yhtään mitään!

Anna ruokaa! Niille, joilla ei oo leipää! Anna juomaa, niille joiden kaivoissa et veden pintaa nää! Anna leipää! Niille, joilla ei oo ruokaa! Anna vettä, niille jotka janoon muuten yksin kuolla saa!

Huudan ruokaa! Niille, joilla ei oo leipää! Huudan juomaa, niille joiden kaivoissa et veden pintaa nää! Huudan leipää! Niille, joilla ei oo ruokaa! Huudan vettä, niille jotka janoon muuten yksin kuolla saa!

Ruokaa! Juomaa! -laulussa huudetaan useaan otteeseen leipää. Kirkollisista ruokasymboleista tärkeimpänä pidetäänkin nimenomaan leipää. Raamatussa sille annetaan ihmisen perusruokana merkittävä arvo. Vertauskuvana leipä saa paljon isomman merkityksen kuin pelkkä vedestä tai maidosta sekä jauhoista valmistettu ruoka. Tätä korostaa myös uskonpuhdistaja Martti Luther. Lempiäinen viittaa Katekismuksen selitykseen, jossa Luther luettelee useita Isä meidän -rukouksen jokapäiväiseen leipään kuuluvia asioita:

ruoka, juoma, vaatteet, kengät, koti, pelto, karja, raha, omaisuus, kelpo aviopuoliso, kunnolliset lapset, kunnollinen palvelusväki, kunnolliset ja luotettavat esimiehet, hyvä hallitus, suotuisat säät, rauha, terveys, järjestys, kunnia, hyvät ystävät, luotettavat naapurit ja muu sellainen. (Lempiäinen 2002, 328.)

Laulussa huudetaan myös toistuvasti mielenmuutokseen vedoten ruokaa. Lempiäisen mukaan ruokaa pidetään myös vertauskuvana Jumalan huolenpidosta. Ruoalle löytyy myös metatasolla avautuva toinen merkitys. Nimittäin Jeesuksen ruoka oli Johanneksen evankeliumin mukaan Taivaallisen Isän tahdon täyttäminen. Siihen sisältyi Jeesuksen sovitustyö ja ihmisten kaikenlainen auttaminen. Jeesus sanoi symbolisesti olevansa todellinen ruoka ja elämän leipä, jonka salattu merkitys konkretisoituu ehtoollisen sakramentissa. (Raamattu, Joh. 4:34; Lempiäinen 2002, 327–328.) Ehtoollisleivässä on salattulla, ihmisjärjelle lopulta käsittämättömällä tavalla, Kristuksen ruumis ja ehtoollisviinissä Kristuksen veri (Lempiäinen 2002, 327–328).

Oli mielenkiintoista havaita, että Jumalan sanaa kuvataan Raamatussa sielun ruokana. Uudesta Testamentista löytyy myös Jumalan sanaan liittyviä kohtia, joissa puhutaan puhtaasta sanan maidosta ja vahvemmassa ruoasta. (Lempiäinen 2002, 327–328).

Laulussa huudetaan ruoan ohella janoisille myös vettä. Elävä vesi kuvataankin Raamatussa symbolisesti ikään kuin sielun juomana. Jeesus tarjoaa tätä elävää vettä kaikille janoisille, niin kuin kerran Sykarin kaivolla naiselle. Jeesus sanoi, että hänen antamaansa elävää vettä juotuaan ei koskaan ole janoissaan. (Raamattu, Joh. 4:4–15.)

Laulun ruokahuuto pitääkin hengellisellä metatasolla sisällään myös Jumalan hyvän sanan toivottamista ja julistamista ihmisille. Laulu onkin Jumalan sanan ja Jeesuksen sovitustyön eteenpäin viemistä kannustava laulu. Ihmiset tarvitsevat ravintoa myös Sanan nälkään. Hengellisesti nääntyneille ja nälkäisille sieluille kuuluu tarjota elävää vettä ja elämän leipää.

Myös Johannes Kastaja huusi ruokaa ja hengellistä ruokaa nälkäisille. Julistaessaan tavasten valtakunnan lähestymistä Johannes Kastaja kehotti kääntymään Jumalan puoleen ja odottamaan valtakunnan kuningasta, Messiasta. Johannes Kastaja ei tarkoittanut, että herätyksen kokeneet ihmiset olisivat eristäytyneet normaalista kanssakäymisestä, vaan että he jatkaisivat omaa kutsumustyötään. Kääntymisen seurauksena olisi uusi rakkaus lähimmäistä kohtaan. Johannes Kastaja kehottikin antamaan vaatetusta köyhille ja ruokavaroista puutetta kärsiville. (Holmström, Nikolainen & Tammisto 1945, 46.)

Parannuksen teolla Johannes Kastaja korosti Jumalaan päin kääntymistä. Johannes Kastajan Jordan-virrassa suorittamalla kasteella oli merkitys syntien anteeksiantamisesta. Tällä tarkoitettiin, että kaikki se synti, mikä on Jumalan ja ihmisen välillä pyyhitään pois. Johannes Kastajan puheiden ydinteemana oli parannuksen teko. Vaatimus parannuksen teosta kohdistui ankarimpana tuo kansan johtavien puolueiden edustajiin eli fariseuksiin ja saddukeuksiin. (Holmström ym. 1945, 42–45.)

Johannes Kastaja oli oman aikansa ihmisille hyvin erikoinen henkilö. Hänen vaatimaton ja ankara elämäntapansa herättivät huomiota. Kun Johannes Kastaja saarnasi elämänmuutoksesta, ihmiset tajusivat, että heidän pitää muuttaa elämänsä. Johannes Kastajan toiminta perustui Vanhan Testamentin perinteisiin ja häntä pidettiin viimeisenä vanhatestamentillisena profeettana. Johannes Kastaja nimitti itseään Jesajan kirjan mukaisesti erämaan huutavaksi ääneksi. Hän piti itseään vain äänenä, Jumalan tahdon välikkappaleena. Hänen tehtävänsä oli toimia edelläkävijänä. Itämailla sen aikaisen tavan mukaan edelläkävijä juoksee herransa edellä ja raivaa tungoksessa tietä. (Holmström ym. 1945, 43–45.)

5.3 Huutavan ääni: laulut diakonian, gospelin ja metatason näkökulmasta

CD-levyn laulut on lajiteltu perusteemojen mukaisesti kolmeen eri kategoriaan. Kustakin kategoriasta on valittu yksi aihealuetta parhaiten edustava laululyriikka, jota analysoidaan tarkemmin peilaamalla sitä tutkimuksen viitekehykseen. Kunkin laulun verkkoksi on haettu virsikirjasta kaksi aihealueeseen liittyvää virren säkeistöä. Nämä virsien säkeistöt löytyvät produktion liiteosiesta (liite 5).

Ensimmäisen kategorian muodostavat parannukseen, uskoon ja vastuuseen liittyvät laulut. Levyllä näitä lauluja edustaa: teemalaulu Huutavan ääni, Ruokaa! Juomaa! sekä kristityn ja diakonin hengellisiin työvälaineisiin liittyvä Jumalan taisteluasuu. Tästä kategoriasta valitsin Efesolaiskirjeen pohjalta tehdyn laulun Jumalan taisteluasuu.

Toisen kategorian muodostavat kärsimykseen, pelkoon ja kuolemaan liittyvät laulut. Levyllä tämän aihepiirin lauluja edustaa: Auta!, Vastoinkäymisiä ja Ajelulla. Tästä kategoriasta valitsin tarkasteltavaksi laulun Ajelulla, joka keskittyy vahvasti kuolemaan ja sen jälkeiseen aikaan.

Kolmannen kategorian muodostaa armoon, toivoon ja hyvään elämään liittyvät laulut. Näitä lauluja edustaa levyllä Rohkaisun Sana, Särkynyt ruoko ja Kevät. Tästä kategoriasta tarkastellaan lähemmin laulua nimeltä Kevät.

5.3.1 Jumalan taisteluasuu -laulu (kategoria 1: parannus, usko ja vastuu)

Oli kiinnostavaa havaita, että Novumissa Efesolaiskirjettä kuvaillaan Uuden testamentin syvällisimmäksi kirjaksi. Hiebertin mukaan siinä kerrotaan metatasolla ”symbolisesti Jumalan aivoituksia ikuisuuksista ikuisuuksiin.” (Novum 1983, 135.) Efesolaiskirjeessä vaikuttaisikin olevan useita metatasolle kuuluvia metaforia ja symboleja. Näistä Lempiäinen mainitsee esimerkkinä vaatteet, jotka muodostavat oman erillisen symboliryhmänsä. Kyseiseen symboliryhmään kuuluu myös lauluun liittyvä raamatunkohta, joka kertoo Jumalan taisteluvälineistä. (Raamattu, Ef. 6:11; Lempiäinen 2002, 122.)

Jumalan taisteluasu

Ole valmis taisteluun, pue yllesi totuuden vyö. Hyvä Sana Jumalan on totuus, jolla hoituu tämä työ. Olet kyllä turvassa suojassa vanhurskauden haarniskan. Uskoa ja rakkautta joukoissa taivaallisen Johtajan.

Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”

Herran kengät marssii tiet, ilosanomaa kun niillä muille viet. Rohkeasti astukaa, palavina viekää Herran kunniaa. Jeesus suojaa edessä, kun pidät uskon kilven kädessä. Se pahan nuolet sammuttaa. Mikään ei voi silloin meitä nujertaa.

Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”

Pelastuksen kypäriä, kun käytät mielessä on määränpää. Se on toivo taivaasta ikuisen rauhan, ilon paikasta. Hengen miekkaan tarttukaa. Raamatusta voimia saa ammentaa. Miekka kaksiteräinen. Sanaa voimallista muille kertoen.

Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”. Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”

Laulun keskeisimpänä painotuksena mainitaan taisteluvälineisiin kuuluvat aseet. Lempiäinen kuvaileekin, kuinka myös entisajan ihmisten elämässä aseet olivat tärkeä esineryhmä. Niillä hankittiin elanto ja niitä käytettiin myös sotimiseen. Raamatussa aseet mainitaan useissa kohtaa niin sotaisissa kertomuksissa kuin vertauskuvina. Aseilla saatettiin kuvata taistelua pahaa vastaan, kun taas pyhimysten aseet ilmaisivat miten heidät oli surmattu. (Lempiäinen 2002, 140.)

Rosendal yhdistää produktion teemaan sopivasti Johannes Kastajan tehtävän, parannuskehotuksen ja Jumalan sota-asun:

Totuus ei tarvitse tämän maailman aarteita, varustuksia ja aseita voidakseen ryhtyä taisteluun pimeyden valtoja vastaan. Se hylkää kaikki tämmöiset välikappaleet, pukeutuu omaan sota-asuunsa, joka on vanhurskauden haarniska, uskon kilpi, pelastuksen kypäri ja Hengen miekka. Näillä Jumalan sota-aseilla varustettuna Johannes Kastaja astuu Pyhän Hengen kutsamana vakavin askelin taistelutantereelle. Jordanin rannalta kuuluu hänen

äänensä: ”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle”. (Rosendal 1940, 107.)

Rosendalin kuvauksen mukaisesti Jumalan totuuden torvena ja huutavan äänenä toimineen Johannes Kastajan tuli myös varustautua Jumalan taisteluvälineisiin. Omissa voimissaan hän ei olisi voinut toimia rohkeasti mielenmuutoksen ja anteeksiannon lähettäjänä. Juuri tästä syystä levyn laulujen järjestys muotoutui siten, että Jumalan taisteluasu -laulu on ennen Johannes Kastaja -laulua. Tällä järjestyksellä haluttiin kuvata sitä, että Johannes Kastaja kulki autiomaassa Jumalan taisteluasu yllään.

Laulun alussa pyritään rumpukapuloiden rytmiä osoittavilla lyönneillä kiinnittämään huomiota siihen, että ollaan lähtövalmiudessa taisteluun. Johannes Kastajan huutavan äänen tavoin myös laululyriikan ensimmäiset riimit viestittävät taisteluhuutona äärimmäistä taisteluvalmiutta.

Kyseiset ääniefektit kuuluvat vertauskuvien ryhmään, jonka Lempiäinen määrittelee erilaisiksi symbolisiksi ääniksi. Nämä äänet vaikuttavat eri tasoilla ihmisiin. Näitä saatavat olla esimerkiksi huuto, karjahdus, lempeä leperryks tai surkea valituslaulu. Lempiäinen analysoi esimerkkinä rummun kumahduksen tuovan aivan erilaisen mielikuvan kuin vaikkapa heleä huilun ääni. Rauhoittava puhe puolestaan saattaa palauttaa järkkyyneen tasapainon, kun taas huutaminen voi aiheuttaa pelkoa ja varuillaan oloa. (Lempiäinen 2002, 39.)

Laulussa pyritään toistuvalla riffillä (lyhyt yksittäisistä sävelistä tai soinnuista koostuva aihe, jota toistetaan musiikkikappaleessa) vaikuttamaan laulun kuulijoihin niin, että heidän mielikuviinsa piirtyisi vaikutelma taistelijan ja hevosen päättäväisestä eteenpäin menemisestä. Säkeistöjen kohdalla pyritään erityisesti sähkökitaran tuottamalla laukka-kompilla varioimaan hevosen laukkaa. Vaikka laulussa ei suoranaisesti mainita hevosia, kyseessä on kuitenkin näiden raamatunajan taistelukulkuneuvojen tuoma liike. Laulun puolella välissä kuuluu virvelirummulla soitettu marssirummutus, jolla selvästi varioidaan taistelussa yleisesti käytettyä merkkiä. Tällä äänellä symboloidaan ja korostetaan taistelun jatkumista.

Laulun nimeksi muotoutui Jumalan taisteluasu siitä syystä, että kyseiset taisteluvälineet tulevat Jumalalta. Kysymyksessä on ikään kuin Jumalan mielen ja tahdon mukainen taisteluväline, jota Jumala toivoo seuraajiensa käyttävän. Laulun nimi voisi olla myös kristityn taisteluasu tai jonkun seurakunnan työntekijäryhmän mukaan annettu nimi, kuten esim. diakonin taisteluasu.

Laulun kantavana ajatuksena voidaan pitää metatasolla avautuvaa näköalaa, jonka mukaan ihminen ja kristillinen seurakunta ovat mukana hengellisessä taistelussa. Tässä taistelussa tarvitaan Jumalan antamaa taisteluasua. Kyseisen taistelun vastustajana on oveluutta ja petollisuutta hyväkseen käyttävä Paholainen eli Perkele.

Novumin kirjoittaja kuvaa kyseisen taistelun tarkoittavan ikään kuin painiottelua mies miestä vastaan, eikä niinkään yleistä taistelutilannetta. Efesolaiskirjeen kirjoittaja Paavali onkin ilmeisesti lainannut kyseisen metaforan sen aikaisesta nyrkkeily- tai painiottelusta, jotka olivat hyvin suosittuja. Tähän hengelliseen taisteluun Paavali kehottaa ottamaan mukaan valkeuden varusteita. Kun Paavali puhuu vaatteiden ylle ottamisesta, hän käyttää siinä yhteydessä sen aikaisia sotilastermejä, joilla kuvataan valmistelu- ja toimenpiteitä juuri ennen taistelun alkamista. (Novum 1983, 130–131.)

Laulussa luetellaan seitsemän Paavalin mainitsemaa hengellistä varustetta, jotka kristityn tulee pukea ylleen. Nämä varusteet ovat sekä puolustus- että hyökkäysvarusteita (Novum 1983, 130–131).

Ensimmäisenä mainitaan totuuden vyö. Raamatun aikaan taisteluun valmistauttaessa sotilas kiinnitti aina ensiksi vyön, etteivät löysästi riippuvat vaatteet olisi estäneet liikkumista ja siten vaikeuttaneet juoksua (Novum 1983, 130–131; Rosenius 1984, 68). Vyö antoi vartalolle tukea ja ryhtiä. Sotavyöhön oli usein myös kiinnitetty metallilevyjä ja näin se oli hyvä suoja miekaniskuja ja nuolia vastaan. Totuudella laulussa kuvataan Roseniuksen ajatuksen mukaisesti Jumalan sanaa. Hän painottaa, että tehokkaimmin Perkeleen viettelyksiä vastustetaan pitämällä kiinni Raamatun sanasta. (Rosenius 1984, 68–69.) Vyötettynä oleminen ilmaisee totuuden lisäksi myös sitoutumista, valvomista ja Kristuksen odottamista (Lempiäinen 2002, 123).

Toisena aseena laulussa kuvaillaan haarniska. Roseniuksen mukaan sotilaille oli metallinen haarniska, joka ylettyi kaulasta vyötärölle asti, jossa se lopulta liittyi vyöhön. Haarniskan metallilevyt olivat osittain päällekkäin muistuttaen ikään kuin ravunpyrstöä. Haarniska oli samalla sekä kova että taipuisa ja se suojasi kaikkein tärkeimpiä ruumiinosia. (Rosenius 1984, 73.) Paavali käytti haarniskaa vertauskuvana vanhurskaudesta, joka tarkoittaa Kristuksen vanhurskautta. Kristuksen vanhurskaudella voitiin puolustautua Saatanan hyökkäyksiä vastaan. (Lempiäinen 2002, 123; Novum 1983, 130–131.) Rosenius määrittelee Kristuksen vanhurskauden tarkoittavan samaa asiaa kuin uskon vanhurskaus. Lisäksi hän muotoilee sen tarkoittavan myös elämän vanhurskautta, hengen kuuliaisuutta eli mielen ja elämän pyhitystä. Sen mukaisesti kristityn tulisi omistaa hänelle tuleva Kristuksen vanhurskaus ja elää uskosta, ennen kuin voi syntyä hedelmää, jota hän kuvailee elämän pyhityksenä. Rosenius kiteyttää haarniskan kuvaavan sekä uskoa että rakkautta. (Rosenius 1984, 73–74.)

Kolmantena taisteluaseena laulussa kuvataan kengät. Roomalaisilla sotilaille oli raamatun aikaan jalkineet tai sandaalit, jotka he sitoivat jalkoihinsa. Kengissä oli usein myös piikit pitävän jalansijan varmistamiseksi. Usein sotilaille oli myös säärisuojukset. Paavalin mukaan kristityn kenkinä kuuluisi olla alttius julistaa rauhan evankeliumia. (Novum 1983, 130–131; Lempiäinen 2002, 123.)

Neljäntenä taisteluaseena laulussa mainitaan kilpi. Raamatun aikaan sotilaspuvun kilpeä kannettiin vasemmalla puolella ja sen tarkoitus oli suojella vartaloa keihäiltä ja sytytyiltä nuolilta. Sotilas saattoikin asettua kokonaan tuon korkean kilven taakse. (Rosenius 1984, 95; Lempiäinen 2002, 123.) Jumalan taisteluasussa tällaisena kuvataan uskon kilpi. Usko keskittyy Kristukseen ja hänen sanaansa ja suuntautuu kaikkia kiusauksia vastaan. Kun mikään muu ei auta, taistelija asettaa eteensä Jumalan Pojan, Välimieheksi ja Puolustajaksi kätkeytyen kokonaan hänen taakseen. (Rosenius 1984, 95.) Lempiäisen mukaan alun perin kilpi-sana merkitsi kiveä, jolla suljettiin luolan suu. (Lempiäinen 2002, 123.) Tuo merkitys sopii mainiosti myös laulun perusajatukseen. Kivellä voidaan symbolisesti tukkia pimeyden ja pahuuden luolan suu ja samalla itse Kiusaajan suu. Kivi pystyy vaientamaan Perkeleen kiusaukset estäen kiusauksien kantautumisen luolan onkalosta. Kivenä ja uskon kilpenä kuvattu Jeesus on Kiusaajaa vahvempi.

Viidentenä aseena laulussa mainitaan kypärä. Entisaikojen taistelijoilla oli päässään metallinen kypärä, joka suojeli tärkeää ruumiinosaa. Nimittäin yksikin päähän osunut miekanisku saattoi taistelussa aiheuttaa välittömän kuoleman tai tehdä sotilaan taistelukyvottomäksi. (Rosenius 1984, 105.) Kyseisellä metaforalla Paavali kuvailee pelastuksen toivoa. Tällä Paavali tarkoittaa Lempiäisen mukaan sitä, että kristitty on siirretty pimeyden valtakunnasta Jumalan valtakuntaan. (Raamattu, 1. Tess. 5:8; Lempiäinen 2002, 141–142.) Roseniuksen mukaan tämä hengellinen kypärä on erittäin tärkeä. Jos pelastuksen toivo otetaan pois, niin samalla katoaa myös hengellinen voima ja Jumalan sana käy arvottomaksi. Sotilaan kypärä antoi kristitylle rohkeuden rientää taistelussa eteenpäin miekaniskuja pelkäämättä. Samalla tavalla vaikuttaa luja ja elävä pelastuksen toivo. (Rosenius 1984, 105.)

Kuudes laulussa kuvailtu ase on miekka. Miekka on tehty vahvasta ja kovasta materiaalista, raudasta sekä teräksestä. Lempiäinen mainitsee miekan olevan symboli, joka kuvaa voimaa, taistelua ja valtaa. Miekka on erottanut hyvän ja pahan sekä merkinnyt tietämättömyyden karkottamista. Kirkkotaiteessa miekkaa on pidetty ensisijaisesti apostoli Paavalin tunnuksena. (Lempiäinen 2002, 141–142; Rosenius 1984, 120–122.) Hengen miekalla tarkoitetaan Roseniuksen mukaan hyökkäysasetta, jolla käydään vihollisen kimppuun. Tällainen Pyhän Hengen antama ase on Jumalan sana, jossa on viisaus ja Jumalan voima. (Rosenius 1984, 105.)

Laulussa mainitaan myös metaforana kaksiteräinen miekka ja voimallinen sana, joilla kuvataan taistelussa Raamatun antamia lupauksia.

Rosenius mainitsee, että Jumalan sanaa kutsutaan usein kaksiteräiseksi miekaksi. Hän painottaa, että ihminen ei voi Saatanan kiusauksissa käyttää vain omia sanoja ja ajatuksia, vaan hänen tulee vedota Jumalan sanaan. Hengen miekkaa tulee käyttää myös puolustamaan totuutta ja valloittamaan lisää alaa Jumalan valtakunnalle. Tällä Rosenius kuvaa symbolisesti Hengen miekalla kukistettavia linnoituksia ja kahleita, joihin Paholainen on vanginnut ihmissieluja. (Rosenius 1984, 120–122.)

Laulun kertosäkeessä painotetaan rukoilemisen merkitystä. Rukous kuuluu luontevana osana kristityn ja diakoniatyöntekijän hengellisiin työvarusteisiin.

Lempiäisen mukaan rukous on tärkeää sen takia, ettei kristityllä ole taistelussa omia voimavaroja. Myös Jeesus mainitsee Luukkaan evankeliumissa sen, että taistelijoiden tulisi rukoilla kaikissa olosuhteissa. (Raamattu, Luuk. 18:1; Lempiäinen 2002, 141–142.) Rosenius huomauttaa, ettei Efesolaiskirjeen kirjoittaja halunnut sisällyttää rukousta erilliseksi aseeksi taisteluasun kokonaisuudessa. Sen sijaan hän halusi korostaa sitä, että kaikkien aseiden käyttämisessä tarvitaan rukousta ja Jumalan apua. Koko taistelu käydään ikään kuin rukouksen ilmapiirissä. Rukous kuvataankin symbolisesti taistelijoiden hengityksenä, jota ilman voima ja elämä loppuu. (Rosenius 1984, 123.)

Erittäin mielenkiintoisena metatasona voidaan pitää Nikolaisen esittelemää tulkintaa, jonka mukaan taisteluasuun pukeutuja olisikin itse Jumala eikä kristitty ihminen.

Nikolaisen tulkinnan lähtökohtana on ajatus, että taistelutarvustukseen pukeutuminen on Efesolaiskirjeen kuvakielen mukaisesti alkujuuriltaan vanhatestamentillinen. Sen mukaisesti Jesajan kirjassa kuvataan Jumalaa, joka puki vanhurskauden haarniskan ylleen ja pani päähänsä pelastuksen kypärän. Myös Jesajan kirjassa kuvataan daavidilaista messiaskuningasta, jonka yllä on vanhurskaus ja vyönä uskollisuus. (Raamattu, Jesaja 11, 59:17; Nikolainen 1987, 127.) Näin kristityn taisteluasun yksityiskohtaisessa kuvauksessa Efesolaiskirjeen kirjoittaja seuraisi Nikolaisen mukaan vanhatestamentillista symboliikkaa. Sen kirjoittaja olisi vain liittänyt taisteluasun kuvaukseen roomalaisten raskaasti aseistautuneen legioonalaisten varusteita ja aseita. Tässä metatasolla kulkevassa tulkinnassa Nikolainen painottaa sitä, ettei varusteiden kuvaannollisessa liittämisessä eri toimintoihin olekaan kysymys yksityisen kristityn ominaisuuksista tai kristillisistä hyveistä kuten rauhasta, uskosta ja pelastuksesta. Kysymys olisi ennen kaikkea siitä, minä puolesta Jumalan nimessä on taisteltava ja mitkä ovat kristillisen toiminnan tavoitteet. (Nikolainen 1987, 128–129.)

Nikolaisen metatasolle kulkevaa tulkintaa voidaan pitää allegorisena tulkintana. Nimitäin siinä olevat yksityiskohdat ja rinnastukset vastaavat jotain sekä Vanhassa testamentissa että Jeesuksen ajassa (Ollilainen 2009, 29). Tämä tulkintalinja ei ollut tiedossa lauluryriikan kirjoittamishetkellä eikä se vaikuttanut gospellaulun syntyvaiheisiin. Tätä tutkimusprosessissa avautunutta allegorista tulkintaa voitaisiin pitää eräänlaisena merkittävänä henkilökohtaisena tutkimuslöytönä. Kyseinen tulkinta nimittäin avaa laululle aivan uudenlaisen näkökulman ja symbolisen perspektiivin. Tällöin taistelutarvustuksella kuvattaisiin ensisijaisesti Jumalan aktiivista varusteiden päälle pukemista hänelle

itselleen. Samalla kyseinen varustautuminen osoittaisi Jumalan käyvän aktiivisesti ihmisistä riippumatonta taistelua pahaa vastaan. Taistelun kulku ja lopputulos eivät olisi ensisijaisesti kiinni vajavaisten taistelijoiden voimavaroista ja aktiivisuudesta. Jumalaan turvaavat ihmiset olisivat ennen kaikkea gospelsiin ja diakoniaan liittyvän Jumalan taistelun ja rakkauden työn todistajia sekä konkreettisia puolestapuhujia. He ikään kuin huutavat taisteluvälineisiin tukeutuen Johannes Kastajan tavoin gospelsin ilosanomaa kaikille ihmisille: sorretuille, sairaille, köyhille, syrjäytyneille ja puutteenalaisille. Johannes Kastajan mielenmuutokseen vetoava huuto liittyisi tässä yhteydessä luontevasti Jumalan aktiiviseen taistelutoimintaan. Huuto ikään kuin vetoaa ihmisten ajattelussa mielenmuutokseen, luottamaan uskossa Jumalan suvereeniin taistelu- ja pelastustyöhön.

Laulun kertosäkeessä kuvataan Jeesusta, joka voitti hengellisen taistelun antaessaan henkensä Golgatan ristillä. Tällä taistelun voittamisella kuvataan metatasolla sitä, miten katkeralta häviöltä näyttävään kuolemaan sisältyikin salaisella tavalla voitto koko taistelusta. Miettinen lainaa Katekismusta, jossa kuvataan Jeesuksen voittoa ja pahojen valtojen kukistamista näin:

Jeesuksen kuolemasta alkoi uusi elämä. Kun hän astui kuolleitten maailmaan, hän osoitti valtansa kaiken pahan keskellä. Ristinkuoleman tappioon kätkeytyi voitto synnistä, kuolemasta ja Perkeleestä. (Miettinen 2002, 101.)

5.3.2 Ajelulla-laulu (kategoria 2: kärsimys, pelko ja kuolema)

Kuolema on vahvasti esillä kuntien päihdepalveluissa ja vanhussosiaalityössä, seurakuntien erityisdiakoniassa ja vanhusdiakoniassa sekä useissa gospelsauluissa. Kuolemasta puhutaan usein metaforilla esimerkiksi vainajien muistokirjoituksissa.

Sami Lopakka jakaa tutkimuksessaan muistokirjoitukset neljään kategoriaan: lepoon, siirtymiseen, aistihavaintoihin ja elolliseen olentoon liittyviin ilmauksiin. Siirtymiseen rinnastettavia metaforia hän jaottelee lähtöön, paikkaan tai matkaan liittyviin metaforiin. (Lopakka 2005, 2–5.)

Ajelulla-laulu sisältää siirtymiseen liittyvää symboliikkaa. Laulussa autolla ajelu kuvaa ihmisen elämää erilaisten vaikutteiden ja vaarojen keskellä. Joskus vaara voi olla konkreettisesti maantien varresta auton eteen syöksyvä hirvi. Joskus se voi olla uhkaava sairaus, työttömyys, yksinäisyys, alkoholisoituminen, epäonnistuminen tai muu vastoinkäyminen, joka järkyttää ihmistä. Laulun yhtenä keskeisenä ajatuksena on kuoleman uhka ja kysymys, mitä kuoleman jälkeen tapahtuu. Kaiken keskelle avautuu laulun tekstin mukaisesti Jumalan taivaallinen ulottuvuus. Laululyriikassa pyritään tuomaan esille kuoleman vaikeiden kysymyksien ja pelon äärellä Jumalan huolenpito ja armo. Murheiden taakan alla olevalle kuuluu huutavana äänenä kehoitus elää pelkäämättä ja murehtimatta liikaa. Luottamus huolenpidosta elämän vaikeuksien keskellä sekä toivo elämän jatkumisesta kuoleman jälkeen eli ajelun jatkumisesta taivaan kultakadulla voivat edesauttaa elämän ilon sekä perusturvallisuuden syntymistä ja kasvamista.

Ajelulla

1. Kerran jätkien kanssa mä lähdin autolla ajelemaan.
Kuljettiin pitkin asfalttiteitä ja meillä oli mukavaa.
Autossa uusi CD-soitin soitti meille kantria.
Lämmityslaite myöskin toimi, siis kaikki oli kohdallaan.
Mutt' yht' äkkiä metsästä ryntäsi hirvi. Vähintään tuhatkaksataa kiloinen!
Oli päällemme noussut musta pilvi. Ei ollut syytä olla iloinen, iloinen.
2. Äkkijarrutus pelasti meidät onnettomuudelta tuolta.
Olis muuten kai meidät löydetty läheiseltä karpalosuoilta.
Tuo tapahtuma pisti mut miettimään, että miten mun olis käynyt.
Jos ei jarrut oliskaan toimineet ja me oltais törmätty hirveen.
No todennäköisesti me oltais kuoltu. Jääty siihen paikkaan makaamaan.
Oli vauhtikin sen verran suuri. Ei olis ollu mahkuja pelastua, pelastua.
3. Jätkien kanssa me ajellaan vieläkin autolla näin.
Me tiedetään, ettei meidän tartte olla allapäin.
Sillä Herra meitä taitavasti varjelee ja ohjaa.
Ei tartte pelätä kuolemaa eikä hautakuopan pohjaa.
Ja vaikka me joskus sitten kuoltais. Selvillä on määränpää.
Se ei ole hautuumaalla. Sillä Taivaan Isän luokse kuljetaan.
Sillä Taivaan Isän luokse kuljetaan. Matkamme kun jatkuu taivaan kotiin.
Näinhän meille luvattiin. Kunhan uskoisimme Herraan.
Taivaan tiellä ajella näin saa. Kultakatu odottaa.
Taivaan tiellä ajella näin saa. Kultakatu odottaa...

Laulussa kuvataan konkreettisesti ja symbolisesti tietä (asfalttiteitä). Tie-vertauskuvaa käytetään usein silloin, kun elämä halutaan kuvata kulkemisena (Lempiäinen 2002, 332). Tätä kristillistä vertauskuvaa jäljitellään myös Ajelulla-kappaleen laululyriikassa.

Lempiäinen mainitsee, että tie on Raamatun tavallisimpia sanoja. Hänen mukaansa Vanhassa testamentissa se esiintyy yli 700 ja Uudessa testamentissa 101 kertaa ja suurimmassa osassa näissä muussa kuin sanan konkreettisessa merkityksessä. Jumalan tie merkitsee pitäytymistä hänen antamissaan elämänohjeissa ja elämistä Kristuksen antaman esikuvan mukaan. Tunnetuin tähän liittyvä raamatunkohta on Jeesuksen vertaus ahtaasta ja avarasta portista sekä kapeasta tiestä, joka vie elämään, ja leveästä tiestä, joka vie turmioon. (Raamattu, Matt. 7:13–14; Lempiäinen 2002, 332–333.)

Yhteiskunta toimii monilla tavoin, niin kuin kuolemaa ei olisi. Kuolema on siirretty sairaaloihin ja saattokoteihin pois ihmisten silmistä ja specialistien käsiin. Miettinen lainaa Anssi Peräkylää todeten, että nykyisen maailmankuvan pirstaleisuus aiheuttaa sen, että nykyisestä maailmankuvasta puuttuvat kuoleman, kärsimyksen ja pahan symbolit. Näin maailma määritellään sellaiseksi, johon sairaus, kipu ja kuolema eivät kuulu. Kuoleman piilottaminen ja kuoleman kieltäminen eivät kuitenkaan auta kuolemanpelon vähentämisessä. Miettisen mukaan tarvitaan maailmankuvaa ja sanoja, joilla voidaan puhua kuolemasta ja saada se luontevalla tavalla elämän kokonaisuuteen. (Miettinen 2002, 9–12.)

Kuolemasta käytetyt sanat pohjautuvat Suomessa pääosin kristilliseen perinteeseen. Silti kristillisen opetuksen sisältöä ei tunneta kovin hyvin. Miettisen mukaan Raamatussa kuolema ja kuoleman jälkeinen on esitetty katkelmallisesti ja samoin katekismukset puhuvat siitä melko vähän. Vanhoissa ja osin uudemmissakin virsissä sen sijaan viimeinen säkeistö kuvaa usein taivasta kristityn määränpäänä. (Miettinen 2002, 14–16.)

Kristinuskoa on pidetty Miettisen mukaan aina kuolemattomuususkontona. Kun ensimmäisinä vuosisatoina muut saattelivat läheisiään mieluiten yöllä valitusvirsiä laulaen, kristityt hautasivat läheisensä päivällä ilovirsiä veisaten. Miettinen kuvaakin, että kristittyjen keskuudessa kuolinpäivää kutsuttiin symbolisesti taivaalliseksi syntymäpäiväksi. (Miettinen 2002, 17.)

Ajatus kuolemasta taivaallisena syntymäpäivänä kuulostaa hyvältä. Ajelulla gospellaulun perustunnelmakin pyrittiin saamaan sävyltään iloiseksi, positiiviseksi ja leppoisan rempseäksi. Vaikka kuolema on vakava asia, niin se kuitenkin kuuluu jokaisen ihmisen elämään. Kuoleman asioiden keskelläkin ihmisellä on lupa iloita ja nauttia elämästä. Kuolema ei ole kristillisen uskon mukaan päätepiste, vaan alku johonkin uuteen.

Jotta kuolemaan voisi suhtautua luontevasti, tarvitaan sanoja ja käsitteitä. Kuoleman kanssa ei tehdä tiliä vain järjen tasolla, vaan kyse on suurimmalta osin tunteiden kanssa työskentelystä. Ihmiset tarvitsevat sellaista, mikä ei puhu vain järjelle vaan koko ihmiselle. Kristinuskoon liittyy Miettisen mukaan tietoa, jota pystytään erittelemään järjen tasolla. Mutta siihen liittyy myös paljon vertauskuvallista puhetta, joka vastaanotetaan eri tavoin kuin esimerkiksi lääketieteen faktat. (Miettinen 2002, 22–24.)

Kristillisessä perinteessä vaikuttaisi olevan kolme teoriaa siitä, mitä kuolemalla tarkoitetaan. Ensimmäisen teorian mukaan kuolema on ikään kuin nukkumista. Toisen teorian mukaan kuolemassa tuhoutuu koko ihminen. Kolmannen teorian mukaan ihminen jatkaa elämäänsä kuoleman jälkeen tietoisena, joskin ruumiittomana olentona. Miettisen mukaan kolmas teoria edustaa kristillisen perinteen päälinjaa, ja on ikään kuin kristinuskon standardimalli kuolemasta. Tähän standardimalliin liittyen Kirkon Kristinopin mukaan:

Kuolemassa ruumis ja henki eroavat toisistaan. Ruumis tulee maaksi jälleen, mutta henki odottaa Kristuksen tulemisen päivää. (Miettinen 2002, 24–31.)

Ajelulla-laulu edustaa sanomansa puolesta selkeästi kristillisen perinteen päälinjaa. Laulussa ihmisen sielu jatkaa kuoleman jälkeen elämää tietoisena, mutta ilman hautaan jäänyttä ruumista. Vielä selkeämmällä tavalla liittyminen tähän perinteiseen käsitykseen tulee esille laulun ns. vanhassa vuoden 1987 versiossa:

...Sillä Herra meitä taitavasti varjelee ja ohjaa. Ei tartte pelätä kuolemaa, eikä hautakuopan pohjaa. Ja vaikka me joskus sitten kuoltais. Selvillä on määränpää. Se ei ole hautuumaalla. Sillä ruumis sinne ainoastaan jää. Sillä ruumis sinne ainoastaan jää. Sielumme kun matkaa taivaan kotiin. Näinhän meille luvattiin. Kunhan uskoisimme Herraan. Kuolemaa ei ole ollenkaan. Vaan meillä ompi elämä.

Miksi sitten tuo laulun loppu muutettiin sellaiseksi, kuin se on levyllä? Jollain tavalla tuo laulun vanha versio vaikutti muodostuvan liian synkäksi ja rajaavaksi. Syntyi päätelmä, että muidenkin kuoleman jälkeisten tulkintojen omaavilla kuulijoilla tulee olla mahdollisuus löytää laulun sanomasta keskeisin eli pelastusvarmuus sekä taivastoivo. Näin laulun teksti päättyi selkeästi taivaalliseen näköalaan ja toiveikkaaseen tunnelmaan. Laulun sanomassa ei ole tärkeintä spekulatiot kuoleman jälkeisen sielun ja ruumiin

olotilasta, eikä myöskään teologiset oppikiistat tuhatvuotisesta valtakunnasta, ruumiin ylösnousemisen merkityksestä tai tuonelaan ja paratiisiin liittyvästä välitilasta.

Laulussa kerrotaan moni merkityksellisesti vauhdin olleen ”sen verran suuri, että ei olisi ollut mahkuja pelastua.” Teksti voidaan tulkita hirvionnettomuudesta pelastumisena ja samalla gospelin metatasolle liittyvänä mahdollisuutena pelastua iankaikkiselta kuolemalta eli kadotukselta. Gospelin ja kirkon diakonian ensisijainen tarkoitus ei ole julistaa ihmisille kadotuksen kauhuja ja helvetin lieskoja. Silti kirjoitusta ja puhetta kadotuksen näkökulmasta ja äänistä ei saa väkivalloin sumentaa ja vaientaa. Jos seurakuntalaiset ovat hämmennyksissä ja pohtivat kysymystä kadotuksesta ja taivaasta, täytyy myös gospelartistin ja diakoniatyöntekijän pystyä asiasta keskustelemaan. Tämä saattaa tulla gossPELLaulajalla esille esim. kiertäessään kirkollisia tilaisuuksia seurakunnassa tai diakonin ja vanhuksen sielunhoidollisissa keskusteluissa. Kuoleman jälkeistä olotilaa koskevia kysymyksiä voivat kohdata myös sosionomit vanhainkodeissa, vankiloissa, katkaisuhuoltolaitoksissa ja lastenkodeissa. Miten siis viestittää kuoleman epätoivoiselle ihmiselle pelastusvarmuutta, toivoa ja rauhaa elää hyvää elämää?

Sosionomi voi tukea kumppanina aidossa vuorovaikutuksessa epätoivoisen asiakkaan elämäntilannetta ja hyvinvointia. GossPELLaulaja ja diakoni voivat puolestaan julistaa ahdistuneelle seurakuntalaiselle evankeliumin tarjoamaa anteeksiantoa, mielenmuutosta ja pelastusvarmuutta. GossPELLaulaja ja diakoni voivat kääntää seurakuntalaisen katseen Raamatun lohdullisiin lupauksiin ja riemullisiin taivasnäköaloihin. Samalla tavoin kuin Ajelulla-laulussa kuvataan autolla ajelu taivaan kultakadulla. Tästä herää muutamia kysymyksiä. Onko tämänkaltainen osin mielikuvitukseen perustuva metatason autolla ajelu taivaaseen liikaa luvattu? Voiko elämä ja autolla ajelu oikeasti jatkua kuoleman jälkeen, vaikka ruumis onkin haudattu hautakuopan pohjaan? Entä voiko taivaallisella kultakadulla tunnistaa edelleen ystävät ja kaverit ja ikään kuin jatkaa rentoa ajelua hyvän country-poljennon tahdissa hyvien ystävien (”jätkien”) kanssa? Voiko Johannes Kastajan huutavan äänenä julistama: ”Tasoittakaa Herralle tie” kantaa taivaan kultakau-punkiin saakka?

Teinosen mukaan sanaa taivas käytetään yleensä merkitsemään kahta asiaa. Ylhäällä näkyvän ilmakehän ja avaruuden osaa eli taivaankantta. Taivaalla kuvataan myös Jumalan tuonpuoleista vaikutuspiiriä sekä onnellisuutta. Kristillisessä kielenkäytössä nämä kuuluvat hänen mukaansa yhteen siinä merkityksessä, että ”havaittava taivas on ikään

kuin vertauskuva Jumalan näkymättömästä taivaasta ihmisten mahdollisuuksien tuolla puolen”. (Teinonen 1976, 70.)

Ajelulla-laulussa mainitaan useaan kertaan kultakatu. Raamatussa kulta liittyy täydellisyteen. Raamatunaikana se oli tunnetuista metalleista arvokkainta. Tästä syystä kullasta muodostui Jumalan ja kristikunnassa Kristuksen tunnusmerkki. (Lempiäinen 2002, 389.) Taivaan kultakatua voidaankin siis pitää täydellisenä Jumalan ja Kristuksen katu-
na.

Laulussa mainitulla taivaan kultakadulla näytettäisiin kuvaavan symbolisesti myös taivaallista tekemisen paikkaa. Tällaisessa paikassa ei ole enää minkäänlaisia vaaranpaikkoja, ei pelkoa kolareista, ei sairautta eikä kuolemaa. Vaikuttaisikin siltä, että kyseisen laulun tekstissä siirrytään tavanomaisia faktoja ja teorioita ylemmälle tasolle eli meta-argumentoinnin puolelle (Tikkanen i.a). Tämän mukaisesti voidaan tehdä hypoteesi, jonka mukaan: jos taivaassa on kultakatu, niin mikään ei estä ajattelemasta, ettei taivaassa voisi myös ajaa autolla. Vaikuttaisikin siltä, että kyseinen laululyriikka viestittää retorista ajatusta, jonka mukaisesti taivaassa voi tehdä vastaavanlaisia miellyttäviä asioita, kuin maan päällä eläessä. Eli jos pitää ajelusta, niin taivaassakin voi ajella. Jos pitää jäätelöstä, niin taivaassakin voi syödä jäätelöä.

Taivaasta kerrotaan Raamatussa yksityiskohtaisemmin Johanneksen Ilmestyksessä. Kyseistä ennen vuotta 100 kirjoitettua kirjaa pidetään hyvin vaikeasti tulkittavana kirjana. Se onkin Miettisen mukaan täynnä salakielisiä viittauksia omaan aikaansa, vertauskuvallisia lukuja ja mytologisia hahmoja. Kyseisen kirjan tekstin sisältö perustuu pitkälti Vanhaan testamenttiin. (Miettinen 2002, 120.)

Erytisesti monille kuolemansairaille ihmisille ja vanhuksille Ilmestyskirja tarjoaa taivaallista lohdutusta. Sen vertauskuvallinen sanoma on tuonut vuosisatojen ajan kärsimyksen, vainon ja orjuuden keskelle toivoa. Samaa toivoa mitä myös gospelmusiikki ja diakonia ovat tarjonneet vuosien saatossa. Ilmestyskirjassa kuvataan taivaan olevan Jumalan asuinsija, jossa Jumalan kansa asuu hänen luonaan. Taivaassa ei ole mitään epäpuhdasta, valitusta, vaivaa, murhetta eikä kuolemaa. Siellä Jumala pyyhkii ihmisten silmistä joka ainoan kyneleen. Taivaassa on myös elämän veden virta ja elämän puu. Siellä voi tavata valtaistuimellaan istuvan Jumalan ja Jumalan Karitsan eli Jeesuksen. (Raamattu, Ilm. 21:3–22:5.)

Kirkkoisien opetuksen mukaan osa kirkkoa ulottuu taivaaseen jo tällä hetkellä. Kirkon kerrotaan olevan kokonaisuus, josta toinen osa on maan päällä pyhiinvaellusmatkalla ja toinen perillä ylhäällä. Taivas ei siis ole pelkkää tulevaisuutta. Kristillisen opin mukaan jumalanpalvelukseenkin yhtyy koko kirkko: maan päällä kulkevat saavat palvoa yhdessä enkelien ja taivaan joukon kanssa. Taivaallinen on siis läsnä maan päällä vietettävissä jumalanpalveluksessa. (Teinonen 1976, 7; Miettinen 2002, 139.)

Perille päässeitten ja maan päällä kilvoittelevien yhteyden sanotaan toteutuvan aivan erityisellä tavalla ehtoollisenvietossa. Tätä on korostettu viittaamalla monissa kirkoissa olevan alttarikaiteen puoliympyrä muotoon. Ehtoollista nautittaessa kilvoitteleva seurakunta ottaa sen näkyvästi vastaan alttarikaiteen näkyvässä osassa. Alttarikaiteeseen voidaan kuvitella metatasolla toinen, näkymätön puoliympyrä, jonka ääressä jo perille taivaaseen päässeet osallistuvat ehtoolliselle. (Miettinen 2002, 58–59.) Miettinen kuvaa nimenomaan ehtoollisen olevan messun se osa, missä ollaan yhteydessä taivaaseen. Ehtoollista vietettäessä ollaan Ilmestyskirjan kuvauksen mukaisesti Karitsan hääateriailla. Taivas on tuonpuoleinen, toista jumalallista todellisuutta, joka on lähellä. Yhteys ristinnaulittuun Kristukseen ja Jumalan valtaistuimeen syntyy ehtoollisessa. Miettinen toteaaakin matka-metaforaa käyttäen, että ”ehtoollispöydästä alkaa matka taivaaseen”. (Raamattu Ilm. 19:7-9; Miettinen 2002, 139–140.)

5.3.3 Kevät-laulu (kategoria 3: armo, toivo ja hyvä elämä)

Kevät-laulu voidaan ymmärtää usealla eri tavalla. Muuttolinnut saattavat olla tavallisia lintuja tai symbolisesti armon lintuja eli taivaallisen toivon tuojia. Lumen ja jään sulamisella voidaan tarkoittaa kirjaimellisesti lumen ja jään sulamista tai symbolisesti sydämen jään ja kylmyyden eli katkeruuden, masennuksen ja ahdistuksen häviämistä. Puroilla voidaan tarkoittaa tavallisia vesipuroja tai symbolisesti Kristuksesta lähtöisin olevia armon puroja. Talvitakkien riisumisella voidaan tarkoittaa paksujen talvitakkien riisumista tai symbolisesti vuosien katkeruuden päästämistä ihmisen sisimmästä. Katkeruuden poistuessa tapahtuu anteeksiantamuksen ihme: Jumala antaa armon ja anteeksiantonsa merkittävän vaikutuksen toteutua. Ihmisessä tapahtuu Johannes Kastajan huuhtama mielenmuutos: sydän, ajatukset, sielu ja koko keho elpyvät kokonaisvaltaisesti.

Tämän jälkeen ihminen voi jatkaa gospelin ja diakonisen sosiaalityön eetoksen mukaisesti hyvää elämää.

Kevät

Kevät koittaa, muuttolinnut saapuu kaupunkiin. Lumi sulaa, jäinen katu vaihtuu asfalttiin. Kirkas hanki, loistaa valo. Purot hiljaa laulaa. Talvitakit riisutaan, kun aurinko paistaa. Aurinko paistaa. Aurinko paistaa.

Saavu kevät, väisty talvi, vaihdu pimeys valkeuteen! Armon aurinko niin pilvetönnä paistaa. Saavu kevät, poistu vilu, anna sulaa kaikki jää! Näin Taivaan Isä sydäntämme lämmittää.

Linnut laulaa: ”Tulevaisuus toivoa on täynnä, tänään saat jo uutta rakentaa. Hei, elämä on edessä ja huomina on avoin. Alusta voi kaikki aloittaa. Voi aloittaa. Voi aloittaa”

Saavu kevät, väisty talvi, vaihdu pimeys valkeuteen! Armon aurinko niin pilvetönnä paistaa. Saavu kevät, poistu vilu, anna sulaa kaikki jää! Näin Taivaan Isä sydäntämme lämmittää. Saavu kevät, väisty talvi, vaihdu pimeys valkeuteen! Armon aurinko niin pilvetönnä paistaa. Saavu kevät, poistu vilu, anna sulaa kaikki jää! Näin Taivaan Isä sydäntämme lämmitteää.

Virsikirjasta löytyy useita kevääseen liittyviä virsiä. Toiset virret liittyvät kevääseen tarkoittaen vuodenaikaa ja toiset ovat metatasolla vertauskuvana hengellisestä keväästä. Kevät merkitsee kristillisessä kielenkäytössä myös ylösnousemusta ja uuden elämän puhkeamista. Uskonnollisessa merkityksessä hengen kevät tarkoittaa hengellisen herätyksen aikoja. (Lempiäinen 2002, 137, 352.)

Kevät-laulussa kuvataan auringon paistamista ja armon aurinkoa. Auringon säteet ja säteily synnyttävät elämää, lämmittävät maan ja auttavat kasveja kasvamaan. Aurinko on Seppälän mukaan elämän lähde ja Jumalan vertauskuva. Jumala on elämän antaja, sen ylläpitäjä ja kaiken olevaisen synty ja syy. Seppälän mukaan idästä joka aamu nouseva aurinko on ylösnousemuksen ja kuolemattomuuden symboli. Raamatussa kerrotaan myös, kuinka Jumala antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille ja lähettää säteen niin hurskaille kuin jumalattomille. (Seppälä 2005, 16, 90; Raamattu, Matt. 5:45.)

Kevät-laulun alussa viitataan muuttolintuihin. Lempiäisen mukaan muuttolinnut, jotka palaavat pitkältä matkaltaan vanhoille pesimäsijoilleen, symboloivat Jumalan johdatusta ihmisten elämässä. Niitä pidetään sekä toiveiden, uuden elämän ja ylösnousemuksen symboleina. (Virsikirja, 593:6; Lempiäinen 2002, 297.)

Kevät-laulun laululyriikka sisältää myös pilvi-sanaan liittyvää symboliikkaa (”armon aurinko niin pilvetönnä paistaa”). Lempiäisen mukaan pilvi merkitsee hengellisessä kielenkäytössä Jumalan salattua olemusta. (Lempiäinen 2002, 350.) Tämä symbolimerkitys näyttäisi toteutuvan myös Kevät-laulun tekstissä. Kun aurinko paistaa pilvetönnä eli pilvettömältä taivaalta, niin tällä tarkoitetaan sitä, että pilvet ovat kokonaan väistyneet auringon edestä. Tästä voitaisiinkin tehdä metatasolle kuuluva symbolinen päätelmä. Pilvien väistymisen myötä Jumalan salattu olemus on vaihtunut ei salattuun ja nähtävään olemukseen.

Merkittävä symbolinen lataus löytyy laulun siitä kohtaa, missä linnut laulavat toivosta ja uuden rakentamisesta. Linnut olivat nimittäin lentotaitonsa vuoksi entisajan ihmisille käsittämätön arvoitus. Linnut kykenivät sellaiseen, mikä raamatunajan ihmisille oli mahdotonta. Yläilmaan nousevina ne edustivat jumalallisia ja taivaallisia voimia ilmaisten ihmisen kaipuuta Jumalan luo. Jeesuksen vuorisäärnassa linnut puolestaan kuvaavat pyhää huolettomuutta. Monissa yhteyksissä lintujen esimerkin on myös toivottu vahvistavan turvallisuuden tunnetta. Usein myös käytetään ilmaisua, jossa ihminen olisi ikään kuin Jumalan siipien suojassa. Lintujen laululla puolestaan symbolisoidaan kiitosta, ja se ikään kuin kehottaa ihmisiä kiittämiseen (Lempiäinen 2002, 296; Raamattu, Matt. 6:26.) Tämäkin symbolitaso toimii luontevasti myös Kevät-laulun perusajatuksen kanssa. Laulu vaikuttaisikin olevan sanomansa ja sävelensä puolesta vahvasti kiitoslaulu. Kiitosta varioidaan laululyriikan lisäksi myös säkeistöjen välissä olevalla sointukierroilla. Siinä purot ikään kuin laulavat symbolisesti Taivaalliselle Isälle kiitosta lämmitetyistä sydämistä.

Kevät-laulun lintuteemaa refleктоitaessa nousee esille kysymys, minkälaisia ovat nämä laulun linnut? Laulun teemaan liittyen vaikuttaisi siltä, että ne ovat rauhan ja toivon lintuja. Tämänkaltaista lintua kuvaa Lempiäisen mukaan mm. valkoinen rauhan kyyhkynen, joka on pyhän hengen vertauskuva. Kyyhkynen toimii Raamatussa myös viestinviejänä. Kyyhkynen toi viestin vedenpaisumuksen jälkeen pelastuksesta ja uudesta elämästä. (Lempiäinen 2002, 297–298; Seppälä 2005, 40; Raamattu, 1. Moos. 8:11.) Laulavat linnut voivatkin tarkoittaa tavallisia lintuja tai symbolisesti rakkaudellisen mielenmuutoksen ja anteeksiannon sanomaa viestittäviä ihmisiä, kuten esim. sielunhoitajina toimivia diakoneja, diakonissoja, diakoniatappeja ja gospelartisteja. Tällaisina lähimmäisenrakkauden lähettiläinä ja voivat toimia myös mielenterveyshoitajat, lastenkodin ohjaajat, sosionomit, sairaanhoitajat, psykologit, lääkärit ja vapaaehtoiset auttajat.

Laulussa muutoksen huutava ääni kohdistuu talven väistymiseen ja pimeyden poistumiseen (”väisty talvi, vaihdu pimeys valkeuteen!”). Raamatun alkulehdillä mainitaankin valo ja pimeys vastakohtina. Luomiskertomuksessa valo on kaiken elämän alku ja edellytys sekä samalla Jumalan läsnäolon merkki. Pimeydellä on Lempiäisen mukaan kuvattu myös epäuskoa. Pimeys ja yö ovat symboloineet Jumalan poissaoloa, kuolemaa, paha, paholaista, pimeyden ruhtinasta. Pimeydestä valoon pääsyllä puolestaan on kuvattu epäuskosta pois pääsyä. (Lempiäinen 2002, 154–155, 243–244, 272.)

Kevät-laulussa lauletaan myös valon loistamisesta (”loistaa valo”). Kristillisessä symboliikassa Kristus kuvataan usein valona, joka tuo toivon kuoleman varjon maassa eläville. Jeesuksen lisäksi valona voidaan kuvata Jumalaa ja elämää. (Raamattu, Jes. 1:4–5, 9, 8:12, Jes. 9:1; Lempiäinen 2002, 243.) Kristittyä ihmistä voidaan pitää Lempiäisen mukaan maailmaan laitettuna valona, auttamaan epäuskon pimeydessä eläviä tosi valon, Kristuksen luo. (Raamattu, Matt. 5:14–16, Ef. 5: 8–9, Virsi 447:1) Kastepöydälle sytytetty kynttilä on puolestaan vertauskuva siitä, että kastettu on siirtynyt pimeydestä valoon ja että jokainen Jeesuksen opetuslapsi on kutsuttu olemaan valona omassa ympäristössään. (Lempiäinen 2002, 154–155.)

Laulun yhtenä tasona voidaan ajatella sen olevan kannustushuuto syrjäytyneille, yksinäisille, vanhoille, sairaille ja mielenterveysongelmista kärsiville ihmisille. Monet edellä mainituista ihmisistä ovat jostain syystä joutuneet elämässään ahdistavaan tilanteeseen. Osa heistä saattaa kokea, ettei elämä ole aina edes elämisen arvoista. Ihmiset, jotka ovat taipuvaisia ahdistukseen, masennukseen ja suruun ja toivottomuuteen kokevat, että se vie heiltä kaiken voiman ja elämänilon. (Roness 1992, 51, 54). Laulun tarkoituksena onkin toimia rohkaisun ja kannustuksen huutona ja tuoda iloa elämään. Ilmeisesti tämä tavoite saavutettiin ainakin yhden palautteen perusteella. Yksin palveluasunnossa asuva 90-vuotias Inkeri kertoi henkilökohtaisessa palautteessaan kyseisen laulun olevan yksi hänen suosikkikappaleensa ja tuoneen iloa hänen elämäänsä. (Aitsaari, Inkeri, henkilökohtainen tiedonanto 26.9.2010).

Raimo Mäkelän mukaan sana masentunut merkitsee lamaautunutta, apeaa, alakuloista, tukahtunutta, alistuvaa, hiljaista ja nöyrää. Hän mainitsee sen tulevan sanajuuresta, joka tarkoittaa väsymistä, uupumista, pulaan tai hätään joutumista. Yleisessä käytössä oleva latinalaisperäinen sana depressio merkitsee pois tai alas painamista. (Mäkelä 2006, 22.)

Psykiatri Pirkko Viherkoski kuvailee mielenkiintoisesti Kevät-lauluun liittyviä metaforia käyttäen masennuksen olevan kuin ”pilvi, joka varjostaa koko päivän ja luo tummat sävynsä kaikkialle”. (Viherkoski 1999, 23-24.)

Vanhusten sielunhoitoon liittyen, Viherkoski pohtii matka ja jää -symboleja käyttäen, kuinka usein vanhojen ihmisten masennuksessa on kyse siitä, että jokin osa elettyä elämää ikään kuin huutaa tulla esille:

Elämän matkalla on ollut suruja ja menetyksiä, joihin liittyneet tunteet on ollut pakko kätkeä ja yrittää unohtaa. Siihen on kulunut vuosia ja vuosikymmeniä. Muistot on jäädytetty ja ne ovat peittyneet aina uusien jääkerrosten alle. (Viherkoski 1999, 23-24.)

Gospelmuusikon ja diakonian sielunhoitajan tehtävänä voisikin olla ahdistuneiden ja masentuneiden auttaminen niin, että Jumala voisi Henkensä kautta kohdata ihmisen kaikkein syvimpiä tasoja, niin että paraneminen lähtisi käyntiin. Viherkoski kuvaa tämänkaltaista paranemisprosessia Kevät-laulun tyyppisiä metaforia käyttäen:

Olen toistuvasti saanut nähdä, että Jumalan voima pystyy murtautumaan myös meidän sisäisen maailmamme jääkerrosten läpi ja tapahtuu kevään ihme: Auringon paistaessa pienet purot lähtevät liikkeelle ja talven kylmyyden ja kuoleman jälkeen uusi elämä murtautuu läpi. (Viherkoski 1999, 24.)

Kevät-laulun taustalla voidaan nähdä pyrkimys parantumiseen ja tulevaisuuteen tähtäävään parempaan elämään. (”Tulevaisuus toivoa on täynnä, tänään saat jo uutta rakentaa”). Tähän muutosprosessiin tarvitaan hyvän tahdon ja ammatillisuuden lisäksi gospelin, diakonian sekä Johannes Kastajan julistuksen peruslähtökohtien mukaisesti, avuksi korkeimpia voimia. Näillä korkeammilla voimilla tarkoitetaan laululyriikassa mainittua Taivaan Isää eli Jumalaa.

Ihmisten ei kuitenkaan ole aina helppo ottaa vastaan laulussa huudettua toivorikasta kehotusta. (”Elämä on edessä ja huomien on avoin. Alusta voi kaikki aloittaa.”) Jos ihmisellä on syyllisyyden ja taakkojen alla paha olo, niin on melko riskaabelia alkaa puhumaan heille korkealentoisesti mielenmuutoksesta, voimaantumisesta ja elämänhallinnasta. Ahdistuneella saattaa olla kristinuskon asioista oman elämänhistoriansa ja kokemustensa kautta ahdistava ja tuomitseva kuva. Laulussa Taivaan Isäksi mainittu Ju-

mala saattaakin symboloitua heidän sisäisissä mielikuvissaan negatiivisena ja rakkauttomana.

Kevät-laulun sanoma kuuluu universaalilla tavalla kaikille epätäydellisille ja Jumalan tahtoa rikkoneille eli syntisille ihmisille. Tämän asian kohdalla ihmiset voivatkin osoittaa kollektiivista yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta. Kaikki ovat ns. samalla viivalla.

Raamatun aikaan itseään hurskaina pitävät fariseukset nimittivät Jeesusta syntisten ystäväksi. Tosin he itse asettuivat ihmisten yläpuolelle ja pitivät syntisiin ihmisiin etäisyyttä. Fariseukset olivat närkästyneitä siitä, kun Jeesus viihtyi julkisyntisten seurassa. Mutta Jeesuksella olikin sellaista sanottavaa, mitä juuri epäonnistuneet ja syntiset halusivat kuulla: kaikki synnit saa anteeksi. Näin ihmiset saivat Jeesukselta konkreettisen osoituksen täydellisestä rakkaudesta, hyväksynnästä ja armosta. (Valtavaara 2005, 212–213.)

Laulussa puhutaan alusta aloittamisesta (”alusta voi kaikki aloittaa”). Mitä tällä alusta aloittamisella kuvataan? Vaikuttaisi siltä, että ilmaisulla viitataan metatasolla hengellisessä merkityksessä kristinuskon ja hengellisyyden keskeisimpään käsitteeseen: armon. Lisäksi alusta aloittaminen viittaa syntien tunnustamiseen ja synninpäästöön.

Valtavaara kuvaa melko raikkaalla metaforalla synninpäästön ja taakkojen alta pääsemisen merkitystä:

Joskus ihan täysjärkiset aikuiset alkavat jopa hypellä vapauden riemusta, kunhan ensin saavat taakan alle puutuneen sielunsa ja olemuksensa oikeinaan. Niinhän tekevät lehmät ja vasikatkin keväällä, kun ensimmäisiä kertoja talven jälkeen pääsevät ulos vapauteen. Itse asiassa Raamattukin tuntee ja sallii tuollaisen ilonpidon myös ihmisille. (Raamattu, Mal. 3:20; Valtavaara 2005, 217–218.)

Gospelsanoittajan ja diakoniatyöntekijän tärkein työkirja on Raamattu. Sieltä löytyy useita kohtia, joissa kuvataan kristillisen julistuksen keskeisintä sanomaa metaforien ja symboleiden avulla. Esimerkiksi Jesajan kirjassa kerrotaan kielikuvia käyttäen syntien puhdistumisesta ja häviämisestä:

Vaikka teidän syntinne ovat verenpunaiset, ne tulevat valkeiksi kuin lumi. Vaikka ne ovat purppuranpunaiset, ne tulevat valkeiksi kuin puhdas villa. (Raamattu, Jes. 1:18.)

Myös Kevät-laulussa liitytään lumeen sisältyviin kielikuviin (”kirkas hanki”). Suomalaiset pystyvät käsittämään hyvin tämän Jesajan käyttämän lumisymboliikan. Kun maahan sataa ensimmäistä kertaa lunta, se peittää alleen syksyn harmauden ja kaiken roskan. Lumisateen jäljiltä koko maisema voi säteillä valkoisuutta ja puhtautta. (Valtavaara 2005, 226–228.)

Toisessa Jesajan kirjan kohdassa kerrotaan syntien pois pyyhkiytymisestä:

Minä itse pyyhin pois sinun rikkomuksesi oman itseni tähden enkä muistele sinun syntejäsi. (Raamattu, Jes. 43:25.)

Pois pyyhkimisellä symbolisoidaan Jumalan puhdistavaa muistamattomuutta anteeksiannon jälkeen. Ihmisen rikkomukset ovat Jumalan poispyyhkimisen jälkeen lopullisesti unohdettu. (Valtavaara 2005, 226–228.)

Uudessa testamentissa Jumalan anteeksiantoa kuvataan yhdellä maailman tunnetuimmalla vertauksella; Jeesuksen kertomuksella tuhlaajapojasta. Kyseisessä vertauksessa isä lähtee juosten kotiin harharetkiltään palaavaa poikaa vastaan. Tällä vertauksella Jeesus halusi kuvata Jumalan asennetta armahtamiseen ja anteeksiantoon. (Raamattu, Luuk. 15:11–32; Valtavaara 2005, 225–226.)

Valtavaara kuvaa metatasolla avautuvalla modernilla kielikuvalla, että Jeesusta voidaan pitää ihmisten syntien ja syyllisyyden ja niiden ratkaisun asiantuntijana. Jeesuksen ansiosta Kevät-laulussa kuvattu armon aurinko paistaa täydellä teholla. Metatasolla voidaan käyttää myös metaforaa, jonka mukaisesti Jeesuksella on kädessään armon avaimet. Näillä armon avaimilla Hän aukaisee valtakirjan, jossa lukee kaikille ihmisille Jumalan peruuttamaton vakuutus ja lupaus syntien anteeksiannosta:

Jos me tunnustamme syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. (Raamattu, 1. Joh. 1:9; Valtavaara 2005, 214–215.)

6 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä opinnäytetyössä valmistettiin 10 gospellaulua ja tuotettiin niistä Huutavan Ääni-niminen gospel-CD-levy. Sävellys- ja sanoitustyön prosessikuvaukseen viitattiin viitteellisesti muutaman kappaleen yhteydessä. Varsinaisen levyn tuotantoprosessin vaiheet ja tehtäväjako selvitettiin päiväkirjamerkintöjen avulla opinnäytetyön liiteosiossa. Käsitteitä ja tutkimuksen viitekehystä avattiin opinnäytetyön kolmannessa luvussa keskittymällä metataso-käsitteeseen ja siihen liittyvään terminologiaan. Kyseisiä metatasoon liittyviä käsitteitä tarkasteltiin suhteessa levyn lauluihin. Neljännessä luvussa pureuduttiin gospelmusiikin historiaan ja nykypäivään. Gospelin vaiheita peilattiin produktion lauluihin ja produktion tekijän gospelhistorian merkittäviin vaiheisiin. Viidennessä luvussa CD-levyn kolmea laulua analysoitiin metatason, diakonian, sosiaalityön ja Johannes Kastajan käyttämän metanoia-käsitteen avulla. Tällä tutkimusasettelulla tuotiin gospelproduktion kirjalliseen osioon uusi ennen käyttämätön viitekehys.

Levyn valmistusprosessi muodostui yllättävän työlääksi. Sopivien laulujen valinta ja valmistusprosessi oli hyvin antoisaa, mutta samalla henkisesti raskasta. Tekijänä ja tuottajana joutui pohtimaan samanaikaisesti kymmeniä eri asioita. Minkä tyyppisiä lauluja otettaisiin mukaan levyille ja miten ne toteutettaisiin? Keitä soittajia ja laulajia pyydetäisiin produktion? Kuka toimisi laulujen äänittäjänä ja miksaajana? Taiteellisena ja taloudellisena tuottajana toimiminen piti sisällään lukuisia neuvotteluja, sopimuksia, varauksia, yhteydenottoja, rahoitusanomuksien tekoa, demojen äänityksiä ja harjoituksia. Lopulta valmistusprosessin kaikkein haastavimmaksi tekijäksi muodostui yhteisten harjoitusaikojen sopiminen muusikoiden kesken. Kun yhteiset harjoituspäivämäärät saatiin kymmenien tekstiviestien ja sähköpostiviestien jälkeen sovittua, ilmaantui yllättäviä harjoitusaikojen peruuntumisia ja muutoksia. Vastoinkäymiset jatkuivat tämän jälkeenkin. Studio, jossa levy piti äänittää, suljettiin putkiremontin vuoksi. Alkoi uuden äänityspaikan etsintä. Uusi äänitysstudio löytyi onneksi yllättävän läheltä. Äänityslaitteet kuljetettiin Kyttälän nuorisotalon harjoituskämppään, joka on aiemmin toiminut studiona. Vastoinkäymisiä tuli lisää, kun kaksi viikkoa ennen äänityksiä rumpali loukkasi kätensä laskettelurinteessä soittokelvottomaan kuntoon. Alkoi kuumeinen uuden rumpalin etsintä. Onneksi uusi rumpali löytyi melko nopeasti. Yhteisiä soittoharjoituksia ehdittiin pitää kolme kertaa ennen levyn äänittämistä.

Kyttälän Kellaristudio toimi erinomaisena äänityspaikkana. Lauluja äänitettiin yhteensä neljän päivän aikana. Kahtena päivänä äänitettiin laulujen pohjaraidat ja kahtena päivänä kitara- ja lauluraidat. Äänitysprosessissa käytettiin siis melko ripeää studioaikataulua. Laulujen turha viilaaminen ja hiominen jätettiin tarkoituksella pois. Studiotyöskentelystä opittiin paljon uusia äänitysteknisiä asioita. Äänitysten aikana erityisesti rytmiä antavan klikin tahtiin soittaminen osoittautui hyvin haastavaksi. Myös lauluteknisistä asioista tuli opittuja uusia asioita. Levyttä voi kuulla, kuinka produktion tekijällä on käsittämättömän useita eri variaatioita laulaa s-konsonantti. Myös levyn miksausvaihe edisti ammatillista kasvua. Parhaiden ottojen valinta, kaikujen ja efektien käyttö, erilaisien feidaukset (loppuhäivytykset tai nostot) ja monet muut miksausvaiheen hienoudet tulivat tutuiksi.

Arvioitaessa levyn laulujen musiikillista antia voi lopputulokseen olla melko tyytyväinen. Etukäteen suunnitellut perusratkaisut toimivat ja kuuluvat odotetusti tuotoksessa. Levyllä taltioitui myös sopivasti rosoa, epävireisyyttä ja soittovirheitä. Valmista levyä tarkasteltaessa löytyy myös joitain epäkelpoja soundiratkaisuja ja sovituksellisia puutteita, ja kriittisin arvio kohdistuu tietysti aina omiin soitto- ja laulusuorituksiin. Levyn vahvuutena voidaan kuitenkin pitää sitä, että toteutuksessa oli mukana useita lahjakkaita artisteja. He toivat levyn lopputuotokseen monipuolisuutta, raikkautta, ja vaihtelua ja erityisosaamista. Produktion merkittävänä ammatillisena antina voidaankin pitää juuri yhteistyötaitojen kehittymistä. Levytysprosessi hahmottui usean yhteisen tekijän summaksi. Levyn suunnittelu- ja valmistusprosessissa voidaankin laskea olleen mukana suoraan yli 25 tekijää ja välillisesti vielä enemmän. Näin eri alojen ammattilaiset ja yhteistyökumppanit antoivat kokonaisuuteen arvokkaan panoksen, joita ilman lopputuotos ei olisi niveltynyt näin rikkaaksi ja monipuoliseksi, kuin se lopulta on.

Produktion ja levyn nimeksi päätyi moni merkityksellinen ja useita metatasoja sisältävä Huutavan Ääni. Nimi yhdistää levyn aihealueita erilaisten huutojen kautta. Näillä huudoilla tarkoitetaan tietyissä lauluissa konkreettisia huutoja sekä toisissa lauluissa symbolisessa mielessä huutavaa ja herättelevää ääntä jonkun asian puolesta (liite 4).

Levyn etukannen ja CD:n etiketin vaivaisukkoidea hahmottui prosessissa pikkuhiljaa. Tavoitteena oli, että kanteen tulisi jokin kuva, joka voisi symbolisessa mielessä puhua tai oikeastaan huutaa enemmän kuin tuhat sanaa. Lepon vaivaisukoista kertovasta kirjasta avautui idea, jonka mukaisesti levyn kanteen kuvattiin sokea vaivaisukko Bartime-

us. Lisäarvoa Bartimeuksen valitsemiselle toi se, että sitä pidetään Suomen vanhimpana vaivaisukkona.

CD-levyn kansilehtien painojälki ei vastannut täysin ennakko-odotuksia. Vaivaisukko oli kuvan käsittelyn jälkeen kirkkaampi ja värikylläisempi, kuin valmis kirjapainosta tullut kansikuva. CD-monistamossa tulostettu CD-levyn etikettikuva onkin lähempänä suunniteltua värisävyä ja kirkkautta, kuin etu- ja takakannen kuvien painojälki. Ilmeisesti kirjapainon painokoneen asetukset olivat painohetkellä normaalia tummemmalla. Tai sitten lay-outin (luonnos tekstin ja kuvien sijoituksesta sekä suhteesta) tekijöiden tietokoneen näytön säädöt oli säädetty normaalia kirkkaammiksi. Tämä tummuus häiritsee erityisesti etukannen Bartimeus kuvassa, jossa ukko seisoo kirkossa tavoiteltua hämäämpänä.

Levyn takakannen maisema ja tekstiasettelu onnistuivat suunnitelmien mukaisesti. Takakannen kuvan idea hahmottui huhtikuun aurinkoisena ja keväisenä kuvauspäivänä Hauholla. Kirkon vierestä avautui maisema juuri jäistä vapautuneelle Hauhonselälle ja levyn takakannessa näkyvälle laiturille. Kun laiturilta katsoi kirkon suuntaan, maisemassa aukesi huomattavan paljon kristillistä symboliikkaa ja metaforia (liite 2). Myös CD-levyn läpinäkyvän säilytyskehikon alapuolella olevan lipukkeen valokuviin liittyy produktion tekijälle merkittäviä symboleja ja metaforia (liite 3).

Levyn labelin (CD:n etiketti) idea oli kuvata CD-levyn pyöreä läpinäkyvä keskireikä, ikään kuin se olisi kolikko. Kyseiseen läpinäkyvään alueeseen nimittäin mahtuu juuri 20 sentin kolikko, ja sen voi ikään kuin metatasolla kuvitella tipahtavan Bartimeuksen anovaan käteen.

Levyn lauluista ei löytynyt varsinaista metatekstiä ja metapuhetta. Kuitenkin metatekstin ja metapuheen määrittelyt säilytettiin opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa. Tätä voidaan perustella sillä, että kyseisten termien avaaminen ja tarkastelu valottavat metatasoon liittyvää monisäikeistä kokonaisuutta. Termien esille tuonnista saattaa olla hyötyä tuleville aihepiiriä käsitteleville tutkimuksille.

Gospelhistorian vaiheita ja nykypäivää tarkastellessa selvitettiin, mitä merkityksiä negrospirituaalien ja gospelin sanoma piti sisällään. Tutkimuksessa paljastui, kuinka merkittävällä tavalla gospellaulujen toivon sanoma on ankkuroitunut vallitsevan yhteiskun-

nan epäkohtiin. Tämä on näkynyt sekä pohjoisamerikkalaisten orjien epäinhimillisissä olosuhteissa että 1930-luvun laman runtelemassa Yhdysvalloissa. Yhteiskunnan vaikeina aikoina gospelmusiikki on tuonut hengellistä lohdutusta ja toiminut huono-osaisten ja syrjittyjen puolella.

Suomi-gospelin historiaa tarkasteltaessa oli mielenkiintoista huomata, miten raja-aitojen madaltuminen on näkynyt suhteessa sekulaaripuolen ja gospelin tekijöihin. Hengellisyys ja gospel ovat nykyään paljon hyväksytympiä kuin esim. 1980-luvulla. Tosin gospelia ei nykyäänkään soiteta kaupallisilla radiokanavilla juuri lainkaan. Onkin varsin epätodennäköistä, että Huutavan ääni -levyn lauluja kuultaisiin Radio 957:sta, Radio Asiasta ja Tampereen Radiosta. Radioasemien tiukasti määritellyt soittolistat rajaavat hyvin tarkasti, mikä sopii kunkin kanavan imagoon ja brändiin. Jopa hengellistä musiikkia soittavassa Radio Deissä käytetään valmiita soittolistoja. Tällä toimintatavalla ehkäistään tehokkaasti uusien gospellaulujen esille pääsyä. Ilmeisesti kaikista tehokkain tapa saada laulujaan esille, on julkaista ne internetin musiikkipalveluiden välityksellä. Musiikkipalveluissa käyttäjät voivat kuunnella musiikkia suoratoistona internetissä. Yksi tällaisista musiikkipalveluista on mainosrahoituksella toimiva Spotify. Sen kautta on kuunneltavissa ilmaiseksi yli 10 miljoonaa laulua (Spotify.fi i.a.).

Vaivaisukkojen ja kirkon diakonian tarkastelu osoitti, että niiden muodossa köyhäinhoito ja auttamistyö ovat saaneet symbolisesti inhimilliset kasvot. Kirkon diakonia on jo varhaisista ajoista alkaen huolehtinut köyhistä ja syrjäytyneistä sekä niistä, joita kukaan muu ei auta. Diakonia on toiminut yhteiskunnassa sosiaalieettisten epäkohtien ja eriarvoisuuden huutavana äänenä.

Produktion kolmen laulun analysointi vaikutti aluksi melko haastavalta tehtävältä. Kuinka objektiivisesti lauluntekijä pystyy analysoimaan omia hengen tuotteitaan? Voiko mahdollisia johtopäätöksiä ja tuloksia pitää luotettavina? Nämä kriittiset näkökohdat pyrittiin ottamaan laulujen reflektoinnissa huomioon.

Parannus, usko ja vastuu kategoriaan liittyvistä lauluista keskityttiin tarkastelemaan Jumalan taisteluasua. Taisteluvälineiden merkityksen avaamisella hahmoteltiin kokonaiskuvaa kristityn ja diakoniatyöntekijän hengellisestä varustuksesta. Tutkimuksellisenä metatason löytönä voidaan pitää Nikolaisen hahmottelemaa allegorista tulkintaa ja siitä nousseita johtopäätöksiä. Tulkinnan mukaan Jumalan taisteluvälineillä kuvat-

taisiin ensisijaisesti Jumalan aktiivista varusteiden päälle pukemista hänelle itselleen. Tämän perusteella varustautuminen osoittaisi Jumalan käyvän aktiivisesti ihmisistä riippumatonta taistelua pahaa vastaan. Taistelun kulku ja lopputulos eivät olisi ensisijaisesti kiinni taistelijoiden voimavaroista ja aktiivisuudesta. Jumalaan uskovat ihmiset olisivat ennen kaikkea gospelsiin ja diakoniaan liittyvän Jumalan taistelu- ja rakkauden työn todistajia sekä konkreettisia puolestapuhujia. He ikään kuin huutavat taisteluvarusteisiin tukeutuen Johannes Kastajan tavoin gospelsin ilosanomaa ihmisille. Johannes Kastajan mielenmuutokseen vetoava huuto liittyisi Jumalan aktiiviseen taistelutoimintaan. Huuto vetoaa ihmisten ajattelussa mielenmuutokseen, luottamaan Jumalan suvereeniin taistelu- ja pelastustyöhön.

Pelkoon, kärsimyksen ja kuolemaan liittyvässä kategoriassa tarkasteltiin Ajelulla-laulua. Laulussa keskityttiin kuoleman jälkeiseen aikaan liittyvien metaforien tutkintaan. Ajelulla-laulun kuolemakäsityksessä liittyttiin kristinuskon päälinjaan, jonka mukaisesti kuolemassa ruumis ja sielu eroavat toisistaan. Keskeisenä on kristinuskon antama toivo, ettei kuolema ole loppu, vaan jotakin hänestä jatkaa elämää. Tutkimuksessa päädyttiin siihen, että gospelsaulajan ja diakoniatyöntekijän kuuluu ensisijaisesti kääntää katseensa taivasnäköaloihin. Sen mukaisesti elämä voi jatkua kuoleman jälkeen taivaassa. Laulussa taivaan kultakadulla ilmennettiin symbolisesti taivaallista tekemisen paikkaa. Tutkimuksessa esitettiin metatason hypoteesi: jos taivaassa on kultakatu, niin mikään ei estä ajattelemasta, ettei taivaassa voisi myös ajaa autolla. Laululyriikka viestittää retorista ajatusta, jonka mukaisesti taivaassa voi tehdä vastaavanlaisia miellyttäviä asioita, kuin maan päällä eletessä.

Armoa, toivoa ja hyvää elämää kategoriaan kuuluvista lauluista tarkasteltiin Kevätlaulua. Laulun sanoma voidaan käsittää joko kirjaimellisesti tai metatasolla. Metatasolla kevät-metфора voi ilmentää hengellistä kevättä, ylösnousemusta ja uuden elämän puhkeamista. Laululla on pyritty luomaan toivorikas näköala, josta välittyisi armon ja anteeksiannon sanoma. Johannes Kastajan mielenmuutos saarnalla viitattiin laulussa mielen ja sydämen uudistumiseen sekä tervehtymiseen. Metaforien avulla voidaan ilmaista, kuinka Jumalan rakkaus sulattaa sisimmän jääkerrosten läpi ja saa aikaan kevään ihmehen. Armon auringon paistaessa kylmyyden ja kuoleman epätoivon läpi murtautuu uusi toivorikas elämä. Laulun sanoma suuntautuu erityisesti ahdistuksesta ja masennuksesta kärsiville sekä surun keskellä oleville.

Laulun analysoinnissa löydettiin uusi metafora, jossa lintujen laululla kuvattiin gospel-artistin ja diakoniatyöntekijän ja muiden auttajien tekemää toivorikasta kannustusta: tulevaisuus on mahdollisuus ja aina voi aloittaa alusta. Kevät-laulussa kuvattu armon aurinko voi paistaa täydellä teholla Vapahtajan ansioista.

Produktion laulujen tutkimisen perusteella näyttäisi siltä, että gospelmusiikin, diakoniatyön ja Johannes Kastajan sanoman yhdistävä ja keskeisin tavoite on johtaa kuulijat Jumalan ja hänen Poikansa Jeesuksen sovitustyön eli evankeliumin armolliseen vaikutuspiiriin. Tässä Jumalan rakkauden vaikutuspiirissä ja läsnäolossa voi syntyä halu auttaa hädässä olevia ihmisiä. Näin ihmiset voivat keskinäisessä vuorovaikutuksessa toimia Jumalan rakkauden välikappaleina ja toteuttaa kristillistä lähimmäisenrakkautta.

Tuoreiden ja ajankohtaisten metaforien sekä raikkaiden symboleiden etsiminen auttaisi gospelin ja diakonian armon sanoman perille menossa. Lisäksi tarvitaan uusia, sanomaa kirkastavia, meneillä olevaan todellisuuteen liittyviä gossellauluja, jotka auttavat ihmisiä pääsemään evankeliumin vaikutuspiiriin ja Jeesuksen ystäviksi. Tarvitaan myös uusia toimintatapoja ja mahdollisuuksia, miten ja missä tuo hyvä viesti ilmaistaan ja laulu lauletaan. Kaikki eivät saavu kirkkoon gospelkonserttiin tai diakoniatöimistöön diakonin vastaanotolle. Tarvitaan lisää gospelartisteja, jotka laulavat ja huutavat rakkauden mielenmuutosta havainnollisen selkeästi ”turuilla ja toreilla” Johannes Kastajan tavoin. Gospelin ja diakonian tulee kulkea etujoukoissa elävöittämissä ja muuttamassa kristillistä kuvakieltä sekä yhdistämässä uskon kuvat kyseessä olevaan arkihetkeen.

Huutavan ääni -produktion lauluja ja niihin liittyvää kirjallista materiaalia voidaan hyödyntää diakonia- ja nuorisotyössä erilaisissa hartauksissa virikemateriaalina. Levyn laulujen kuunteluun voi yhdistää valokuvia tai filmimateriaalia, joilla elävöitetään esim. raamattuopetusta. Levyjen laulujen teemojen varaan voi rakentaa kokonaisen leirin ohjelmarungon. Lisäksi useita lauluja voi hyödyntää erilaisissa diakoniatyön tempauksissa, hyväntekeväisyyskeräyksissä, vanhustenleireillä, koulujen ja oppilaitosten aamunavauksissa, rippileireillä, isoiskoulutuksessa ja nuortenilloissa. Laulujen pohjalta on mahdollista jatko työstää Huutavan ääni -näytelmä tai musikaali, jota voidaan esittää bändin kanssa erilaisissa sosiaalityön tapahtumissa. Näytelmää tai musikaalia voidaan markkinoida esim. ammattioppilaitoksille ja lukioille. Lisäksi tuotantoprosessiin liittyvää aineistoa voidaan hyödyntää virikemateriaalina sosionomien, diakonien, diakonissojen ja sairaanhoitajien koulutuksessa.

LÄHTEET

- Aitsaari, Inkeri 2010. 90-vuotias eläkeläinen. Hämeenkyrö. Henkilökohtainen tiedonanto 26.9.2010.
- Finnlex.fi i.a. Kirkkojärjestys 8.11.1991/1055 v. 1993. 4. luku Sielunhoito ja rippi; kirkkokuri; diakonia ja lähetystyö 3 §. Viitattu 3.8.2010.
<http://www.finnlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055#a>
- Giertz, Bo 1990. Matteus. Helsinki: SLEY-Kirjat Oy.
- Haikarainen, Raine 2004. Gospel – voiko sen sanoa toisinkin? Teoksessa Juhani Haapasalo, Liisa Lauerma, Martti Nissinen & Pekka Suikkanen (toim.) Kirkkomusiikki. Helsinki: Edita, 79–83.
- Hakala, Erne 2010. Idän Ihmeet kasvoi oikeaksi bändiksi. Fleim-lehti. Kesän 2010 ripikoulunumero, 64–65.
- Hallila, Mika 2006. Metafiktio käsite. Teoreettinen, kontekstuaalinen ja historiallinen tutkimus. Joensuun yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Tohtorin väitöskirja.
- Heikkinen, Maija 2010. Karavaanikulkee.net 2010. Exitin Armo tuli kylään levyn lehdistötiedote. Viitattu 12.8.2010. <http://www.karavaanikulkee.net/media/press-armo-2010.pdf>
- Heinonen, Juha 2001. The Road. Tie, taivas ja tehtävä. Helsinki: Sley-Kirjat Oy.
- Helsingin Sanomat, HS.fi Uutiset 9.8.2010. YK: Pakistanin tulvat tsunamiakin vakavampi katastrofi. Viitattu 5.9.2010. <http://www.hs.fi/ulkomaat/artikkeli/YK+Pakistanin+tulvat+tsunamiakin+vakavampi+katastrofi/1135259207400>
- Hilamaa, Heikki & Varjus, Seppo 2000. Musta syke - Funkin, diskon & hiphopin historia. Helsinki: Like.
- Hildén, Harry 2005. Yleisöesitelmä ihmisen parantamisesta 10.12.2005. Viitattu 4.4.2010. <http://www.kolumbus.fi/harry.hilden/esitelmia.htm>
- Holmström, Rafael; Nikolainen, Aimo & Tammisto, Ilmari 1945. Opas evankeliumien lukemiseen. 54 kuvaa. Helsinki: Otava.
- Huttula, Juho 1986. Pro Fide. Tie on auki. Helsinki: Nuorten Keskus ja Lasten Keskus.
- Huvi, Tero 2006. Suomigospel kokoelman CD-levyn kansilehti. 40 Suomigospelin helmeä vuosilta 1978-2006. Helsinki: FG Musiikki, Oy FG-Nagos Ab, 4.

- Idström, Anna 2009. Metaforat kulttuurin peilinä. Teoksessa Anna Idström & Sachiko Sosa, (toim.) Kielissä kulttuurien ääni. Tietolipas 228. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 51–69.
- Jalkanen, Pekka & Kurkela Vesa 2003. Lauluja Karitsan kiitokseksi Teoksessa Populaarimusiikki - Suomen musiikin historia. Helsinki: WSOY, 86–87.
- Kansanen, Pertti 2004. Opetuksen käsitemaailma. Juva: PS-kustannus.
- Karvonen, Erkki 1997. Imagologia. Imagon teorioiden esittelyä, analyysia ja kritiikkiä. Tampereen Yliopisto. Tiedotusopin Laitos. Tohtorin väitöskirja.
- Kirkon Ulkomaanapu i.a. Tulva uhkaa odottavien äitien terveyttä. Viitattu 5.9.2010. http://www.kua.fi/fi/tyomme/humanitaarinen_apu/pakistanin_tulva-apu/?id=1367
- Koski, Maunu 1992. Erilaisia metaforia. Teoksessa Lauri Harvilahti, Jyrki Kalliokoski; Urpo Nikanne & Tiina Onikki (toim.) Metafora Ikkuna kieleen, mieleen ja kulttuuriin. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 12–32.
- Kotiranta, Pirkko 2008. Heikki Laitinen sai säveltaiteen valtionpalkinnon. Helsingin Sanomat. Viitattu 24.4.2010. <http://www.hs.fi/kulttuuri/artikkeli/Heikki+Laitinen+sai+s%C3%A4veltaiteen+valtionpalkinnon/1135234708665>
- Koukkunen, Kalevi 2005. Iso sivistyssanakirja. Helsinki: WSOY.
- Könönen, Janne & Huvi, Tero 2005. Kahden maan kansalaiset. Suomi-gospelin historiaa. Helsinki: Suomen Lähetysseura.
- Laakso, Tarvo 2006. Rokkipappi - Krusifiksin juurella. Helsinki: Kustannus Oy Arkki.
- Laihanen, Esa 2006. Kirjoittajan ABC verkko-oppimissivusto. Viitattu 30.5.2010. http://webcgi.oulu.fi/oykk/abc/tekstinhuolto/tekstin_rakenne/metateksti/
- Lamminen, Mari & Erkkilä, Lasse 2003. Erityisjumalanpalvelukset. Teoksessa: Ulla Tuovinen & Erkki Tuppurainen (toim.) Kirkkomusiikin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 253–265.
- Latvus, Kari & Elenius Antti 2007. Auttaminen, diakonia ja teologia. Teoksessa Kari Latvus & Antti Elenius (toim.) Auttamisen teologia. Helsinki: Kirjapaja, 11–33.
- Lempiäinen, Pentti 2002. Kuvien kieli. Vertauskuvat uskossa ja elämässä. Helsinki: WSOY.
- Lempiäinen, Pentti 2007. Virsikirja sanasta sanaan. Helsinki: Kirjapaja.
- Leppo, Markus 1967. Vaivaisukot. Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiö.

- Lindfors, Jukka i.a. Sataset ja Heikki Laitinen. Elävä arkisto. Yle.fi. Viitattu 24.4.2010.
<http://yle.fi/elavaarkisto/?s=s&g=8&ag=96&t=548&a=4822>
- Lopakka, Sami 2005. Viikatemiehen jäljissä. Kielikuvia. Nykysuomen seuran lehti. Vuosikerta 25. Numero 2/2005, 2–6.
- Malkavaara, Mikko 2002. Nälkä ja köyhyys kirkon asiaksi. Näkökulmia laman ja markkinakilpailun aikaan. Teoksessa Virpi Mäkinen (toim.) Lasaruksesta leipäjonoihin. Köyhyys kirkon kysymyksenä. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy, 283–312.
- Martling, Carl Henrik 1989. Puhuva hiljaisuus liturgisessa symboliikassa. Alkuteos Den talande tystnaden 1987 Carl Henrik Martling. Verbum förlag, Stockholm. Helsinki: Sley kirjat.
- Miettinen, Esko 2002. Sielu ei kuole – Matkaopas tuonpuoleiseen. Helsinki: Kirjapaja.
- Mustakallio, Hannu 2002. Köyhät, sairaat ja kirkko. Suomalaista diakoniaa 1800-luvulta 1940-luvulle. Teoksessa Virpi Mäkinen (toim.) Lasaruksesta leipäjonoihin. Köyhyys kirkon kysymyksenä. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy, 197–220.
- Mäkelä, Raimo 2006. Murtunutta hän ei muserra. Kauniainen: PerusSanoma Oy.
- Mäkinen, Virpi (toim.) 2002. Lasaruksesta leipäjonoihin. Köyhyys kirkon kysymyksenä. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Newsweek i.a. The world's best countries a newsweek study of health, education, economy, and politics ranks the globe's true national champions. Viitattu 5.9.2010. <http://www.newsweek.com/content/newsweek/2010/08/15/interactive-infographic-of-the-worlds-best-countries.html>.
- Nierenberg, Gerard I. & Calero, Henry H. 1980. Metapuhe – Opas arkikielen piilomerkityksiin. Alkuteos: Meta-talk. Guide to Hidden Meanings in Conversations. 1973. Helsinki: Oy Rastor Ab.
- Nikolainen, Aimo T., 1987. Paavalin kirkolliset kirjeet. Kirje Efesolaisille. Varhaiskristillisen kirkon järjestäytyminen. Helsinki: Kirjapaja.
- Novum 4, 1983. Uusi testamentti selityksin. Paavalin kirje Efesolaisille. Vantaa: Raamatun Tietokirja, 69–140.
- Numminen, Ava 2009. Laulu, kulttuuri ja hyvinvointi -seminaari. Opetushallitus. Viitattu 4.6.2000. http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:uicRLaz9_K wJ:www.edu.fi/hankkta/1809/numminen_150509 .pdf+ opitaan+monipuolisia+taitoja+metatasolla&cd=17&hl=fi&ct=clnks

- Oja, Outi 2004. 5210 sanaa metalyriikan tutkimisesta. Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti *Avain*. 2004/1, 6–23.
- Ollilainen, Vesa 2009. Jeesuksen vertaukset. Helsinki: Kustannus Oy Uusi Tie.
- Pajamo, Reijo & Tuppurainen Erkki 2004. Uuden tyyppiset messut, nuorten laulut ja ylistyslaulut. Teoksessa: kansanomaiset musiikkityylit. *Kirkkomusiikki Suomen musiikin historia*. Helsinki: WSOY, 579–585.
- Parviainen, Jorma 1983. Tule laulamaan – veisujen taustoja ja tarinoita. Helsinki: Kirkon nuorisotyön keskus.
- Pyrhönen, Kari 1986. Huuto. Jaakko Löytyn ääni. Helsinki: Nuorten Keskus ja Lasten Keskus.
- Pöysti, Osmo 2003. Meta-alkuiset verbit kreikankielisessä Uudessa testamentissa. Viitattu 4.4.2010. <http://opsti.japo.fi/muutos/meta.htm>
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Roness, Atle 1992. Mitä teen ahdistukselleni? Kauniainen: Perus Sanoma Oy.
- Rosendal, Mauno 1940. Silmäyksiä ristin tien salaisuuteen. Johannes Kastajan elämäkerran valossa. Helsinki: WSOY.
- Rosenius, Carl Olof 1984. Kuka voittaa? Kristityn elämän taistelussa Efesolaiskirjeen kuudennen luvun tutkiskelua. Alkuteos: ”Den där winner” eller Guds folks fältlif på jorden Beträktelser öfwer Ef. 6:10–18. Kolmas painos, Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition, Stockholm 1893. Kauniainen: Suomen Raamattuopiston Kustannus Oy.
- Rusama, Heikki 2007. Löytty ja Simojoki tasapeliin gospeläänestyksessä. *eKotimaa-verkkolehti*. Viitattu 7.4.2010. http://verkkolehti.kotimaa.fi/index.php?option=com_content&task=view&id=1457&id=1457&Ite
- Saari, Juho; Kainulainen, Sakari; & Yeung, Anne Birgitta 2005. Altruismi. Antamisen lahja Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Helsinki: Yliopistopaino.
- Saarinen, Eija & Haikarainen Raine 2002. Kitara, taivas ja gospel. Teoksessa: Jukka Lindfors; Pekka Gronow & Jake Nyman (toim.) 2002. *Suomi soi 2 – Rautalangasta hiphoppiin*. Helsinki: Tammi, 312–324.
- Salo, Heikki 2006. Kahlekuningaslaji: Lauluyriikan käsikirja. Helsinki: Like.
- Salo, Merja 2009. Kun kulttuuri muuttuu, kieli muuttuu – sanasto historian muutoksissa. Teoksessa: Anna Idström & Sosa Sachiko (toim.) *Kielissä kulttuurien ääni*. Tietolipas 228. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 225–245.

- Santaholma, Kaija 2001. Vaivaisukot. Tummatukka ja kirkonäijät. Hämeenlinna: Karisto Oy.
- Seppälä, Olli 2005. Surun ja toivon kuvat. Hautamuistomerkkien sanoma. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Siitonen, Arto 2001. Ymmärtäminen, tulkinta ja niiden metataso. Ajatus 58. Suomen Filosofisen Yhdistyksen vuosikirja 2001, 39–62.
- Simojoki, Pekka 2007. Exit – apostolin kyytiä. Helsinki: Kirjapaja.
- Spotify.fi i.a. Viitattu 1.10.2010. <http://www.spotify.com/fi/new-user/>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Kuusi apogryfikirjaa. Tobitin kirja. Apokryfikirjojen käännöskomitea. Käännösehdotus. Viitattu 30.5.2010. [http:// evl.fi/EVLfi.nsf/ Documents/ 69C60F18F50CD9E5C225730F001 F09B7 / \\$file/ kuusi_ apokryfikirjaa.pdf](http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/69C60F18F50CD9E5C225730F001F09B7/$file/kuusi_apokryfikirjaa.pdf)
- Suomen Kansanmusiikkiliitto i.a. Viitattu 24.4.2010. <http://www.suomenkansanmusiikkiliitto.fi/pages/laitinen>
- Teinonen, Seppo. A. 1976. Joulukuun 23.päivä. Kuoleman ja ikuisuuden kysymyksiä. Helsinki: Kirjaneliö.
- Tikkanen, Kari A. i.a. Meta-argumentointi v. 1.2. Viitattu 23.4.2010. <http://www.student.oulu.fi/~ktikkane/metaf.html>
- Unicef i.a. Pakistanin tulvat 2010. Viitattu 5.9.2010. <http://www.unicef.fi/pakistanin-tulvat-2010>.
- Valtavaara, Anna-Liisa 2005. Ainako anteeksi? Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Viherkoski, Pirkko 1999. Kätketty suru. Sanat jotka jäivät sanomatta. Helsinki: Uusi Tie.
- Villa, Janne 2009. Kristus on pääni. Sana plus. Vuosikerta 64. Numero 51–52, 10–11. Virsikirja. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1986 käyttöön ottama painos. Helsinki: Kirjapaja.
- Vornanen, Rauni 1991. Uusi sivistyssanakirja. Helsinki: Otava.

LIITTEET:

LIITE 1:

CD-levyn tuotantoprosessin kuvaus: Aikataulut, resurssit, tärkeimmät toimenpiteet, henkilöt ja työnjako.

- lokakuu-joulukuu 2009

- 1.10-26.10. Produktion aiheeseen sopivien laulujen sävellys- ja sanoitus-työ, materiaalin koostaminen sekä sovitustyö opinnäytteen tekijän toimesta.
- 27.10. Äänitys- ja miksausajankohdat sopiminen puhelimitse äänittäjä Mikael Karjalaisen kanssa.
- 30.10. Studioajan varaus viikoille 11 ja 12 varmistettu nuorisomuusikko Matti Mäkiseltä.
- 30.10. Kosketinsoittaja Jussi Laineen sopiminen projektiin osallistumisesta.
- 12.11. Yhteydenotot yhteistyökumppaneihin ja anomukset Produktion taloudellisesta avustamisesta. Alustavat kustannusneuvottelut nuorisotyönjohtaja Kari Lähdesmäen kanssa.
- 14.11-15.11. Valmiina olevien laulujen raakaversioiden äänittäminen Produktion soittajia ja äänittäjä/miksaajaa varten opinnäytetyön tekijän kotistudiossa Nokiolla.
- 15.11. Rahoitusanomuksen laatiminen Seurakuntien kasvatusasiain johtokunnalle CD-levyn tekoa varten.
- 17.11. Laulujen demoversion ja sanojen toimittaminen Jussi Laineelle.
- 8.11. CD-levyn masteroinnin ja monistamisen tarjouspyyntö Harri Piikkilän kanssa.
- 9.11.-25.11. Kuvien, lay-outin ja kansien suunnitteluun ja painamiseen liittyvien yksityiskohtien miettiminen.
- 4.12. Puhelinneuvottelussa lupa Trouble Stuffin aikaisen tuotannon käyttämiseen opinnäytetyössä Mikael Tuomiselta.
- 1.12. Puhelinneuvottelu Raino Salmijärven kanssa yhteisesti tehtyjen laulujen käyttölupaan liittyen sekä Trouble Stuff aikaisten muusikoiden osoitetietojen pyytäminen.
- 26.11. Sopimusneuvottelu Produktion taloudellisesta avustamisesta kirkkoherra Ari Rantavaaran kanssa.

- 9.12. Sopimusneuvottelu produktion taloudelliseen avustamisesta tuomiorovasti Olli Hallikaisen kanssa.
- 9.12. Neuvottelu Antero Niemen kanssa produktion osallistumisesta basistina.
- 9.12. Neuvottelu kanttori Tuomas Laadun kanssa Johannes Kastajan osuuden laulamisesta ja laulun sovittamisesta.
- 16.12. Alustava neuvottelu rumpali Sebastian Rintalan kanssa.
- 17.12. Sebastian Rintalan varmistus produktion osallistumisesta tekstiviestillä.
- 17.12. Produktion harjoitusajankohtien ehdottaminen tekstiviestillä produktion muusikoille.
- 17.12. Produktion demoversion ja sanojen lähettäminen sähköpostilla Sebastian Rintalalle.
- 17.12. Piusan rahaston stipendin vastaanottaminen Kyttälän Nuorisotalolla.
- 28.12. Produktion demoversion ja sanojen toimittaminen Antero Niemelle.

- tammikuu-maaliskuu 2010

- 9.1. Luvan kysyminen sähköpostitse Hanna Martikaiselta, Terhi Rädyltä ja Kati Sistoselta Särkynyt ruoko, Totisina ja Vastoinkäymisiä laulujen käyttöön.
- 11.1. Hanna Martikaiselta sähköpostitse lupa laulujen käyttöön.
- 12.1. Kati Sistoselta sähköpostitse lupa laulujen käyttöön.
- 12.1. Huutavan ääni -laulun sävellystyön valmistuminen ja demoversion tekeminen minidisc-nauhurilla kotistudiossa Tuomas Laadulle.
- 13.1. Palaveri Tuomas Laadun kanssa laulusta Huutavan ääni ja muiden laulujen laulustemmoista.
- 13.1. Sopimusneuvottelu produktion taloudellisesta avustamisesta puhelimitse diakoniajohtaja Matti Helinin kanssa.
- 14.1. Jumalan taisteluasun bassokuvion harjoittelu Antero Niemen kanssa.
- 19.1. Tieto äänitysstudion putkiremontista nuorisomuusikko Matti Mäkiseltä. Uuden äänityspaikan pohtiminen.
- 21.1. Tuotantoneuvottelu äänittäjä Mikael Karjalaisen kanssa. Suullinen sopimus kansilehtien muodosta ja toteutuksesta. Kansityön toteuttaa Mikael Karjalainen. Masterointi ja monistus Harri Piikkilän kautta. Katsastimme ja sovimme äänityspaikaksi Kyttälän nuorisotalon bändikämpän.

- 22.1. Äänityspäivien tarkistus ja sopiminen soittajien ja äänittäjän kanssa ajalle 25.-27.3.
- 22.1. Rohkaisun sana -laulun sävellystyön valmistuminen.
- 28.1. Lupa Terhi Rädyltä Trouble Stuff -biisien käyttöön.
- 11.2. Soittoharjoitukset Sebastian Rintalan ja Jussi Laineen kanssa Kytälän bändikämpässä.
- 18.2. Soittoharjoitukset Antero Nimen kanssa ja Jussi Laineen kanssa.
- 19.2. Soittoharjoitukset Antero Niemen ja Jussi Laineen kanssa.
- 24.2. Soittoharjoitukset Antero Niemen kanssa.
- 3.3. Soittoharjoitukset Antero Niemen kanssa ja Sebastian Rintalan kanssa.
- 10.3. Sebastian Rintalan produktiosta vetäytyminen tapaturman vuoksi, uuden rumpalin etsiminen.
- 11.3. Uuden rumpalin Tuukka Salosen pestaaminen sekä uusien harjoitteluaikojen sopiminen.
- 15.3. Soittoharjoitukset Tuukka Salosen, Antero Niemen ja Jussi Laineen kanssa.
- 15.3. Kansien kuvaidean suunnittelu sähköpostitse graafikko Petri Seppän kanssa.
- 16.3. Teostoon liittyminen.
- 17.3. Soittoharjoitukset Tuukka Salosen, Antero Niemen ja Jussi Laineen kanssa.
- 21.3. Soittoharjoitukset Tuukka Salosen, Antero Niemen ja Jussi Laineen kanssa.
- 22.3. Lauluharjoitukset Tuomas Laadun kanssa.
- 25.3. Äänityskaluston pystyttäminen Kytälän kellaristudioon Mikael Karjalaisen kanssa. Huutavan äänen ja Rohkaisun sanan urkupohjien ja apulaulujen äänitykset Jussi Laineen ja Petri Rannan kanssa.
- 26.3. Laulujen pohjien äänitys studiolivenä Jussi Laineen (koskettimet), Antero Niemen (basso ja kontrabasso) ja Tuukka Salosen (rummut) sekä Petri Rannan kanssa (kitara ja laulu) Kytälän kellaristudiolla. Seuraavien laulujen pohjat saatiin tallennettua: Ajelulla, Johannes Kastaja, Ruokaa! Juomaa! Jumalan taisteluasu ja Kevät.
- 27.3. Kitara- ja lauluraitojen äänitys Mikael Karjalaisen ja Petri Rannan kanssa. Valmiiksi saatiin laulut: Ajelulla, Johannes Kastaja, Jumalan taisteluasu ja Kevät.

- 29.3. Ruokaa! Juomaa! -lauluraidan äänitykset Petri Rannan toimesta. Huutavan äänen laulu Tuomas Laadun laulamana. Rohkaisun sanan laulu Tuomas Laadun, Päivi Rannan ja Petri Rannan kanssa. Kevät-laulun lead-laulu Päivi Rannan toimesta. Johannes Kastaja ja Jumalan taisteluasun taustalaulut Päivi Rannan laulamana. Levyn kansikuvan pohtimispalaveri Mikael Karjalaisen kanssa. Äänityslaitteiden purku.

-huhtikuu-toukokuu

-19.4. Miksausta MG-studiolla. Mikael Karjalainen.

- 25.4. Kansien kuvausmatka Hauhon kirkolle. Useita kuvia vaivaisukko Bartimeuksesta ja Hauhon kirkkomiljööstä.

-30.4. Miksausta MG-studiolla. Mikael Karjalainen. Miksausksen 1. vaiheen analysointi Petri Rannan ja Jussi Laineen toimesta.

- 3.5. Sähköpostitse lupa Sinikka Hännikkälältä Auta! taustalaulun käyttämiseen levytyksessä. Sinikka antoi luvan.

- 4.5. Miksausta Mikael Karjalaisen kanssa MG-studiolla. Laulujen lopeusten muokkaus ja parhaiden ottojen valinta. Miksausksen 2. vaiheen analysointi ja korjausehdotukset.

- 5.5. Tallennuslupahakemus. Sähköpostia Raino Salmijärvelle: kirjallinen lupa käyttää yhdessä Petri Rannan kanssa tehtyjä kappaleita levyllä. (Teostoa varten tallennuslupahakemuksen liitteeksi)

- 5.5. Gramex-ilmoituksen tekeminen. Sähköpostitse ja tekstiviestein kaikilta artisteilta syntymäajat, osoitetiedot tai mahdolliset olemassa olevat Gramex-numerot. Jos artistilla ei ole Gramex-numeroa, osoitetietojen perusteella Gramex lähettää uusille asiakkaille asiakassopimukset.

-5.5. Puhelimitse lupa Hauhon kirkossa jumalanpalveluksessa 25.4 otetun kuvan käyttöön. Myöhemmin iltapäivällä seurakuntas sihteeri Seija Suokunnas välitti sähköpostitse kirkkoherra Tapani Vanhasen luvan kuvan käyttämiseen levyn kannessa.

- 6.5. Levyn IRSC-koodien ja tuottajatunnuksen saapuminen sähköpostilla Suomen Ääni- ja kuvatalennetuottajat ÄKT ry:stä (IFPI Finland).

- 7.5. Miksausksen 3. vaiheen analysointi. Melko putsatut ja säädetyt versiot.

- 7.5. Kansien 1. raakatyöstö sähköpostitse Mikael Karjalaisen kanssa.

-9.5. Kannen osan tekstifontti-idean lähettäminen Mikael Karjalaiselle sähköpostilla.

- 10.5. Miksausta Mikael Karjalaisen kanssa MG-studiolla. Rohkaisun sanan parhaiden ottojen valinta ja oikeiden kaikujen vaolinta. Miksausksen 4. vaiheen analysointi. Levyn labelin lay-out 2. välivaiheen analysointi.

- 12.5. Kuvausmatka Nokialle kannen bassokuvaa varten.

- 14.5. Miksausksen 4. vaiheen analysointi ja palaute.
- 18.5. Miksausksen 5. vaiheen analysointi. Hieman lisää kompressointia ja s suhinoiden leikkauksia. Lähes valmista. Analysoinnin, kuuntelun ja reflektionin jälkeen löytyi ja kuului vielä Rohkaisun sana -laulun lopusta omituista mikkiständiin potkimista. Tästä vielä korjauskehoitus Mikael Karjalaiselle. Muut laulut olivat valmiita masterointia varten.
- 23.5. Mikael Karjalaisen korjaama 6. versio Rohkaisun sana -laulusta sähköpostilla. Hälyäänet oli poistettu ekvalisaattorin avulla. Kaikki laulut olivat valmiita masterointia varten.
- 24.5. Kansien 3. version analysointi.
- 25.5. Varmistus Teostolta (Katri Mattsson) äänitteen kopiointiluvan antamisesta Harri Piikkilälle. Asia kunnossa.
- 25.5. Valmiiden miksausten nouto Mikael Karjalaiselta. Samalla pikapalaveri kansien viimeisimmästä versiosta. Sähköpostitse kansien 4. version analysointi. Näyttää jo aika valmiilta.
- 26.5. Laulujen masterointi Harri Piikkilän studiolla. 1. masterointiversion analysointi ja korjausehdotuksien kirjaaminen.
- 27.5. Yhteys Harri Piikkilään puhelimitse ja neuvottelu 2. masterointiversion suuntaviivoista. Korjausehdotukset sähköpostitse Harri Piikkilälle.
- 31.5. Kansien viimeinen hienosäätö sekä oikoluenta. Mikael Karjalainen lähettää hyväksytyt kansitiedot pdf-tiedostona Harri Piikkilälle painatusta varten. Kannet tullaan painamaan PK-kirjapainossa.
- 31.5. Levyn kappaleista Gramex ilmoituksen viimeistely ja lähettäminen postitse Gramexiin.

-kesäkuu-heinäkuu

- 3.6. Masteroinnin 2. vaiheen vaihtoehtoisten versioiden nouto Harri Piikkilän studiolta sekä niiden kuuntelua sekä analysointia.
- 4.6. Masteroinnin 2. vaiheen hyväksyntä ja levyjen kopiointiluvan antaminen Harri Piikkilälle.
- 7.6. Gramexiin artisti asiakkaaksi liittymislomakkeen lähettäminen postitse Gramexiin.
- 15.6. Gramexiin tuottaja-asiakas ilmoituslomakkeen täyttäminen ja lähettäminen allekirjoitettuna Gramexiin.
- 25.6. Promolevyjen vienti Radio 957:aan, Iskelmä Pirkanmaahan, Radio Asiaan, Radio Moreeniin ja Tampereen Radioon.
- 25.6. Levyjen postitus Hanna Martikaiselle, Terhi Rädylle, Raino Salmijärvelle, Juha Vasamalle, Mikael Tuomiselle ja Sinikka Hännikkälälle.

- 25.6 Levyjen toimitus Pyynikin seurakuntaan, Tuomiokirkkoseurakuntaan, Diakoniakeskukseen, Nuorisotoimistoon ja Materiaalipalveluun.
- 26.6. Levyn virallinen julkaisupäivä, juhannuspäivä.
- 28.6. Levyn julkaisun kunniaksi päivällisen tarjoaminen ja valmiiden levyjen luovutus levyn tamperelaisille artisteille. Ravintola Saludissa paikalla Mikael Karjalainen, Jussi Laine, Tuukka Salonen, Antero Niemi, Tuomas Laatu, Päivi Ranta ja Petri Ranta.
- 29.6. Promolevyjen postitus Radio Deihin, Radio Mantaan, Lahden Radioon, Hämeen Radioon, Satakunnan Radioon, Radio 1:een ja Kotisataman Kauppaan.
- 29.6. Promolevyjen vienti Nokian pääkirjastoon sekä Tampereen pääkirjasto/ Pirkanmaan maakuntakirjasto Metsoon

-elokuu-marraskuu 2010

- Prosessin arviointi ja opinnäytetyön teoriaosuuden loppuviimeistely
- Produktion loppuun saattaminen

LIITE 2:

Hauhonselän laiturilla: CD-levyn takakannen kuvan metasanoma.

Kuvassa näkyy Hauhonselän rannassa juuri jäiden puristuksesta vapautunut venelaituri. Auringon valaisemalta rannalta voisi nähdä järven selälle, jossa oli vielä kuvaushetkellä sulamattomia jäälauttoja (Kevät-laulu). Vasemmalla rakennusten edessä vanha punainen kuplavoikkari on valmiudessa lähteä ajelulle (Ajelulla-laulu). Taustalla hämöttää Johannes Kastajan muistolle (Laulut: Johannes Kastaja, Huutavan ääni ja Rohkaisun sana) omistettu Hauhon keskiaikainen kirkko. Kirkon ja kellotapulien huipuilla kurottuu taivasta kohti kristinuskon tärkein merkki, tyhjä risti. Se symboloi Jeesuksen voittaman taistelun ja pelastustyön merkitystä (Laulut: Jumalan taisteluasu ja Kevät). Kirkon muoto ja sijoitus itä-länsi suuntaan kuvaavat auringon nousun ja Kristuksen paluun suuntaa idästä. Samasta syystä alttaripääty on sijoitettu kirkon sisällä itäpuolelle.

Laiturin kupeeseen on jäänyt talveksi puoliksi upoksissa oleva väärinpäin käännetty soutuvene (Laulut: Vastoinkäymisiä, Särkynyt ruoko ja Auta!). Jos metatasolla laivaa voidaan pitää yhteisöllisyyden vertauskuvana, niin vene puolestaan kuvaa yksilöllisyyttä. Raamatussa vene mainitaan useissa evankeliumeissa ja se liittyy Jeesuksen toimintaan. (Seppälä 2005, 98.) Kirkkovene oli entisaikojen kulkuväline, joilla jäiden lähdön jälkeen kuljettiin pitkien matkojen takaa kirkkoon. Laivaa on perinteisesti kuvattu kirkon symbolina. Siihen liittyy myös Särkynyt ruoko -laulun ajatus toivon purresta, johon kaikkia ihmisiä kehoitetaan nousemaan. Kyseistä laivaa kuljettaa taivaallinen Jumala (Lempiäinen 2002, 45). Rannalla voi huomata vielä kuivia oljenkorsia, jotka kuvaavat ruokoja, joista kerrotaan Särkynyt ruoko -kappaleessa. Laulussa kuvattu viimeinen oljenkorsi kuvaa Jumalan armollisuutta ja lohdutusta. Tämä symbolinen lohdutus peilautuu kirkon ristitornista järven pintaan ja pinnan alle, muistuttaen metaforisesti Jumalan armon meren pohjattomasta syvyydestä.

Järvessä voidaan kuvitella olevan myös kaloja. Kalaa onkin pidetty yhtenä vanhimmista kristityn vertauskuvista. Aluksi sitä käytettiin salamerkkinä, tunnuksena, jonka avulla samalla tavalla uskovat ihmiset tunnistivat toisensa. Symboli juontuu kreikankielen kalaa tarkoittavasta sanasta ikhtys. Sen kirjaimet ovat samat kuin alkukirjaimet lauseessa ”Jeesus Kristus, Jumalan Poika, Vapahtaja eli Iesous Khristos Theou Hyios Sooter”.

Kala oli alkukristityille myös ehtoollissymboli, joka merkitsi Kristusta. Kala ja kalastaminen liitettiin myös evankeliumin levittämiseen, sanoihan Jeesus opetuslapselleen Pietarille: ”Älä pelkää. Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja”. (Seppälä 2005, 28.)

Järven veden voidaan nähdä liittyvän Jeesuksen mainitsemaan elävään veteen. Se voidaan liittää myös symbolisesti veteen, jota Johannes Kastaja käytti kastaessaan ihmisiä Jordan-virrassa syntien anteeksisaamiseksi. Myöhemmin Johannes kasti Jeesuksen vedessä (Johannes Kastaja -laulu). Jeesuksen lähetyskäsky kasta Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen liittyy myös keskeisesti veteen. Vedestä peilautuu konkreettinen meta-
viittaus kristilliseen kasteen sakramenttiin ja siihen sisältyvään pyhän kokemukseen.

Kuvassa kirkon yläpuolella näkyvä taivas symboloi Jumalan tuonpuoleista vaikutuspiiriä. Se on vertauskuva Jumalan näkymättömästä taivaasta ihmisten mahdollisuuksien ulkopuolella (Teinonen 1976, 70).

Vielä kun laiturille olisi lentänyt valkoinen kyyhkynen ja taivaanrannassa olisi näkynyt sateenkaari...

LIITE 3:

Pori-Tampere: CD-levyn takakannen sisäpuolen kuvien metasanoma.

Vasemmanpuoleisessa studiokuvassa on haluttu tuoda esille Tampereen äänityksissä käyttämäni soittovälineet (rumpuja en soittanut!). Erityisenä huomiona etualalla oleva lila Ibanez Roadstar RS440 sähkökitara, joka toimii minulle symbolina gospelurani aloittamisesta 1.4.1985. Kitara on ostettu kiven heiton päästä Kellaristudiosta sijainneesta Piano Laurilan musiikkiliikkeestä.

Oikeanpuoleisesta kuvasta löytyy myös metatason viittauksia. Osa viittauksista on paljastettu kansilehden selkokielisillä vinkeillä, kuten esim. Tampere-Pori liikennemerkki, joka symboloi sitä, että osa levyn lauluista on äänitetty Porissa ja osa Tampereella. Liikennemerkillä ja sen osoittamalla tienristeyksellä halusin vertauskuvallisesti ilmaista elämän valintatilanteita, joista voi lähteä eri suuntiin (Lempiäinen 2002, 334). Oman ja vaimoni työpaikan, sekä perheemme asuinpaikan, harrastepiirin ja gospelbändikuvioiden vaihtaminen Porista Tampereelle vuonna 2004 on ollut elämän merkittävä valintatilanne ja muutos.

Elämän valintatilanteen luontevana vertauskuvana voidaan pitää kuvassa taustalla näkyvää tietä (Lempiäinen 2002, 332–333). Asfalttitiiehen liittyy myös Ajelulla-laulun sanat: ”kuljettiin pitkin asfalttiteitä ja meillä oli mukavaa”. Unohtaa ei tietenkään voi Jeesuksen itsestään käyttämiä vertauskuvia: ”minä olen tie, totuus ja elämä”. Pori-Tampere liikennemerkkin takaa pilkottaa myös silta, joka Lempiäisen mukaan merkitsee vertauskuvallisesti mahdollisuutta päästä vaikeuksien yli (Lempiäinen 2002, 326). Kyseinen symboli sopii elämään, levyn lauluihin sekä levytysprosessissakin vastaan tulleisiin vaikeuksiin ja vastoinkäymisiin.

Huomionarvoisena symbolina voidaan pitää myös aukinaisesta bassolaukusta liikennemerkkiin nojaavaa Fender Precision -bassoa. Tällä bassolla soitin kolme Porissa äänitettyä levyn laulua. Bassolaukussa on myös kaksi esinettä, joiden salainen metatason viittaus avautuu vain tarkkanäköiselle tai suurennuslasia käyttävälle. Bassolaukussa on Raamattu ja Porin aikaisen bändin Trouble Stuffin demolevy, josta liitettiin kolme laulua Huutavan Ääni -levylle.

LIITE 4:

Suoraa huutoa: CD-levyn laulujen huudot.

Huutavan ääni -laulu on Johannes Kastajan huuto Raamatussa kuvattujen sanojen mukaisesti: ”Tehkää parannus ja valmistakaa Herralle tie!” Johannes Kastajaa kutsuttiin myös autiomaan Huutavan ääneksi.

Jumalan taisteluasu -laulu on taisteluhuuto Jumalan hyvän taistelun puolesta. Taistelussa toimitaan Jumalan armon ja rakkauden aseina.

Johannes Kastaja -laulu on kunnianosoitus ja arvostava huudahdus Johannes Kastajan tekemälle hyvälle työlle ja sanomalle. Johannes valmisti tietä Jeesukselle ja Jeesus huomioi sen erityismaininnalla.

Ruokaa! Juomaa! -laulu on diakoninen huuto vähäosaisten ja nälkäisten puolesta. Gospelin ja diakonian tehtävä on huutaa epäoikeudenmukaisuutta havaittuaan ja vedota omiintuntoihin parannuksen teon merkeissä.

Vastoinkäymisiä on huuto ja rukous kärsimyksen, masennuksen ja ahdistuksen keskellä Jumalan puoleen: Armahda Herra meitä! Laulussa vedotaan Jumalan omaan sanaan ja pyydetään rauhaa ja johdatusta.

Ajelulla-laulu on konkreettinen huuto läheltä piti -tilanteessa. Huuto on samalla muistutus, ettei saa murehtia liikaa huomisesta päivästä. Laulu on tietynlainen oivallushuudahdus: elämä ei lopu kuolemaan. Ajelu voi jatkua taivaan kultakadulla.

Auta!-laulu on huutavan rukous Jumalalle pimeiden kuoleman ja sairauden keskellä.

Särkynyt ruoko -laulu on toivon ja rohkaisun huuto särkyneen puolesta: särkynyttä ruokoa Hän ei muserra.

Kevät-laulu on huuto kevääälle ja masentuneelle: saavu valo, armo, rakkaus, toivo, ilo, vapaus ja terveys.

Rohkaisun sana -laulu on Johannes Kastajan rohkaisun ja kehotuksen huuto: Herra johdattaa laumaa!

LIITE 5:

Virsi kulkee: Jumalan taisteluasu -lauluun, Ajelulla-lauluun ja Kevät-lauluun liittyviä virsien säkeistöjä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon 1986 virsikirjasta.

Jumalan taisteluasu -laulu: Taisteluvirret

426:1-2 Menkää maitten ääriin asti! Näin on käsky Kuninkaan. Joukkoaan hän itse johtaa taisteluunsa voittoisaan. Kerran vapahdettu maa kunnioittaa Karitsaa.

228:3 Taisteluunsa Kristus meidät seuraajikseen vienyt on. Hän on valo valkeuden, rauhan lähde loputon. Voimallansa Kristus murskaa vallat yön ja turmion.

Ajelulla-laulu: Taivaan tie

118:3 Jumalan Hengen turvissa saan taivaan tietä kulkea, hän neuvoo, ohjaa meitä. Ja hänen viittaamansa tie autuuteen, suureen iloon vie, jos viekin vaivain teitä.

298:2 Jos ahdas onkin taivaan tie, se vaivain maasta kotiin vie. Ja Jeesus kun on kanssani, hän huojentaa mun matkani.

98:4 Kuoleman kuolettaja, elämän elämä! Ainoa lohduttaja kuoleman hädässä! Kun kauhu kohtaa minut, sen valta raukeaa. Saan kohdata myös sinut, ja taivas aukeaa.

Kevät-laulu: Kristuksen kevät

94:2 Nyt talven alta, siskot, veljet, kevääseen nouskaa kirkkaaseen. Kun Kristus särki haudan teljet, julisti rauhaa omilleen. Siis olkoot puhtaat sydämenne Kristuksen kasvot nähdäksemme.

178:3 Hän, Kristus, on toivo myös maamme. Siis häntä me rukoilemme. Ja Herralta taas kevään saamme hän kasvun suo kylvöllemme. Nyt Jeesuksen nimessä korkeassa me saarnaamme anteeksiantamusta. Kun syntinen armon näin turvaksi saa, hän kiittää vain armahtajaa.

Virsien etsimisessä on käytetty Pentti Lempiäisen hakuteosta Virsikirja sanasta sanaan. (Lempiäinen 2007).

LIITE 6:

Huutavan Ääni: CD-levyn laulujen sanat ja raamatunkohdat.

Laulujen säv. ja san. Petri Ranta, paitsi Huutavan ääni ja Rohkaisun sana: san. mukaeltu Raamatusta Petri Ranta sekä Vastoinkäymisiä ja Särkynyt ruoko: san. Raino Salmijärvi ja Petri Ranta.

Huutavan ääni (Joh. 1:23, Luuk. 3:4-6, Jesaja 40:3)

Minä olen ääni, joka huutaa autiomaassa: Tasoittakaa Herralle tie! Tasoittakaa Hänelle polut! Tulkoot mutkat suoriksi. Louhikot tasaisiksi teiksi! Kaikki saavat nähdä Jumalan pelastustyön. Tasoittakaa valtatie meidän Jumalallemme! Täytyykööt notkot. Alentukoot huiput. Mäet madaltukoot. Vuorien louhikot tasoittukoon! Kaikki saavat sen nähdä: Herran kunnia ilmestyy.

Jumalan taisteluasu (Ef. 6:10-18)

Ole valmis taisteluun, pue yllesi totuuden vyö. Hyvä Sana Jumalan on totuus, jolla hoituu tämä työ. Olet kyllä turvassa suojassa vanhurskauden haarniskan. Uskoa ja rakkautta joukoissa taivaallisen Johtajan.

Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”.

Herran kengät marssii tiet, ilosanomaa kun niillä muille viet. Rohkeasti astukaa, palavina viekää Herran kunniaa. Jeesus suojaa edessä, kun pidät uskon kilven kädessä. Se pahan nuolet sammuttaa. Mikään ei voi silloin meitä nujertaa.

Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”

Pelastuksen kypärää, kun käytät mielessä on määränpää. Se on toivo taivaasta ikuisen rauhan, ilon paikasta. Hengen miekkaan tarttukaa. Raamatusta voimia saa ammentaa. Miekka kaksiteräinen. Sanaa voimallista muille kertoen.

Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”. Hän meitä puolustaa, Hän meitä johdattaa. Jeesus voitti taistelun jo Golgatalla kerran. Ristinlipun suojassa. Rukoilla saat kaikessa: ”Auta mua ja toteutukoon hyvä tahto Herran”.

Johannes Kastaja (Matt. 3:1-4, 13-17, Matt. 11:11. Mark. 6:17, Luuk. 7:19-23, Joh. 3:28)

Erämaassa kulkee mies yllään puku karvainen. Hänen kasvoillaan on katse rakkauden. Hän huutaa ihmisille: ”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut... lähelle!”.

Johannes Kastaja me muistamme sinua. Sinä saarnasit parannusta tähän kurjaan maailmaan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin päällä maan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin... päällä maan.

Johannes kastoi myöskin Jeesuksen. Silloin taivaasta laskeutui alas kyyhkynen. Jumala sanoi: ”Tämä rakas poikani on. Häneen olen mielistynyt... Hän rakas poikani on!”

Johannes Kastaja me muistamme sinua. Sinä saarnasit parannusta tähän kurjaan maailmaan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin päällä maan. Sinä vaimoista syntynyt olet suurin... päällä maan.

Johannes joutui viimein vankilaan. Vihdoin oppilaansa saapui Hälle kertomaan: ”Jeesus on Messias, nyt ei tarvii odottaa. Jeesus on Messias, nyt ei tarvii...enää odottaa”

Ruokaa! Juomaa! (Matt. 25:34-40)

Eilen luin lehdestä asevarustelusta, joka kiihtyy aina vaan. Yli tuhat miljardia euroa koneisiin. Totta tosiaan: Näillä rahoilla vois poistaa koko nä-länhädän päältä maan. Mutta ohjuksia lisää! Kilpajuoksu jatkuu ainiaan! Ainiaan!

Tänään tuli teeveestä lännenfilmi, joka Oscargaalassa palkittiin. Kuuluttaja kertoi, että rahassa siitä kakssataa miljoonaa maksettiin. Minä siihen mietin että: ”Onpa iso summa rahaa pistetty viihteeseen!” Mutta elokuvia täytyy saada, jottei ihmiset vaipuis synkkyyteen. Synkkyyteen. Synkkyyteen. Synkkyyteen.

Anna ruokaa! Niille, joilla ei oo leipää! Anna juomaa, niille joiden kai-voissa et veden pintaa nää! Anna leipää! Niille, joilla ei oo ruokaa! Anna vettä, niille jotka janoon muuten yksin kuolla saa!

Meillä on ruokaa, meillä on juomaa. Meillä on koti ja aatteet. Meillä on terveys, meillä on rahaa. Meillä on kengät ja vaatteet. Meillä on kaikkea riittämiin ja ruokaakin ros kiin vain heitetään. Hei! Miksemme jo vihdo in huomais heitä, joilla ei oo yhtään mitään! Ei oo yhtään, yhtään mitään!

Anna ruokaa! Niille, joilla ei oo leipää! Anna juomaa, niille joiden kai-voissa et veden pintaa nää! Anna leipää! Niille, joilla ei oo ruokaa! Anna vettä, niille jotka janoon muuten yksin kuolla saa!

Huudan ruokaa! Niille, joilla ei oo leipää! Huudan juomaa, niille joiden kai-voissa et veden pintaa nää! Huudan leipää! Niille, joilla ei oo ruokaa! Huudan vettä, niille jotka janoon muuten yksin kuolla saa!

Vastoinkäymisiä (Ps. 119:49, Matt. 11:28, Joh 14:27)

Vastoinkäymisiä reitin varrella. En kulje kultakujaa, on sydän karrella.
Ristiriitaisia käyttöohjeita. Ota niistä selvää ilman auttajaa.

Koneisto samaa jauhaa. Maailmanpyörä pauhaa.

Kärsimäänkö tänne meidät luotiinkin? Kuin taljajousen jänne
tiukalle vedettiin. Ei riitä päivän tunnit, ei arkipäivän työ.
Yökaudet, sunnuntaitkin armoton kello lyö.

Koneisto samaa pauhaa. Maailmanpyörä pauhaa.

Kärsimyksen alla sielut kaipaavat. Uupuneet kaikkialla. Luojaansa huuta-
vat: ”Armahda Herra meitä, muista Sanaasi! Rauhallasi peitä, vie valta-
kuntaasi...” Kaipaamme mielenrauhaa. Sieluumme rakkautta. Jumalan
Pojan rauhaa. Ikuista valkeutta.

Ajelulla (2. Piet. 3:13, Ilm. 21:22)

Kerran jätkien kanssa mä lähdin autolla ajelemaan.
Kuljettiin pitkin asfalttiteitä ja meillä oli mukavaa.
Autossa uusi CD-soitin soitti meille kantria.
Lämmityslaite myöskin toimi, siis kaikki oli kohdallaan.
Mutt’ yht’ äkkiä metsästä ryntäsi hirvi. Vähintään tuhatkaksataa kiloinen!
Oli päällemme noussut musta pilvi. Ei ollut syytä olla iloinen, iloinen.

Äkkijarrutus pelasti meidät onnettomuudelta tuolta.
Olis muuten kai meidät löydetty läheiseltä karpalosuolta.
Tuo tapahtuma pisti mut miettimään, että miten mun olis käynyt.
Jos ei jarrut oliskaan toimineet ja me oltais törmätty hirveen.
No todennäköisesti me oltais kuoltu. Jääty siihen paikkaan makaamaan.
Oli vauhtikin sen verran suuri. Ei olis ollu mahkuja pelastua, pelastua.

Jätkien kanssa me ajellaan vieläkin autolla näin.
Me tiedetään, ettei meidän tartte olla allapäin.
Sillä Herra meitä taitavasti varjelee ja ohjaa.
Ei tartte pelätä kuolemaa eikä hautakuopan pohjaa.
Ja vaikka me joskus sitten kuoltais. Selvillä on määränpää.
Se ei ole hautuumaalla. Sillä Taivaan Isän luokse kuljetaan.
Sillä Taivaan Isän luokse kuljetaan. Matkamme kun jatkuu taivaan kotiin.
Näinhän meille luvattiin. Kunhan uskoisimme Herraan.
Taivaan tiellä ajella näin saa. Kultakatu odottaa.
Taivaan tiellä ajella näin saa. Kultakatu odottaa...

Auta! (Ps. 18:7, 30:11, 31:3)

Totisina katsellaan mies nuori sitoo hirttosilmukkaa. Totisina kuunnellaan, kun perheen isä hakkaa lapsiaan. Totisina seurataan, kun syöpä rikki repii ruumiista.

Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua!!!

Totisina vaietaan, kun hauta umpeen surren laitetaan. Totisina kuunnellaan, kun haudan luona virttä veisataan.

Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua: auta! Tämän kaiken keskellä huudamme Herra sinua!!!

Totisina uskotaan mies viaton kun ristiinnaulitaan. Totisina uskotaan mies viaton kun ristiinnaulitaan. Totisina uskotaan mies viaton kun ristiinnaulitaan.

Särkynyt ruoko (Jes 42:3, Matt. 12:20)

Kun olet joutunut epätoivoon ja vaipunut synkkyyteen.
Heitit viimeisen lanttisi kaivoon ja toivoit yhä yhä uudelleen.

Sinä tunnet avuttomuuden. Olet voimaton, turha selittää.
Jos vielä saisit tilaisuuden, alkaa alusta tahtoisitko yrittää?

Särkynyttä ruokoa Hän ei muserra. Sen lempeästi nostaa kädelleen
Hiipunutta liekkiä Hän ei sammuta. Ei yksin jätä lastaan pimeyteen.

Tartu tuohon oljenkorteen. Hän haavat sitoo sua lohduttaa.
Saat nousta jälleen toivonpurteen et ole yksin, sua Isä kuljettaa.

Särkynyttä ruokoa Hän ei muserra. Sen lempeästi nostaa kädelleen.
Hiipunutta liekkiä Hän ei sammuta. Ei yksin jätä lastaan pimeyteen.

Kevät (Jes. 30:18, Jer. 29:11, Mal. 3:20, 2. Joh. 1:3)

Kevät koittaa, muuttolinnut saapuu kaupunkiin. Lumi sulaa, jäinen katu vaihtuu asfalttiin. Kirkas hanki, loistaa valo. Purot hiljaa laulaa. Talvitakit riisutaan, kun aurinko paistaa. Aurinko paistaa. Aurinko paistaa.

Saavu kevät, väisty talvi, vaihdu pimeys valkeuteen! Armon aurinko niin pilvetönnä paistaa. Saavu kevät, poistu vilu, anna sulaa kaikki jää! Näin Taivaan Isä sydäntämme lämmittää.

Linnut laulaa: ”Tulevaisuus toivoa on täynnä, tänään saat jo uutta rakentaa. Hei, elämä on edessä ja huomina on avoin. Alusta voi kaikki aloittaa. Voi aloittaa. Voi aloittaa”.

Saavu kevät, väisty talvi, vaihdu pimeys valkeuteen! Armon aurinko niin pilvetönnä paistaa. Saavu kevät, poistu vilu, anna sulaa kaikki jää! Näin Taivaan Isä sydäntämme lämmittää. Saavu kevät, väisty talvi, vaihdu pimeys valkeuteen! Armon aurinko niin pilvetönnä paistaa. Saavu kevät, poistu vilu, anna sulaa kaikki jää! Näin Taivaan Isä sydäntämme lämmittää.

Rohkaisun sana (Jes. 40:10, 28-29, Luuk. 3:11, 13-14)

(Esilaulaja:)

(Srk kaikuna:)

**Herra johdattaa laumaa.....Herra johdattaa laumaa
jonka on omakseen hankkinut.....jonka on omakseen hankkinut
Paimenen lailla Hän kaitsee.....Paimenen lailla Hän kaitsee
Omin käsin sen kokoaa.....Omin käsin sen kokoaa
Karitsoita Hän kantaa.....Karitsoita Hän kantaa
Emolampaita ohjailee.....Emolampaita ohjailee**

**Ei Hän väsy ei uuvu.....Ei Hän väsy ei uuvu
Herra on ikuinen Jumala.....Herra on ikuinen Jumala
Hän antaa heikoille voimaa.....Hän antaa heikoille voimaa
Herra väsyneen virvoittaa.....Herra väsyneen virvoittaa
Jolla on kaksi paitaa.....Jolla on kaksi paitaa
Antakoon sille, jolla ei oo.....Antakoon sille, jolla ei oo
Amen.....Amen.....Amen.....Amen.....**Amen**..... Amen.....
Amen.....Amen**

**Jolla on vielä ruokaa.....Jolla on vielä ruokaa
Antakoon sille, jolla ei oo.....Antakoon sille, jolla ei oo
Älkää vaatiko liikaa.....Älkää vaatiko liikaa
Ei enempää kuin säädetty on.....Ei enempää kuin säädetty on
Älkää ryöstäkö keltään.....Älkää ryöstäkö keltään
Vaan tyytykää jo palkkaanne.....Vaan tyytykää jo palkkaanne
Amen..Amen..Amen..Amen..**Amen**.....Amen.....**Amen**.....Amen.. (2X)
Herra johdattaa laumaa.**